PRODUKCIJA SULUV 2020.

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine
The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina
PRODUKCIJA SULUV 2020. / SULUV PRODUCTION 2020

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine, Srbija
The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina, Serbia

PRODUKCIJA SULUV 2020.

LUV. (Likovna umetnost Vojvodine)

SULUV PRODUCTION 2020

LUV. (LUV - Fine Arts of Vojvodina)

Udruženje umetnika

Uvod – Osnovna delatnost

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine je osnovan kao *Udruženje likovnih umetnika Vojvodine* 1946. godine i jedno je od najstarijih likovnih umetničkih udruženja. Iz sastava Udruženja likovnih umetnika Srbije izdvaja se 1977. godine i dalje funkcioniše kao zasebno udruženje, a 1992. godine formira se u Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine (SULUV). Udruženje danas broji 568 člana od kojih je 29% aktivnih. Od nastanka do danas, Udruženju je pripadalo više od 1000 eminentnih likovnih umetnika različitih generacija, nacionalnosti, sa još većim diverzitetom stilova, poetika u svojim umetničkim opusima.

Odlukom Ministarstva kulture informisanja i informacionog društva Udruženje 2011. godine dobija status reprezentativnog Udruženja u kulturi. Primenom Zakona o udruženjima građana i Zakonom o kulturi iz 2009. godine, SULUV je promenio način rada tako da danas nema zaposlena lica, već funkcioniše kroz mandatni tim koji rukovodi radom Udruženja i angažovanih saradnika (Predsedništvo, Umetnički savet...). Pored toga, promene se ogledaju i u načinu finansiranja, strategiji rada, organizaciji i poslovanju. Prilagođavajući se novim zakonskim okvirima, došlo je do toga da se SULUV finansira isključivo kroz projektne aktivnosti i godišnje članarine. Iz toga proizilazi da Udruženje na prvom mestu zavisi od angažovanosti i inicijative svojih članova, od redovnog plaćanja članarine, doprinosa kroz projektne aktivnosti i razne druge inicijative u cilju očuvanja zajedničkih interesa članova.

Programi Udruženja

Značaj SULUV-a se pre svega ogleda u činjenici da na jednom mestu okuplja sve relevantne autore, aktivne na polju likovne umetnosti koji stvaraju na teritoriji AP Vojvodine. Time SULUV predstavlja krovno Udruženje likovnih umetnika sa teritorije Vojvodine, a svojom politikom kvalitativne selekcije prijema novih članova, opravdava kvalitet i reprezentativnost u struci. Osim toga, u izlagačkoj aktivnosti i produkciji izložbi Udruženje promoviše stvaralaštvo vojvođanskih likovnih umetnika kroz godišnji program galerije dok se kroz program razmene organizuju gostovanja naših autora u inostranstvu. Udruženje omogućava ostvarivanje prava na rad samostalnim umetnicima, kao i prve profesionalne angažmane mladim umetnicima. Kroz program saradnje Udruženje promoviše i predstavlja aktuelne umetnike i iz regiona. Pored kompetentnosti i profesionalnosti članova i rukovodilaca projekta, Udruženje u višegodišnjoj praksi ostvaruje saradnju sa velikim brojem teoretičara umetnosti, kustosa, istoričara umetnosti, eminentnih ličnosti iz oblasti humanističkih nauka i kulture.

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine danas u nastavku tradicije, na godišnjem nivou organizuje, producira i realizuje 30-40 događaja godišnje, koji u novijoj praksi, tačnije od 2018. godine funkcioniše kroz sledeće programe: ***Program izložbi članova Udruženja*** (samostalne i grupne izložbe članova), ***Program saradnje i partnerskih realizacija*** (razmena izložbi, programa i gostovanja kroz mrežu udruženja, realizacije događaja kroz ugovorene sarad-

nje), ***Program recenzije*** (recenzije događaja, teoretske analize), ***Edukativnoistraživački program*** (otvoreni dijalozi, javna vođenja, predavanja i seminari), ***Program razmene i boravka*** (radna gostovanja umetnika iz inostranstva), ***Izdavački program*** (godišnja publikacija i druga stručna izdanja), ***Program Novih umetničkih praksi Udruženja*** (SMIC. Internacionalna izložba malih pokretnih formi).

Doba globalne krize i mikro narativa

Sanja Kojić Mladenov

Pandemija korona virusa je nakon svetske ekonomske (2007-2008) i migrantske krize (2015-2016) obeležila kraj prve dve decenije 21. veka – doba globalnih društvenih procesa, brzog tehnološkog i naučnog napretka, razvoja digitalne komunikacije i razmene znanja. Takođe je snažno podsetila na mogućnost neočekivane i rapidne društvene promene koja postavlja nove standardne i načine međunarodnog funcionisanja. Svaka kriza, a naročito poslednja, učinile su vidljivijim potisnute probleme prisutne u upravljanju, vrednosnom sistemu i odnosu moći, kako u internacionalnim i lokalnim politikama tako i u umetnosti i kulturi. Nejednakosti u društvenoj poziciji, socijalnom standardu, finansijskoj i institucionalnoj sigurnosti u različitim društvenim sistemima Evrope postale su uočljivije, kao i stepen društvene osvešćenosti, solidarnosti i slobode.

U svim ovim aktuelnim procesima SULUV se pozicionirao kao aktivni činilac, saučesnik i inicijator okupljanja i zajedničkog javnog delovanja umetničke scene svog okruženja. Naime, korona kriza je izazvala ukidanje ili smanjenje redovnih javnih konkursa za podršku razvoju savremene umetnosti u Srbiji. Istovremeno je obustavljeno, prolongirano ili redukovano finansiranje projekata javnog sektora kulture. Takvo stanje je dovelo do finansijske nesigurnosti za mnoge samostalne umetnike, umetnice i nevladine organizacije čiji opstanak direktno zavisi od projektnog planiranja. Kao važan segment delatnosti SULUV tokom 2020. godine bilo je udruživanje sa ostalim reprezentativnim umetničkim udruženjima i organizacijama nezavisne umetničke produkcije u Novom Sadu i Srbiji, zbog zajedničkih zahteva upućenih nadležnim ministarstvima i sekretarijatima za prevazilaženje novonastalih finansijskih teškoća. Tom prilikom je formiran i zajednički Fond Solidarnosti, te odobrena kratkoročna pomoć. Međutim, postavlja se pitanje budućeg razvoja, povezivanja i očuvanja prostora kulture, sobziorom na to da situacija sa pandemijom korona virusa nije gotova.

Aktivnosti Udruženja tokom 2020. godine istakla su značaj povezivanja i saradnje, kako međusobne, tako i sa drugim strukovnim udruženjima, institucionalnim i nezavisnim akterima savremene umetničke scene, lokalnim i internacionalnim inicijativama, akademskim zajednicama i pojedincima, na šta upućuje veliki broj programa, realizovanih i pored navedenih nestabilnih i rizičnih društvenih okolnosti. Prezentacija, afirmacija, vrednovanje i umrežavanje lokalnih umetnika i umetnica, te njihova međunarodna promocija, ostali su jedni od primarnih zadataka, uz smanjene mogućnosti organizacije, naročito u segmentu mobilnosti umetnika, njihove međunarodne promocije i fizičke interakcije.

Iako je 2020. godina trebala da bude godina proslave, obeležavanja 50 godina rada Galerije i jubileja 75 godina postojanja Udruženja, što su označile publikacija *Arhivska građa Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine: Sedam decenija kontinuiteta (1946–2021), Fragmenti istorije: 1957–1967* i *65. Godišnja izložba SULUV*, kao značajni istorijski, edukativnoistraživački segmenti programa, nekako se čini da je godina za nama godina zatvorenosti, izolovanosti i usamljenosti. Društvene okolnosti je ilustrovala izložba *Dokument iz izolacije* organizovana nakon vanrednog stanja koja je okupila zainteresovane članove Udruženja i studente Akademije umetnosti u Novom Sadu. Istakla je društvenu vrednost umetnosti i značaj prava na rad i slobodno stvaralaštvo u uslovima zatvaranja granica, zabrane kretanja i cenzure medija, te sve prisutnijeg nasilja. Povratak na svakodnevicu, osnovne životne teme i probleme pojedinca, pitanje zdravlja, prirode i suživota sa sopstvenim okruženjem, postaju sve prisutniji narativi, uočljivi na izložbi, ali i u

okviru projekta *SMIC. (pokretna forma)* usmerenog ka afirmaciji novomedijske umetničke prakse. Ovogodišnji koncept projekta orijentisan je ka fenomenologiji pokreta, odnosa tela i tehnologije, kroz dve izložbe *Art Body Art*, autora i autorki mlađe generacije, kao i selekcijom već afirmisanih umetnika i umetnica (Aleksandra Letić, Danilo Prnjat, Jelena Gajinović, Nemanja Milenković, Sara Masnikosa, Vuk Ćuk, Žarko Aleksić, Adrian Klajo, Natali Stirniman & Stefan Stojanović (Stirnimann-Stojanovic)). Izložbe *Art Body Art* su istakle široke mogućnosti pristupa problematici tela u savremenom društvenom i tehnološkom kontekstu, od kolektivnih praksi, pitanja fluidnosti identiteta, interaktivnih, kinetičkih i audio-video ispitivanja, do generativnih i hibridnih pristupa.

Tradicionalna izložba novih članova i članica potvrdila je zainteresovanost umetnika i umetnica, naročito mlađih generacija za učlanjenje i delovanje u okviru strukovne zajednice. Pojedini su već tokom ove godine imali samostalne izložbe u Galeriji SULUV, te pored već iskusnijih kolega i koleginica, dobili priliku da prezentuju aktuelnu produkciju. Samostalne izložbe, kao članovi i članice Udruženja, su imali: Đerđi Ačaji, Sonja Bojanić, Natalia Kiš, Tatjana Martic-ki, Nemanja Milenković, Vlado Njaradi, Miroslava Raković, Monika Sigeti, Rastko Stefanović i Ljubica Tucakov, a kroz partnerske saradnje: Vuk Ćuk, Eva Fedi, Marta Kiš Butterer, Vanja Novaković i Đorđe Odanović. Pomenute izložbe su ukazale na različite medijske i koncepcijske pristupe savremenoj umetničkoj praksi, čime se jasno naglašava diverzitet pristupa i metoda u umetničkim istraživanjima. Grupne izložbe u kojima su istaknutu ulogu imali članovi Udruženja su: *Savremena grafika u Vojvodini*, koju je priredio Mujo Alagić i *To Another View*, uspostavljena kroz saradnju sa udruženjem BVBK iz Graca, a kroz analizu aktuelnih ekoloških pitanja o zaštiti životne sredine. Među programima saradnje vidljivo je nastojanje SULUV da omogući prostornu i logističku podršku mnogim nezavisnim organizacijama, privatnim inicijativama, kao i kolegama umetnicima i članovima Udruženja prilikom realizacije nezavisnih koncepata (projekat *Umetnička organizacija*, Centar za nove medije kuda.org, Novi Sad; Međunarodni festival multimedijalne umetnosti - IMAF, Studio za multimedijalnu umetnost iz Odžaka; Međunarodni festival savremene umetnosti *Dunavski dijalozi*, galerija Bel Art; UMK Centar za metodiku, Novi Sad; Udruženje likovnih umetnika Kruševca; Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Osijek...). Partnerstva su ostvarena i sa javnim institucijama (Akademija umetnosti u Novom Sadu, Ustanova za izradu tapiserija *Atelje 61*). Uočljivo je da je tokom realizacije programa koji su zahtevali saradnju sa inostranstvom, usled zatvorenog ili smanjenog prekograničnog protoka, dolazilo da izmena ili pomeranja programa, što se odrazilo i na rezidencijalni program *LINK IT MARK IT* (Poveži i obeleži). Pomenuti AIR program, usmeren ka kritičkom propitivanju '90-tih godina 20. veka, naročito izbrisanih i nevidljivih diskriminatornih i nasilnih režimskih praksi prema civilnom stanovništvu, realizovan je kroz jedan boravak, gostovanje mutimedijalnog umetnika Vladimira Freliha iz Osijeka, a kroz diskusiju i saradnju sa kolegom Draganom Matićem iz Novog Sada.

Težnja za novim aktivističkim strategijama, kreiranju koncepcijskih platformi za umrežavanje lokalne i internacionalne umetničke scene, zastupanju više interdisciplinarnih i eksperimentalnih pristupa aktuelnim umetničkim praksama, naglašenijoj promociji sadržaja i raznovrsnijim načinima delovanja (izložbe, razgovori, saradnje, projekti, rezidencijalni programi, likovna kritika i sl.), kako u ostvarenom programu, vidljiva je i u godišnjoj publikaciji *Produkcija SULUV 2020,* u kojoj je kao i prethodne dve godine važno mesto dobila i dugo marginalizovana likovna kritika. Publikacija tako osim uvida u aktivnosti umetnika i umetnica tokom 2020. godine, pruža i edukativni, analitički i kritički sadržaj, kroz idejni pluralizam različitih pisaca, među kojima su: Miloš Arsić, Eržebet Mezei, Sunčica Lambić Fenjčev, Lidija Marinkov Pavlović, Vladimir Mitrović, Teodora Perović, Slavica Popov, Sonja Jankov, Sava Stepanov, Natalija Topličanin, Danilo Vuksanović. Ovakvim pristupom SULUV kao mesto okupljanja i zajedničkog delovanja lokalne umetničke scene, ispunjava svoje osnovne ciljeve i zadatke, što je za trenutne uslove pandemijske krize bio neočekivani izazov i uspeh.

Produkcija SULUV 2020.

Projekat *Produkcija SULUV 2020* – LUV. (*Likovna umetnost Vojvodine*) odnosi se na godišnji prikaz aktivnosti Udruženja u kojoj su predstavljeni svi događaji realizovani u galeriji Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine kao i gostovanja Udruženja u drugim domaćim i međunarodnim projektima i realizacijama. Ovi događaji se oslanjaju na pregled izložbi (*Godišnji program*), edukativno istraživački program, javna vođenja, radionice, seminare, likovne kritike i recenzije, reviziju kroz osvrt i valorizaciju umetničke kritike i teorije (*program SULUV Recenzije*), na aktivnosti rezident programa i razmene sa domaćim i stranim institucijama i udruženjima programa Artist-in-residence, kao i na saradničku mrežu (*program Saradnje*) sa drugim institucijama i udruženjima iz oblasti kulture i umetnosti i drugo.

Projekat *Produkcija SULUV 2020*, proizilazi iz želje da se kulturni događaji ožive, rezimiraju i postanu vidljivi i iz drugih uglova. Namenjen je edukaciji mladih umetnika kao i opštem edukovanju publike. Obrazac prakse treba da postane konstantna stručna analiza kulturnih događaja kroz nove promocije i publikacije, teorijske analize i otvorene dijaloge. Novi otvoreni dijalozi su primaran element savremene umetnosti i produkcije, delo (autor) bez ovakvih otvorenih dijaloga u savremenoj praksi je nedovoljno vidljiv.

Cilj ovako koncipiranog projekta, koji predstavlja program rada galerije i rad Udruženja je u objektivnom i stručnom prikazivanju savremenog vizuelnog stvaralaštva, afirmisanih lokalnih umetnika i istovremeno anticipiran kao platforma savremene umetničke scene i njeno internacionalno umrežavanje. Takođe, ključni cilj je i pregled edukativno istraživačkog programa sa fokusom na afirmaciju umetničke kritike i valorizaciju stvaralaštva, otvaranje kulturnog polja za istraživanje namenjenog članovima, umetnicima, stručnoj javnosti, studentima, istraživačima kulture. Kroz uspostavljene sporazume saradnje, cilj je umrežavanje sa međunarodnom scenom, podsticanje razvoja gostujućih programa i promovisanje mladih neafirmisanih stvaralaca i studenata.

Publikacija obuhvata prikaz programa cele sezone na godišnjem nivou, ukupno 30 realizovanih programa: *Program izložbi članova udruženja*, (10) samostalnih izložbi, (3) grupne izložbe; *Program saradnje i partnerskih realizacija* (11); *Program razmene i boravka* (1); *Program recenzije* (17); *Edukativnoistraživački program* (30); *Program Novih umetničkih praksi Udruženja* (2).

Predstavljanje i promovisanje stvaralaštva članova Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine i programa Udruženja nastalog u saradnji sa drugim institucijama i udruženjima iz oblasti kulture i umetnosti u 2020. godini;

Predstavljanje aktuelne situacije na polju savremene likovne scene Vojvodine zainteresovanoj javnosti;

Negovanje dijaloga između stvaralaca različitih nacionalnosti i generacija kroz realizaciju međunarodnih gostujućih manifestacija;

Promocija nove produkcije;

Promocija mladih umetnika i članova Udruženja

etnika Vojvodine
Fine Artists of Vojvodina

The Association of Artists

Introduction – Main Activity

The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina (Association) was founded as the *Association of Artists of Vojvodina* in 1946 and is one of the oldest fine art associations. In 1977, it left the *Association of Fine Artists of Serbia* continuing to operate as an independent association. 1992 saw the formation of the *Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina* (SULUV) that now has 568 members, among whom 29% are active. Since its foundation, the Association has gathered more than 1,000 eminent fine artists of various ages, ethnicities, honing an even greater diversity of styles and poetics in their artistic opuses.

By the decision of the Ministry of Culture, Media and Information Society, in 2011 the Association was granted the status of a representative association in culture. Pursuant to the 2009 Law on Citizens' Associations and the Law on Culture, SULUV changed the organisational structure, so today it has no employees, but a mandate team that manages its work and it engages associates (Presidency, Artistic Council...). Besides this, the changes are reflected in financing, strategy, organisation and business operations. The new legislative framework resulted in SULUV being financed exclusively through project activities and annual membership fees. Consequently, the Association depends primarily on the engagement and initiative of its members, from regular payment of membership fees, contributions through project activities and various other initiatives aimed at furthering the common interests of its members.

Programmes of the Association

The importance of SULUV is primarily reflected in the fact that it gathers all relevant authors active in the field of fine arts who create in the territory of AP Vojvodina. Thus, SULUV represents an umbrella Association of Fine Artists from the territory of Vojvodina, while its policy of qualitative selection of new membersensures it stands for high professional quality and representability. In addition, in its exhibition activities and productions, the Association promotes the creative production offine artists of Vojvodina through the programmes in the Gallery during the year, while the exchange programmeprovides a framework for organisinginternational appearances of our authors. The Association enables the independent artists to exercise their right to work, as well as the first professional engagements for young artists. Through its cooperative programmes, the Association promotes and presents current artists from the region as well. Besides the competence and professionalism of the project members and managers, the Association has been honinglong-term practical collaboration with a number of art theoreticians, curators, historians, and eminent figuresfrom the field of humanities and culture.

The Union of the Associations of Fine Artists of Vojvodina, carrying on its traditions, organises, produces and actualises over 30 events a year, recently operating (since 2018), through the following programmes: ***Exhibitions of Association Members*** (members' solo and group exhibitions), ***Cooperation and Partnership Programme*** (exchanges of

exhibitions, programmes and visits through a network of associations, organisation of events through arranged cooperation), ***Review Programme*** (event reviews, theoretical analyses), ***Educational-Research Programme*** (open discussions, guided public exhibitions, lectures and seminars), ***Artists-in-Residence Programme*** (foreign artists' visits and exchanges), ***New Artistic Practices of the Association*** (SMIC. International exhibition of small mobile forms).

The age of the global crisis and micro narratives

Sanja Kojić Mladenov

After the world economic crisis (2007-2008) and migrant crisis (2015-2016), the corona virus pandemic marked the end of the first two decades of the 21st century – the era of global social processes, rapid technological and scientific progress, development of digital communication and knowledge exchange. It is also a strong reminder of the possibility of unexpected and rapid social changes that set new standards and ways of operating on an international level. Each crisis, and especially the most recent one, has made more visible the supressed problems present in governance, value systems and power relations, both in international and local politics and in art and culture. Inequalities in social position, social standard, financial and institutional security in different social systems of Europe have become more apparent, as well as the degree of social awareness, solidarity and freedom.

In all these processes, SULUV has positioned itself as an active agent, partner and initiator, rallying the local art scene around joint public actions. Namely, the corona crisis caused regular public competitions for funding cultural projects in the public sector to be completely abandoned or reduced. At the same time, the public sector cultural projects funding has been suspended, postponed or reduced. Such a situation has led to financial insecurity for many independent artists and non-governmental organisations whose survival directly depends on project planning. An important segment of SULUV's activity during 2020 has been reaching out to other representative art associations and organisations of independent art production in Novi Sad and Serbia for the purpose of jointly addressing the competent ministries and secretariats to help us overcome the new financial difficulties. Along these lines, a joint Solidarity Fund has been established, and short-term assistance approved. However, the question arises of developing, connecting and preserving the space for culture in the future, given that the situation with the coronary virus pandemic is not over.

The activities of the Union during 2020 have put emphasis on the importance of connecting and cooperating, both with each other and with other professional associations, institutional and independent actors of the contemporary art scene, local and international initiatives, academic communities and individuals, as indicated by a large number of actualised programmes despite the said unstable and precarious social circumstances. The presentation, affirmation, validation and networking of local artists, and their international promotion, remained among our primary tasks, in the circumstances of reduced opportunities for organising artists' international promotion and physical interaction, especially in the segment of their mobility.

Although 2020 was supposed to be a year of celebrating the 50th anniversary of the Gallery and the 75th anniversary of the Union, which were marked by the publications The Archival Material of the Union of Fine Artists' Associations of Vojvodina: Seven Decades of Continuity (1946-2021), Fragments of History: 1957-1967 and SULUV's 65th Annual Exhibition, as significant historical, educational and research segments of the programme, it somehow seems that the year behind us is a year of being closed, isolated and lonely. The social circumstances have been illustrated by the exhibition The Document from Isolation, organised after the state of emergency, which gathered interested members of the Union and students of the Academy of Arts in Novi Sad. It focused on the social value of art and the importance of the right to work and free creativity in the conditions of closed borders, restrictions of movement and media censorship, as well as increasing violence. Going back to 'things as usual', everyday topics and issues concerning the life of an individual, the issues of health, nature and coexistence with one's own environment, are becoming more and more present narratives, noticeable at the exhibition, but also within the project SMIC. (moving form) aimed at the affirmation of new media

artistic practices. This year's project concept focused on the phenomenology of movement, relationship of the body and technology, delivered through two Art Body Art exhibitions, featuring authors of the younger generation, as well as a selection of already established artists: Aleksandra Letić, Danilo Prnjat, Jelena Gajinović, Nemanja Milenković, Sara Masnikosa, Vuk Ćuk, Žarko Aleksić, Adrian Klajo, Nathalie Stirnimann and Stefan Stojanovic (Stirnimann-Stojanovic). The Art Body Art exhibitions have highlighted the wide range of approaches to the problematics of the body in contemporary social and technological contexts, covering the entire gamut from collective practices, issues of identity fluidity, interactive, kinetic and audio-video explorations, to generative and hybrid approaches.

Our traditional exhibition of new members has confirmed that artists, especially of the younger generations, are interested in joining and acting within the professional community. Some of them have already had their solo exhibitions in the SULUV Gallery this year, and in addition to their more experienced colleagues, they got the opportunity to present their current production. The following artists have had their solo exhibitions as members of the Union: Đerđi Ačaji, Sonja Bojanić, Natalia Kiš, Tatjana Marticki, Nemanja Milenković, Vlado Njaradi, Miroslava Raković, Monika Sigeti, Rastko Stefanović and Ljubica Tucakov, while the following artists have exhibited their works created in cooperative partnership: Vuk Ćuk, Eva Fedi, Marta Kiš Butterer, Vanja Novaković and Đorđe Odanović. These exhibitions display different media and conceptual approaches to contemporary art practices, which clearly emphasises the diversity of approaches and methods in artistic exploration. The group exhibitions featuring members of the Union are: Contemporary Print-making in Vojvodina, prepared by Mujo Alagić, and To Another View, established through cooperation with the BVBK Association from Graz, which offers an analysis of current ecological issues about environmental protection. The cooperation programmes reflect SULUV's efforts to provide spatial and logistical support to many independent organisations, private initiatives, as well as fellow artists and members of the Union in implementing their independent concepts (the project Art Organisation, the Centre for New Media kuda.org, Novi Sad; the International Multimedia Arts Festival – IMAF, the Studio for Multimedia Art from Odžaci; the International Festival of Contemporary Art The Danube Dialogues, the Bel Art Gallery; the UMK Centre for Methodology, Novi Sad; the Association of Fine Artists of Kruševac; the Croatian Association of Fine Artists Osijek...). Partnerships have also been established with public institutions (the Academy of Arts in Novi Sad, the Tapestry Production Institution Atelje 61). *It is noteworthy that in implementing international cooperation programmes, due to closed borders or reduced cross-border mobility, there have been some changes or shifts in the programme, which reflects upon the residential program LINK IT, MARK IT. The said AIR programme, aimed at a critical exploration of the '90's, especially the erased and invisible discriminatory and violent regime practices against the civilian population, has been actualised through one residence, a guest appearance of the multimedia artist Vladimir Frelih from Osijek, through discussions and cooperation with the fellow artist Dragan Matić from Novi Sad.*

Seeking new activist strategies, creating conceptual platforms for networking local and international art scenes, advocating more interdisciplinary and experimental approaches to current art practices, a stronger content promotion and more diverse engagement methods (exhibitions, discussions, collaborations, projects, residency programmes, art critique, etc.), besides the produced programmes, is also visible in the annual publication The SULUV Production 2020, where, as in the previous two years, an important place is given to long-marginalised art critique. So, in addition to an insight into the artists' activities during 2020, the publication provides educational, analytical and critical content, through the ideological pluralism of various writers, including: Miloš Arsić, Eržebet Mezei, Sunčica Lambić Fenjčev, Lidija Marinkov Pavlović, Vladimir Mitrović, Teodora Perović, Slavica Popov, Sonja Jankov, Sava Stepanov, Natalija Topličanin, Danilo Vuksanović. This is the approach that has allowed SULUV, as a place of the local art scene's convergence and joint action, to fulfil its main goals and tasks, which have been an unexpected challenge, and success considering the current conditions of the pandemic crisis.

SULUV Production 2020

The project *SULUV Production 2020*– LUV (LUV- Fine Arts of Vojvodina) refers to an annual review of the Association's activities, which presents all the events produced in the Gallery of the Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina, as well as the guest appearances of the Association in other domestic and international projects and productions. These events rely on an overview of exhibitions *(Annual Programme*), educational-research programme, public curatorial tours, workshops, seminars, art criticism and reviews, reviewing and evaluation of art criticism and theory (the *SULUV Review* programme), resident programme activities and exchange with domestic and foreign institutions and Associations within the Artists-in-Residence programme, as well as the cooperative network (*Cooperation Programme*) with other institutions and associations in the field of culture and arts, and others.

The *SULUV Production 2020* stems from the desire to revive cultural events, summarise them and make them visible from other angles. It is intended for the education of young artists as well as audiences in general. The practice should follow the pattern of a constant expert analysis of cultural events through new promotions and publications, theoretical analyses and open dialogues. New open dialogues are the primary element of contemporary art and production, as the work (author) without such open dialogues in modern practices is not visible enough.

The project, conceptualised in this way, which presents the work of the Gallery and the Association, is aimed at an objective and professional presentation of contemporary visual creative production of established local artists. At the same time the goal is anticipated as the platform for contemporary art scene and its international networking. Moreover, the key objective is a review of educational-research programmes focused on affirmation of art criticism and valorisation of creative production, opening of a cultural field for research intended for members, artists, professional public, students, and cultural researchers. Cooperation agreements are aimed at networking on the international scene, encouraging the development of guest programmes and promoting young emerging creators and students.

The publication includes a review of programmes from the entire season, on an annual level, which presents a total of 30 programmes: *Exhibitions of Association Members* (10) solo exhibitions, (3) group exhibitions; *Cooperation and Partnership Programme* (11); *Artists-in Residence Programme* (1); *Review Programme* (17); *Educational-Research Programme* (30); *New Artistic Practices of the Association* (2).

Presentation and promotion of the work of members of the Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina and Association's programmes produced in cooperation with other institutions and associations in the field of culture and art in 2020;

Presentation of the current situation in the field of contemporary art scene of Vojvodina to the public;

Fostering dialogue between authors of various ethnicities and ages through guest events;

Promotion of new productions;

Promotion of young artists and members of the Association.

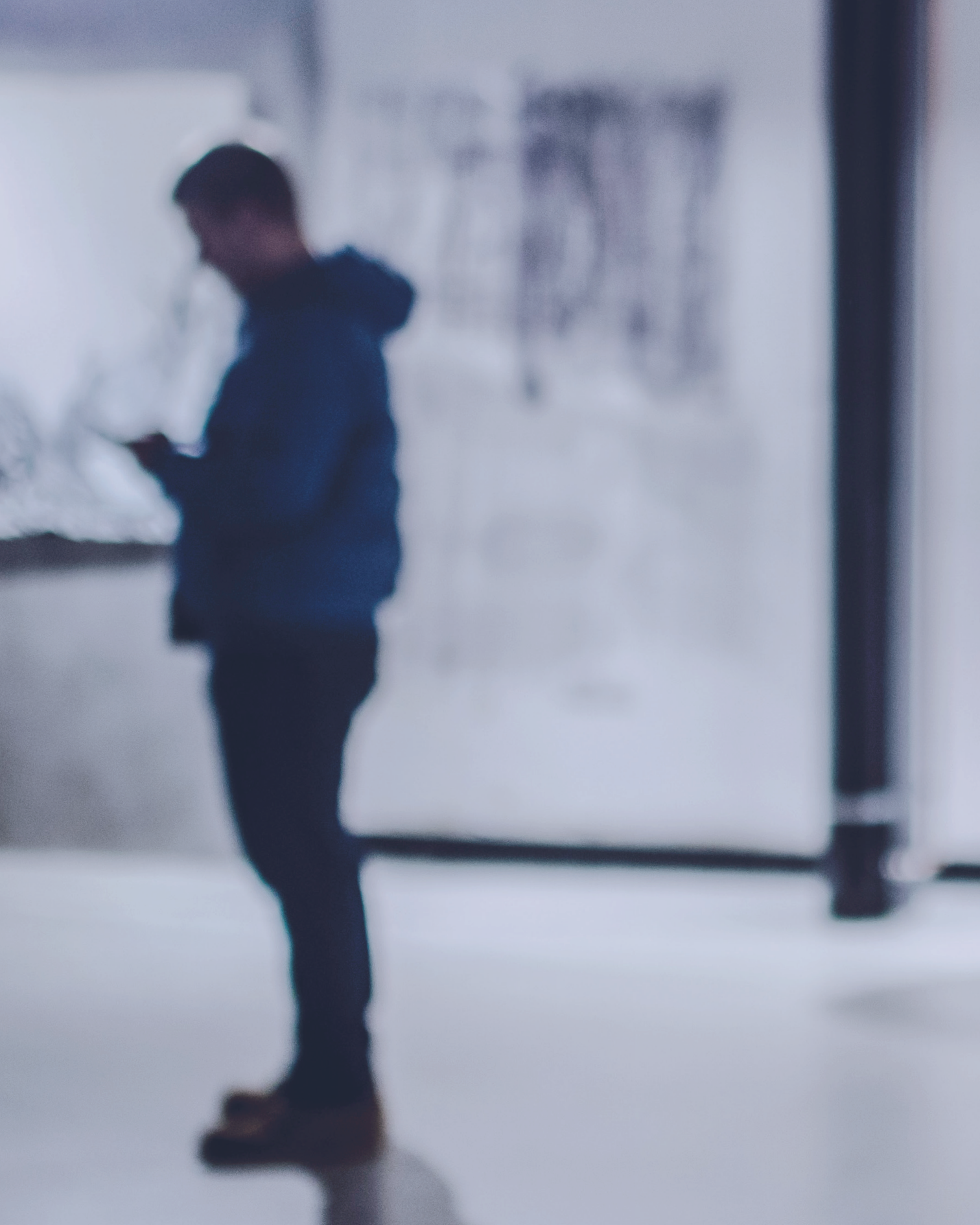

Vanredna godina - vanredna produkcija

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine 2020. godini, u neobičnim i teškim okolnostima na globalnom nivou prouzrokovnim pandemijom virusa Covid-19, obeležava dva veoma važna i velika jubileja - 50 godina rada Galerije Udruženja i 75 godina kontinuiranog rada Udruženja. Jubileji su ovoga puta obeleženi inicijativama koje slede već u velikoj meri ostvaren put transformacije udruženja. Jedna od inicijativa jeste realizacija publikacije u oviru projekta *Arhivska građa Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine: Sedam decenija kontinuiteta (1946–2021) - Fragmenti istorije: 1957–1967*, kojom je započeta digitalizacija bogate i dragocene arhivske građe Udruženja. Druga inicijativa odnosi se na ponovno uvođenje Godišnje izložbe članova SULUV, koja takođe otvara polje za preispitivanje tradicionalnih formi umetničke prezentacije, kao što su revijalne izložbe, njihovog značaja i pronalaženje modela kojim bi se te forme integrisale u savremenom umetničkom kontekstu. U okviru obeležavanja jubileja, održana je i grupna izložba, u skladu sa aktuelnim dešavanjima, *Dokument iz izolacije*, na kojoj je učestvovalo 82 autora i autorki. U specifičnom kriznom periodu, u periodu izolacije/karantina, u širokom spektru aktuelnih društvenih fenomena, nametnuo se veliki broj tema koje govore o opštoj potrebi razumevanja relacije društva i umetnosti kao i različite karaktere ovih integracija, na koje su umetnici odgovorili svojim radovima.

Pored jubileja, ovu godinu je nesumnjivo obeležila kriza izazvana širenjem virusa Covid-19, koja je učinila da marginalizovana pozicija kulture, umetnica i umetnika i drugih radnica i radnika u ovoj oblasti u našem društvu postane *samo vidljivija*. Zajedno sa Udruženjem likovnih umetnika Srbije, Asocijacijom NKSS, BAZAART-om, Servisom za savremeni ples *Stanica* i Međunarodnim udruženjem likovnih kritičara sekcija Srbija – AICA, SULUV je učestvovao u osnivanju Fonda solidarnosti kulturnih radnika i radnica Srbije. Fond je imao za cilj da pomogne koleginicama i kolegama čija je egzistencija najviše ugrožena pandemijom, velikoj većini onih koji nisu bili obuhvaćeni merama pomoći države. Pored zajedničkog rada u okviru Fonda solidarnosti i Koordinacionog odbora reprezentativnih udruženja Republike Srbije, SULUV je na lokalnom nivou reagovao kada su u pitanju zahtevi za prevazilaženje kriznog perioda i pronalaženje sistemskih rešenja za zaštitu egzistencije umetnika i radnika u kulturi.

Funkcionisanje u polju kulturnih politika obeležila je još jedna inicijativa za umrežavanje i bližu saradnju sa Udruženjem likovnih umetnika Srbije i učešće u zajedničkim projektima koji bi doprineli boljem položaju i statusu umetnika i struke. Jedan od tih projekata jeste dugoročni Debatni program ULUS koji se sastoji od 4 istraživačka bloka - četiri kardinalne teme, koje su u kontekstu pandemijske krize detektovane kao ključne za poboljšanje uslova rada umetnika i kulturnih radnika: društveni status, radni status, socijalni status i poreski status. ULUS i SULUV započeli su takođe rad na definisanju kriterijuma za dodelu Nacionalnih priznanja. Kada je u pitanju vršenje poverenih poslova za Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije u 2020. godini koji se odnose na samostalne likovne umetnike, ovaj status u evidenciji SULUV steklo je 13 novih umetnika, pa se sada u bazi SULUV nalazi 48 samostalnih umetnika. Udruženje je u julu sprovelo isplatu jednokratne pomoći Ministarstva kulture i informisanja RS samostalnim umetnicima povodom krize Covid-19 za period od marta do maja 2020.

I na kraju, kriza Covid-19 je, kao i u svim oblastima, uticala i na osnovno funkcionisanje i rad i, između ostalog, ograničila prostor za okupljanje većeg broja ljudi, što je u osnovi uticalo na održavanje godišnje Skupštine SULUV. Kako je ograničavanje prisustva članova na godišnjim Skupštinama neregularno i nije u skladu sa Statutom Udruženja Predsedništvo je u periodu od septembra do novembra pokušavalo da pronađe način za njeno održavanje iščekujući povoljniju situaciju u kojoj bi bila moguća relaksaciju Vladinih mera za sprečavanje širenja virusa C-19 i okupljanje većeg broja ljudi na jednom mestu. Kako je postajalo izvesnije da će situacija samo biti sve lošija, doneta je odluka da od oktobra 2020. nadalje sve odluke koje se odnose na rad Udruženja donose sva radna tela zajedno (pored Predsedništva, Umetnički savet i Komisija za statusna pitanja). Radna tela su konačno donela odluku da se aktivnosti u vezi sa realizacijom Skupštine odlože do daljnjeg kada se budu formirali uslovi za okupljanje članova u neograničenom broju.

Program izložbi članova Udruženja

Program izložbi članova Udruženja (samostalne i grupne izložbe članova) u galeriji SULUV, kroz višedecenijsku praksu Udruženja prezentuje stvaralaštvo i novu produkciju članova Udruženja. Kriterijumi za izbor sadržaja programa definisani su na osnovu konkursne aplikacije i stručne odluke Umetničkog saveta koji čine članovi Udruženja: Mujo Alagić, Nenad Bogdanović, Korina Gubik, Bojan Novaković, Mladen Stojanović. U ovoj godini u *Programu izložbi članova Udruženja* kroz projekat *Godišnji program galerije SULUV*, realizovano je šesnaest samostalnih i dve grupne izložbe.

Members Exhibitions Programme

Members Exhibitions Programme (solo and group exhibitions) has been decennial practice of the Association to present the works and new productions of the members of the Association. The selection criteria for the Programme are defined based on the applications and the expert decision of the Artistic Council: Mujo Alagić, Nenad Bogdanović, Korina Gubik, Bojan Novaković, Mladen Stojanović. Through this years *Members Exhibitions Programme*, within A*nnual Programme Project*, it was represented sixteen solo and two group exhibitions.

Izložba novih članova SULUV

NOVI ČLANOVI 2020, SULUV

22 – 26. januar 2020.

22. januara, u 20 časova, u KS *Svilara*, otvorena je tradicionalna izložba radova novoprimljenih članova Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine. Izložba je trajala do 26. januara 2020. Na otvaranju je govorila Slavica Popov, istoričarka umetnosti.

U 2020. godini SULUV je primio 24 člana:

Saša Vasiljević, Ljubica Tucakov, Rade Tepavčević, Ljubica Stojanović, Ivan Perak, Magdalena Pavlović, Ana Novaković, Jovana Milosavljević, Doris Milešević, Nemanja Milenković, Darija Medić, Tatjana Martički, Dejan Krstić, Aleksandra Kovačević, Irena Kovač, Miloš Gavrilović, Lili Bunjik Eros, Tamara Dragan, Zorana Đaković, Milena Cvetković, Sanja Anđelković, Braco Azarić, Maja Gajić, Sonja Radaković.

Novi članovi – novi pogledi

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Poslednjih godina primetna je sve veća zainteresovanost umetnika za članstvo u Savezu udruženja likovnih umetnika Vojovodine. Evidentno je da je Udruženje poslednjih godina prilično angažovano kako na promovisanju savremene Vojvođanske umetnosti tako i na transformaciji samog Udruženja u programskom, finansijskom i organizacionom smislu. Ove promene kao i njeni rezultati uslovili su sticanje poverenja u Udruženje kod umetnika različitih generacija, pa će u 2020. godini Udruženje imati 24 nova člana. U umetničkoj praksi novoizabranih članova prisutan je široki raspon vizuelnih medija, od tradicionalnih slikarskih i vajarskih tehnika do performansa i savremenih novih medija, kroz koje istražuju različite društvene, ekonomske, sociološke i druge teme. Štafelajnoj slici ostaju dosledni Braco Azarić (1951) koji ekspresivno slika pejzaže i motive iz seoskog života, zatim Saša Vasiljević (1970) i Miloš Gavrilović (1993) koji se, zasebno prateći ličnu poetiku, bave estetikom ružnog, slikajući nasilne scene odnosno zastrašujuće nadrealne kompozicije, dok Zorana Đaković (1994) u svojim slikama predstavlja fantastične predele slikane jarkim bojama. Dejan Krstić (1994) i Lili Bunjik Eros (1983) istražuju psihološka stanja u okviru portreta, Krstić koristi postupak hiper realizma slikajući predimenzionirane portrete, dok Bunjik Eros vešto koristi tehniku akvarela koja joj omogućava dozu lirske intimnosti u radovima, a opet iznenađuje dominacija neutralnih boja sa mrljama na licima portretisanih. Rade Tepavčević (1994) i Nemanja Milenković (1996) u svojim radovima kritikuju savremeno društvo istražujući odnos ljudi prema životinjama. Tepavčević na neutralnoj pozadini pojednostavljeno slika uglavnom pse u određenim kontekstima koje često upotpunjuje tekstom, dok se Milenković pored slike bavi i crtežom, instalacijom i intervencijom.

Ljubica Tucakov (1994) takođe na neutralnoj površini slika aktove na kojima istražuje žensko telo i njegov prostor. Slike Jovane Milosavljević (1996) i Maje Gajić (1991) često izlaze u treću dimenziju. Gajić gradi sliku od drveta, i to kombinujući širok spektar grančica od svetlih do ugljenisanih, dok Milosavljević u svojim slikama predstavljena apstraktne pejzaže a trodimenzionalnost postiže upotrebom konca. Aleksandra Kovačević (1990) kroz slike istražuje skulpture i spomenike, odnosno skulptorske materijale, dok Tamara Dragan (1990) skulptorski materijal koristi za građenje slika sa geometrijskim kompozicijama. Vajarka Magdalena Pavlović (1989) izrađuje skulpture uglavnom u kovanom limu balansirajući između figuracije i apstraktnih formi. U radu Milene Cvetković (1990) i Tatjane Marticki (1996) dominantna je grafička tehnika kolografija i linija kao struktura rada. Ivan Perak (1993) je takođe posvećen grafičkom mediju vešto predstavljajući arhitektonske elemente koji u sebi nose draž renesansnih crteža ali i nadrealne atmosfere. Ljubica Stojanović (1986) kroz digitalnu štampu i crteže istražuje različite nivoe svesti predstavljajući bube koje aludiraju na Rošarhove mrlje i mandale, dok Doris Milešević (1990) kroz fotografiju predstavlja detalje urbanih predela u kojima pronalazi likovnost. Pet umetnica Irena Kovač (1992), Sanja Anđelković (1991), Darija Medić (1986), Sonja Radaković (1989) i Ana Novaković (1987) koriste svaka u svom radu raznovrsne medije i umetničke strategije prisutne u savremenoj umetničkoj praksi vešto fluktirajući u skladu sa idejama koje prezentuju, a koje se često tiču identiteta, roda, ličnih i društvenih odnosa.

Raznovrsnost umetničkih senzibiliteta i poetika, kao i medija izražavanja prisutna je kako kod novih članova Udruženja tako i kod onih nekolko stotina koji su već duže vreme njegovi članovi. I te razlike i njihovo prihvatanje jesu osnovna snaga Udruženja koje postaje mesto gde se kreativno sudaraju najraznovrsnije umetničke forme izražavanja iz kojih mogu proisteći različita razmišljanja, stavovi i pogledi na budućnost.

Ljubica Tucakov

Lični prostor tela

17 – 31. januar 2020.

Ljubica Tucakov rođena je 1994. godine u Novom Sadu. Završila je srednju školu za dizajn Bogdan Šuput, odsek likovni tehničar. Nakon završetka srednje škole, 2013. godine upisuje Akademiju umetnosti u Novom Sadu, smer slikarstvo u klasi profesorke Bosiljke Zirojević Lečić. Posle uspešno završenih osnovnih studija 2017. godine upisuje Master akademske studije slikanja pod mentorstvom profesorke Lidije Marinkov Pavlović i završava ih 2019. Dobitnica je nagarade za najuspešniji maturski rad-likovni tehničar Udruženja primenjenih umetnika i dizajnera Vojvodine za 2013. godinu. Takođe dobitnik je i dve stipendije Dositeja za 2017. i 2018. godinu, koju dodeljuje Fond za mlade talente ministarstva omladine i sporta Republike Srbije. Pored samostalne izložbe *Lični prostor tela* predstavila se i na brojnim kolektivnim izložbama.

Ljubica Tucakov – Lični prostor tela

SULUV Recenzija | Lidija Marinkov Pavlović

Tradicionalni slikarski medij, motiv ljudske figure i režimi realističkog prikazivanja predstavljaju okosnicu nekih od najstabilnijih i najdugovečnijih konvencija u vizuelnim umetnostima. Međutim, u doba novih tehnologija reprodukcije, manipulacije i distribucije slika, a naročito sa razvojem digitalnih medija, slikarstvo je sa lakoćom uspevalo da preuzme jezik i obrasce dominantnih medijskih, a to znači i društvenih ili ideoloških reprezentacija stvarnosti. Pritom, razlozi za ove aproprijacije nisu uvek mimikrijske prirode, odnosno ne leže obavezno u težnji da se stari umetnički medij jednostavno ažurira efektima novog i aktuelnog. Savremeno slikarstvo neretko u punoj meri koristi neke od taktika koje Žak Ransijer pripisuje takozvanim metamorfnim slikama, što između ostalog podrazumeva dekontekstualizaciju, prekidanje medijskog toka i komunikacije, kao i drugačiju preraspodelu odnosa unutar složenih dispozitiva koji tvore istorijski kanon.

Izložba pod naslovom *Lični prostor tela* predstavlja kontinuirano likovno istraživanje koje je Ljubica Tucakov, u pogledu medijskih, formalnih i poetičkih aspekata, započela još na studijama slikarstva na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Ljudska figura i neposredan prostor koji je okružuje jesu dominantni motivi i konceptualno ishodište ovog umetničkog istraživanja koje pored slika obuhvata i fotografije i digitalne radove.

Slike Ljubice Tucakov su realizovane na platnima većih dimenzija i na osnovu obrađenog fotografskog predloška. Međutim, za razliku od konvencionalne akademske studije ljudskog tela u prostoru, ovde su tematski i likovni elementi najpre analizirani i strukturisani jasno i opoziciono, kroz kontrast motiva tela i prostora. Ove opozicije se razrešavaju unutar jedinstvenog *kvadrata* slike što ujedno naglašava važnost kompozicije, ali i precizno odabranog formata platna. Kroz dalje istraživanje autorka je u okviru koncepta *ličnog prostora*, koji je shvaćen kao element minimalne komunikacije, odnosno kao efekat najneposrednijeg prostornog konteksta u kome se telo pojavljuje, izvela i seriju digitalnih radova u kojima se propituju složeniji slojevi vizelnih atribucija ljudskog tela i prostora.

Lični prostor predstavlja svojevrsnu *tampon zonu* između fizičke granice individue i spoljašnje sredine. To znači da u likovnim predstavama Ljubice Tucakov telo nije prirodno uronjeno u svoje okruženje, niti je definisano granicom konstitutivne spoljašnjosti. Drugim rečima, *lični prostor* je prostor koji definiše ljudsko telo, ali se istovremeno i sam konstituiše kroz/iz ljudskog tela. Figura je depersonalizovana i depolitizovana; ona je povezana jedino sa nestabilnom *aurom* koja relativizuje odnose intimnog, privatnog i javnog.

Ljubica Tucakov zatim istražuje i mogućnost proširivanja ovog koncepta i to u odnosu na modele likovne reprezentacije ljudskog tela, kao i u odnosu na materijalne pretpostavke slikarske prakse. Sa jedne strane, koncept prostora se destabilizuje i materijalizuje kroz mogućnost modularnih varijacija poliptiha. Sa druge strane, iz perspektive koncepta *ličnog prostora*, po rečima autorke, *sam prostor slike upravo predstavlja virtuelnu odvojenost od realne, spoljašnje sredine*. Na taj način, u slikarsku praksu se zapravo uvodi funkcija chroma key ekrana, kao potencijalne površine za upis budućih, nesigurnih narativa. Ovaj stav naročito postaje važan kada umetnica svoja likovna istraživanja sprovodi u području digitalne slike. Kroz procedure umnožavanja, ponavljanja i preklapanja figura i sfera koje označavaju lični prostor, otvara se mogućnost za dalja kompleksna, intermedijalna istraživanja, ali isto tako i za konfrontaciju i povratak komunikacije.

Izložba Ljubice Tucakov pokazuje da nepostojanost, odnosno metamorfni karakter slika o kojima govori Ransijer, zahteva kontinuirano kritičko izmeštanje umetničke prakse koja pokušava da reflektuje i propituje reprezentacijske obrasce stvarnosti.

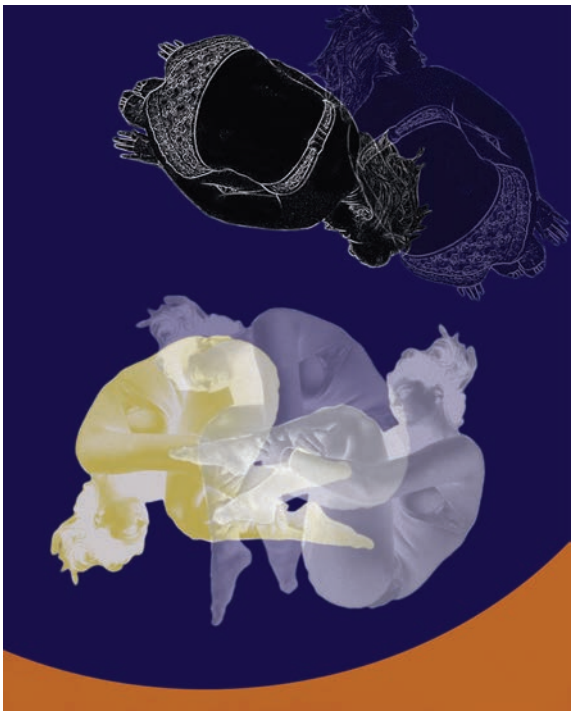

Izložba *Lični prostor* tela nastala je sa idejom reprezentacije tela i njegovog jedinstvenog *ličnog prostora*. Predstavljanje ljudskog tela bilo je uvek neiscrpna tema slikarstva. Način na koji je ovde prikazano predstavlja jedno novo sagledavanje, kako tela, tako i prostora u kojem ono obitava. Fokus je na usamljenom telu okruženom jednostavnim ličnim prostorom. Ovo istraživanje pokušaj je predstavljanja onoga što nije u realnosti okom vidljivo – *ličnog prostora* koji je uvek sa nama bili mi svesni njega ili ne. U današnjem, nikad bržem i lakšem menjanju mesta, *lični prostor* je taj koji ostaje stalno sa nama. Rezultat ovog istraživanja jesu slikarski i digitalni radovi koji na različite načine daju rešenje ove teme. Glavni opus rada jesu slike na platnu, dok ih digitalni radovi prate i dopunjuju.

Đerđi Ačaji

SPAVAČI

3 - 14. februar 2020.

Đerđi Ačaji je rođena 1986. godine u Bečeju. Diplomirala je na Akademiji likovnih umetnosti, katedra za slikarstvo, u Novom Sadu 2009. Master studije, smer slikarstvo, završava 2011. godine na istoj Akademiji likovnih umetnosti u Novom Sadu. Trenutno je zaposlena u Srednjoj školi za dizajn *Bogdan Šuput* u Novom Sadu. Od 2011. je član SULUV-a, a od 2017. član ULUS-a. Više puta je izlagala samostalno i učestvovala na brojnim kolektivnim izložbama i značajnim projektima u zemlji i inostranstvu. Radovi joj se nalaze u brojnim javnim i privatnim kolekcijama u zemlji i inostranstvu (Kanada, Švajcarska, Austrija, BIH, Mađarska, Srbija...).

How fragile we are

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Ljudska figura i lice su oduvek bili u centru interesovanja umetnice Đerđi Ačaji pa na izložbi Spavači predstavlja uglavnom portrete, crteže na beloj, neutralnoj podlozi platna i slike gde takođe dominiraju plošne, neutralne pozadine sa dominantnom plavom bojom. Njen rad odlikuje jasan crtež i jednostavne, pročišćene linije, ali su same strukture portretisanih deformisane. Umetnica u što realističnijem prikazivanju lica ne teži da ulepša stvarnost, već suprotno, bore i asimetričnost lica koja dolazi do izražaja u poznijim godinama na portretisanima su prenaglašeni do te mere da ovi segmenti mogu egzistirati kao posebne celine unutar kojih se bavi likovnim elementima. Ova deformisanost postaje toliko dominantna da kada se svi radovi gledaju zajedno ne odaju individualni karkter svakog modela, kao da se na gomili nalaze bezlične glave i ruke. A zatim iz svakog pojedinačnog rada kreće da izlazi osobena emocija, tuga, zabrinutost, pritajena bol, ali i ravnodušnost i pomirenost, dok se na seriji radova pod nazivom *Kameni spavači* na usnulim licima nagoveštavaju i mešaju dobri i loši snovi, snovi o budućnosti, kao i noćne more iz prošlosti. U pitanju su sasvim obični ljudi koje često ne primećujemo, uglavnom pripadnici starijih generacija, svi oni zarobljeni u svojim razmišljanjima i problemima, svojim prisustvom naglašavaju otuđenost čoveka u savremenom svetu. Takođe nas podsećaju da svi u sebi nosimo strah od nestajanja i zaborava, odnosno smrti. Retki će biti pamćeni stotinama i hiljadama godina, a dragoceno znanje i iskustvo mnogih će biti stečeno uzalud, pa iskru tog iskustva umetnica uspeva da prenese na portrete. Iako lica deluju kao ljušture isklesane od kamena u njima nam umetnica otkriva čitav spektar slojeva ljudske duše, emocija i misli. Ova saznanja i iskustva iz prošlosti umetnica zgušnjava na svakom portretu u nameri da poveže prošlost, sadašnjost i budućnost uspostavljajući jedan dijalog koji prevazilazi ove vremenske odrednice, odnosno dimenzije koje su nam poznate.

Realizujući ove portrete ideja umetnice je postala forma, ona je na njima dokumentovala i približila nam različita stanja, misli i emocije čoveka više nego što bi možda uspela fotografija. Ističe da kao umetnik nije samo posmatrač koji beleži stanje već je njen stav prema svetu koji je okružuje izuzetno angažovan, u svojim radovima nas podseća na prolaznost i krhkost materijalnog sveta, naročito ljudskog tela i poziva na prihvatanje odgovornosti koju bi trebali da imamo prema svakom čoveku, a naročito prema starijim ljudima.

U svom radu posvećena sam pitanjima *zaborava i svesnosti* kako jedna zajednica gubi kontinuitet, kako se odriče iskustvenog znanja koje su generacijama sticane. U radovima postoji određena metafora i jasna asocijacija na krizno vreme u kome živimo i u kojem pokušavamo da ostvarimo smisao vlastitog postojanja. Na prvi pogled jednostavni portreti, mahom starih ljudi, otkrivaju pored emocionalnog stanja pojedinca i njihove unutrašnje borbe-pomeranja-izmicanja duše. Atributi koji naglašavaju ovo stanje jesu deformisani strukturalni delovi na samom liku. Protagonisti na radovima su društveno marginalne figure lišene individualizacije-uprošćene, čak simboličke predstave. Figure-ljušture stoje nasuprot svoje vlastite unutrašnje prirode: predela emocija, misli, iskustvenog i kolektivnog nesvesnog. Mapiranjem ovakvih stanja (otuđenost, zaborav, melanholija) ističe se slojevitost i snaga individue. Primarna težnja jeste napuštanje materijalnog sveta zarad povratka u duhovnu stvarnost.

Nemanja Milenković

ꟻqqiнꟼ lliꓵ

1.februar 2020.

Performans *ꟻqqiнꟼ lliꓵ*, u trajanju od 31 minut, Nemanja Milenković zajedno sa Danijelom Matović.

Nemanja Milenković, rođen je 1996. godine u Novom Sadu. Osnovne studije završio je 2019. godine na Akademiji umetnosti u Novom Sadu na studijskom programu Slikarstvo u klasi profesora Dragana Matića, a iste godine upisuje master studije pod njegovim mentorstvom. Do sada je svoj rad prikazao na 9 samostalnih izložbi, preko 30 grupnih izložbi i nekoliko kreativnih radionica. Dobitnik je više priznanja i nagrada od kojih izdvaja Godišnju nagradu Departmana likovnih umetnosti za najuspešniji umetnički rad iz umetničke discipline SLIKANJE 2019. godine. Stipendista je Dositeje- Fonda za mlade talente 2018/2019. godine koju dodeljuje Ministarstvo omladine i sporta. Član je SULUV-a i Šok zadruge. U svom radu primarno istražuje odnos ljudi i životinja u savremenom društvu, istražujući prostor kolektivnog identiteta, odnosno identiteta individue.

Sa druge strane ogledala

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Delovanje Nemanje Milenković u različitim medijima na polju vizuelnih umetnosti duboko je prožeto njegovim životnim stavovima koji podržavaju aktivizam za prava životinja. Iako se do sada izražavao u polju crteža, slike i instalacije, performans koji je izveden u saradnji sa Danijelom Matović u galeriji SULUV neodvojiv je i nadopunjuje njegovu umetničku praksu. Sam naziv performansa *ƨqqiʜ llil* (Jill Phipps) govori da je posvećen aktivistkinji za prava životinja Jill Phipps (1964–1995) koja je poginula odnosno ubijena je tokom protesta u Bagintonu u Engleskoj kada je namerno stala ispred kamiona koji je prevozio telad ka Koventri aerodromu. Vozač kamiona nikada nije osuđen iako je jasno video da Jill Phipps stoji na putu sa podignutim rukama, kao što su brojni aktivisti činili već nekoliko nedelja.

Tokom polučasovnog performansa umetnici su bili obučeni u crno, dodajući jedno drugom veštački buket belih ruža. U početku u ležernom ritmu sa obe ruke dobacuju i hvataju buket, a zatim taj ritam razbijaju bacajući ili hvatajući ponekad jednom rukom, namerno buketom gađaju noge, a zatim i uključuju noge, šutaju odnosno nogama guraju buket po podu galerije. Na momente ubrzavaju dobacivanje, pa ubrzo usporavaju u nepredvidivom trenutku. Zatim se spuštaju bliže podu, čuče ili kleče, pa ponovo ustaju. Bez prikazivanja emocija na licu što nisu uspeli da uhvate buket ili što im je namerno poslat u nenadanom pravcu, sve emocije su sažete u pokretima bacanja, nekad žustro, besno, a zatim nežno. U tom bezazlenom dobacivanju koje podseća na dečiju igru sa loptom kreću da izviru različite podlosti, kako onaj drugi da ne uhvati bačeno, kako mu krišom nešto ostaviti iza leđa, kako možda pogoditi, povrediti ili poniziti razočarano vraćajući primljeno. U jednom momentu ostvarena je sinergija sa publikom, buket se delimično raspao i ljudi iz publike su osetili potrebu da dobacuju zalutale cvetove ruža.

Performas se odigrao u prostoru galerije SULUV gde su na jednom zidu bili izlepljeni paneli sa rečima ispisanim unazad, kao u ogledalu. Scena iz dokumentarca *Jill's Film*, a koji se emituje svakog 1. februara, koja prikazuje aktivistkinju čiji se transparent izvitoperio na vetru je poslužila kao ideja za postavljene transparente sa invertovanim natpisima. Ispred zida su bili akteri performansa, a njemu suprotstavljena je bila publika. Stiče se utisak da su se svi zajedno, umetnost, umetnici i publika, našli sa one strane ogledala, u prostoru u kom ne mogu promeniti ništa sem svoje svesti, i samo izlaskom iz njega mogu pokušati da izazovu promene prvo na ličnom a zatim i na globalnom nivou, što je podsetnik da umetnost ipak može podići svesnost o prisutnosti štetnih pojava u svetu i na taj način pokrenuti promene.

Ovaj performans takođe ispituje da li smo emocionalno gluvi i nemi pa ne reagujemo kako na okrutan odnos čoveka prema životinjama tako i prema drugim ljudima ili emocionalno bespomoćni, prepuštamo se da nam emocije uslovljavaju reakcije, a verovatno je mudrost biti negde između. U tom stanju mudrosti treba da shvatimo da je problem načina na koji se životinje tretiraju samo jedan od problema savremenog društva i aktivizam za zaštitu životinja ne treba da se konfrontira drugim vrstama aktivizama sa kojima nije u skladu, već treba udružiti snage da se dođe do srži problema čije će rešavanje promeniti sistem u kom svi živimo.

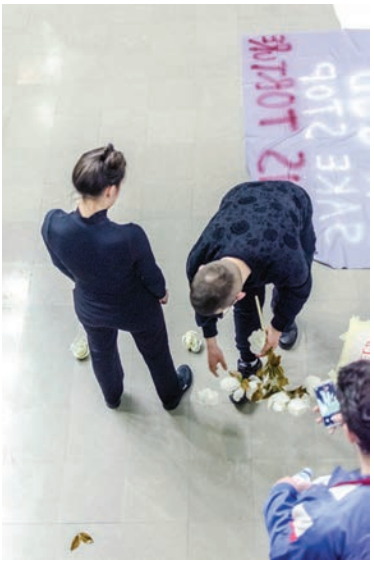

Performans *rqqiнЯ llil* realizuje se kao reakcija na saznanje o ubistvu Jill Phipps, britanske aktivistkinje za životinjska prava. Nju je u 31. godini života, 1. februara 1995. godine pregazio kamion koji je prevozio živu telad povodom avionskog transporta za Amsterdam. Vozač kamiona nije osuđen, iako različite aktivističke grupacije širom Evrope kontinuriano podsećaju na ovaj slučaj svakog 1. februara u godini.

Posledica ovakvog aktivističkog angažmana nije redak primer, a većina sličnih nije dobila razrešenje. Performativnu akciju karakteriše suptilna intervencija na protestnim panelima na kojima su poznati aktivistički slogani ispisani unazad, nalik na refleksiju ogledala, a koji u galerijskom prostoru stvaraju veštačku atmosferu javnog skupa. Publika kretanjem kroz galeriju iščitava invertovane natpise i suočava se sa neočekivanom interakcijom sa *protestantim*a koja nije direkta, glasna, nametljiva.

Monika Sigeti

Do I need YOU?

17 -28. februar 2020.

Monika Sigeti rođena je u Novom Sadu. Završila je osnovne studije – slikarstvo 2003. i master studije – nove likovne medije 2011. godine na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Njena performativna praksa obuhvata različite medije od crteža, kolaža, slike do fotografije, videa i instalacija. Istražuje granice identiteta u virtuelnom svetu, intimni prostor nasuprot viralnom, javnom. Od 1997. godine aktivno izlaže na samostalnim i grupnim izložbama. Njen dosadašnji rad objavljen je u više publikacija. Sudelovala je u okviru više umetničkih projekata u zemlji i inostranstvu: u Japanu, Francuskoj, Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj, Sloveniji, itd. Boravila je i stvarala u okviru Cite internationale des Arts, Pariz, Francuska 2011. godine, eu-art-network, Cselley Muhle, Austria 2018. godine, itd. Član je SULUV-a od 2006, Novi Sad i ULUV-a, Vrbas od 2000. godine. Od 2017. ima status samostalnog umetnika proširenih medija.

Self(ie) portraits

SULUV Recenzija | Sunčica Lambić Fenjčev

Autoportret je žanr sa dugom i bogatom tradicijom u istoriji umetnosti Zapada kroz koji su umetnici iskazivali unutrašnju viziju sebe i istraživali sopstveni identitet, često u odnosu na date društvene okolnosti. Neki od ovih autoportreta su vrlo dramatični, npr. Van Gogovi, Bejkonovi, Lisjena Frojda, Fride Kalo i drugih ukazujući na unutrašnji sukob koji su umetnici imali sa stereotipima i aktuelnim, trenutnim društveno konstruisanim standardima i šablonima. Reakciju na društvenu stvarnost kroz formu autoportreta nastavili su savremeni umetnici. Uvođenjem novih shvatanja i teorija u istoriju umetnosti i oslobađanjem od različitih uvreženih društvenih stereotipa, od 60-tih godina prošlog veka umetnici se kroz autoportrete najviše bave pitanjima pola, rase, etničke pripadnosti, a od 80-tih i pitanjima seksualnosti. Primarni medij je uglavnom fotografija, a samo neki od umetnika koji rade na ovakav način su Sindi Šerman, Lajl Ešton Haris i mnogi drugi. Iako je svaku temu, svaki žanr moguće posmatrati iz više različitih uglova i sa različitih aspekata, umetnici danas ne žele da se svrstavaju u jedan žanr niti da se ograničavaju na jednu temu, a teže i da se pomere izvan političkih konotacija koje svakako možemo iščitati u radovima prethodnih generacija. Pojava i razvoj novih tehnologija otvorila je umetnicima nova prostranstva i mogućnosti za različita, bezgranična istraživanja i izražavanja, kako u virtuelnom, tako i u stvarnom svetu. Takav je slučaj i sa umetnicom Monikom Sigeti. Sigeti koristi fotografiju kao predložak za svoje slike. Digitalni medij joj koristi da izvede sofisticirane manipulacije kako bi stvorila željenu predstavu koju prenosi na dvodimenzionalno platno, stvarni predmet koji postoji u realnom prostoru, manuelno izvedenu sliku u tradicionalnoj slikarskoj tehnici, koja se u današnjem vremenu smatra gotovo kao subverzivni element koji je često pod preispitivanjem i revizijom. Umetnica suprotstavlja virtuelnu i stvarnu reprezentaciju odnosno ukazuje na glavne nedostatke virtuelne slike, koja bez obzira na beskrajne mogućnosti koje nam pruža, lišena je emocija i čulnosti u svim oblicima. Fokus koji umetnica stavlja na lice, odnosno na gornji deo tela, svojstven je danas najaktuelnijoj vrsti fotografisanja tzv. *selfiju*, koji na neki način i jeste savremeni autoportret (self-portrait). Prisustvo novih tehnologija u svim vidovima savremenog svakodnevnog života omogućila je uvođenje modela ponašanja u kojem je sve prisutnija tendencija običnih ljudi za javnim eksponiranjem, savršenim izgledom, večnom mladošću, jer mi smo suštinski taktilna, fizička bića i u velikoj meri doživljavamo svet i svoj lični uspeh kroz

sopstveno telo. Upotreba tela u savremenom društvu jeste sveprisutna, kontroverzna tema u kojoj je pomeren odnos intimnog i javnog, realnog i virtuelnog i sveprisutna banalizacija emocija kao što ukazuje Monika Sigeti. Umetnica u slike *umeće* trivijalne detalje, elemente iz svakodnevnog života sa različitim konotacijama, koji čine ove radove pomalo duhovitim, ali i prilično dramatičnim da bi ukazala na sve one male stvari koje čine naš svakodnevni život, a kojih nema u savršenom virtuelnom svetu u kojem su ljudska bića i predmeti izjednačeni. Naglašenom senzualnošću ovih autoportreta umetnica kao da želi da šokira posmatrača, da privuče njegovu pažnju isticanjem čulnosti ženskog tela i lica na ono što želi da kaže, ovakvom prezentacijom ona dekonstruiše stereotipnu reprezentaciju selfi slike preispitujući uticaj mas medija, nauke, medicine, digitalnih tehnologija na predstavu tela. Možemo se zapitati kome je zaista upućeno pitanje *Do I need YOU*? Pošto umetnica suprotstavlja sopstveni lik jedan naspram drugog kao odraz u ogledalu u eksplicitno erotičnim pozama, da li je to njena želja da dopre do same sebe, stvarne ili onakve kakvu sebe može ponovo da stvori u virtuelnom svetu, da se razotkrije, uništi, samospozna? Da li njoj, stvarnoj, treba da bude virtuelno savršena ili je onoj savršenoj neophodna ona stvarna, od krvi i mesa? Ili je to pitanje koje umetnica postavlja čitavom društvu, da li nam je zaista neophodna i čemu vodi zavisnost od digitalnih tehnologija i da li ćemo svi uskoro postojati samo kao sopstveni avatari u virtuelnom svetu. Njeni autoportreti postaju kulturni artefakti koji reflektuju stavove umetnice. Umetnica nam ukazuje da kao društvo ulazimo u novu fazu evolucije u kojoj digitalne tehnologije daju ljudima moć da rekonstruišu sopstvena tela na način koji nas odvodi daleko od biološke evolucije, što za posledicu već proizvodi nove standarde ponašanja. Ona istražuje etičke implikacije igranja digitalnom fotografijom u stvaranju večne mladosti. Na web-u, u virtuelnoj realnosti je sve moguće, stvoriti sebi nove identitete, nova tela, nova lica, povezati se sa svima na ovom svetu. Da li mi to danas, zarad površne zabave i razonode samo prevazilazimo ograničenja sopstvenih tela ili će doći trenutak kada nam tela neće biti više potrebna već ćemo vegetirati i postati samo jedna u mnoštvu jedinica od koje je sačinjen virtuelni svet.

Performativni auto-erotski portreti dele prostor formata/ekrana sa segmentima is stvarnosti kao što su: gumene rukavice, plastična kutija za čuvanje banane ili podrugljivi Whoopee cushion. Svi ti objekti aludiraju na nedostajeću dimenziju virtuelne slike, a to su izostavljeni čulni nadražaji i emocije. Upotrebila sam digitalne aplikacije koje dupliraju željeni pokret tela i lica, i pritom ga prevode u potpuno novi prikaz. Potom sam taj proces prenela na platno, dodajući mu nove fragmente. Ljudsko telo postaje predmet izjednačen sa ostalim objektima. Fokus je na gornjem delu tela, pristupačnijem našoj prednjoj kameri telefona. Multiplicirani portreti jesu *preventivno* udvajanje sebe, beg od post-internet otuđenosti. Digitalna transformacija tela proširuje našu telesnost na nove oblike pojavnosti unutar virtualnog: našeg drugog postojanja. Dostupni softveri nam omogućavaju beskrajne protetičke izmene i dopune. Dobili smo besplatnu online virtuelnu hirurgiju.

Natalia Kiš

Granice prostora

2 -13. mart 2020.

Natalia Kiš je rođena u Novom Sadu 1994. godine. Završila je gimnaziju za talentovane učenike sa domom Boljai u Senti, smer likovni tehničar. Osnovne studije na odseku za grafiku Akademije umetnosti u Novom Sadu završila je 2018. godine u klasi profesora Aleksandra Botića. Trenutno je student master akademskih studija grafike na istoj Akademiji kod istog profesora. Dobitnica je glavne nagrade na konkursu plakata Love your body u SAD, *Godišnje nagrade departmana likovnih umetnosti za najuspešniji umetnički rad iz umetničke discipline grafika* i pohvale na 2. Međunarodnom Bijenalu radova na papiru u Prijedoru. Izlagala je na većem broju kolektivnih izložbi i učestvovala je na više umetničkih kolonija.

Prostorna ograničenja

SULUV Recenzija | Sunčica Lambić Fenjčev

Ono što sigurno možemo reći za umetnost danas je to da nijedan medij, nijedna tehnika, nijedna tema nisu dominantni već da umetnici podjednako koriste sve ono što im je na raspolaganju i u zavisnosti od afiniteta da bi iskazali svoje ideje. Tradicionalni mediji poput slikarstva, skulpture, crteža, grafike nemaju primat u savremenoj umetnosti, ali suština je u tome da ni ovi mediji nisu statični, zaključani u sebe, već se, u skladu sa razvojem i novim pojavama u umetnosti i oni razvijaju, sa njima se eksperimentiše, tehnike se mešaju, motivi se proširuju, mediji se transformišu, prevazilaze sopstvena tehnološka i tematska ograničenja, a intermedijalnim pristupom ove granice se sve više brišu. Pojedini umetnici iako biraju tradicionalne medije, tematski i načinom na koji prezentuju ono što žele da kažu takođe izlaze izvan utvrđenih okvira. Ovo se može primeniti i na radove Natalie Kiš, predstavljene na izložbi Granice prostora.

Grafika je medij koji je od svog nastanka najdirektnije komunicirao sa društvom. Zbog reproduktivnosti kao svoje osnovne karakteristike, bio je, za razliku od tzv. visoke umetnosti, pristupačan svima i najviše je od svih tradicionalnih medija, svojom dostupnošću, mogao da utiče na shvatanja i razmišljanja u većim razmerama što se kasnije često zloupotrebljavalo njegovim poređenjem sa populističkim strategijama mas medija i popularne kulture. Radovi Natalije Kiš predstavljaju jednu vizuelno-simboličko-semantičku celinu u kojoj možemo analizirati znakove koji funkcionišu unutar tog polja/prostora. Ovaj sistem simbola stvara svojevrsni vizuelni tekst koji različiti gledaoci - čitaoci mogu da iščitavaju/interpretiraju na različite načine, kao što i temu/pojam prostora koju umetnica stavlja u fokus svog rada doživljava svako na svoj način. Polazeći od beline hartije, praznine koju će ispuniti svojim razmišljanjima, sećanjima, emocijama, umetnica preispituje pojam prostora koji, po njenim rečima, postojeći u stvarnom svetu takođe možemo posmatrati kao neispunjeno polje koje će svaki posetilac ispuniti vlastitim iskustvom. U pitanju su relativna značenja konstruisana kulturom i zavisna od konteksta, emocija, atmosfere. Mnogi umetnici danas se bave temom prostora na različite načine i izražavaju promene koje su se u međuvremenu desile u analizi ovog pojma odlazeći dublje od površne predstave prostora koji stvarno postoji do mesta koje tumačimo kao prostor koji sadrži određeno značenje. Kulture, emocije, sećanja, iskustva transformišu prostore, ispunjavaju ih istorijom, ličnom i kolektivnom, stvarajući mesta sa specifičnim duhom i simboličkim značenjima. Mesta ogledaju stavove svojih stanovnika kao i stavove posetilaca, pojam mesta nije fiksiran ni statičan, podložan je promenama. Mesto je prostor za različite mogućnosti, stvarno ili izmišljno, koje postoji u realnom prostoru ili samo u fantaziji, stvarnih ili simboličnih vrednosti. Kako umetnica prilazi temi prostora u svojim radovima tako i posmatrači prilaze njenim radovima, uvek sa novim iskustvom i novim mogućnostima interpretacije.

Radovi Natalie Kiš deluju kao apstraktno - asocijativne kompozicije na kojima možemo naslutiti pojedine predmete, simbole, znake. Prostor koji se tek popunjava, ili se dopunjava, konstruiše, rekonstruiše ili dekonstruiše dopušta tumačenja koja se razlikuju od posmatrača do posmatrača, od raspoloženja do raspoloženja, od različitih polazišta i iskustava. Grafički listovi otkrivaju kako predstavljeno mesto doživljava umetnica tokom različitih dana, godišnjih doba, ona ih numeriše, prikazuje različite aspekte prostora – tačke, visinu, razmere, kao i njegovu duhovnu kategoriju - granicu. Istančan senzibilet Natalije Kiš iskazuje se kroz izražajne mogućnosti koju pruža tehnika ravne štampe, algrafija, ponekad radovi liče na skice, na planove prostora koji tek treba da bude izgrađen, izveden, ispunjen ili renoviran. Granice prostora – naziv veoma intrigantan u vremenu virtuelnih bezgraničnih prostora. Granice prostora mogu ujedno postavljati i pitanja gde smo to mi i kome pripadamo. Kroz temu prostora možemo razmatrati i temu identiteta. Šta definiše granice prostora? Ko je taj koji donosi ograničenja? Da li su granice prostora stvarne ili sami sebi namećemo različita ograničenja? Kako pomeriti, preći, prevazići granice i da li nam je prevazilaženje granica u bilo kom smislu moguće i dozvoljeno? Čini se da smo u vremenu brisanja granica i konstantnih prelazaka i promena granica u većim ograničenjima nego ikada.

Prostor, kao objektivnu stvarnost u kojoj se sadrži materijalni svet, možemo da smatramo i kao jedno neispunjeno polje. To prazno polje kad krenemo da koristimo i ispunimo ga našim sećanjima i iskustvom, ono dobija značenje i postaje mesto. Svaki prostor ima svoj uticaj, vibraciju i zvuk. Iako postoji neka stvarnost, svi interpretiramo ta obeležja na svoj način, jer svako od nas daje drugačije značenje i važnost određenim stvarima. Svakim ulaskom u novi prostor čovek dobija novi doživljalj, neku vrstu novog iskustva. Kada u taj nepoznati prostor unesemo svoja postojeća iskustva i sećanja, koja smo sakupili na prethodnim mestima, taj novi prostor postane mesto. Ovo funkcioniše i obrnuto. Ako se vraćamo na već poznato mesto sa novim iskustvima, i te nove doživljalje ugradjujemo u već poznato, i tada se može reći da renoviramo i nadograđujemo stara mesta.

Izložba članova SULUV

Savremena grafika u Vojvodini

22. jun - 3. jul 2020.

Izložba Savremena grafika u Vojvodini, koju je priredio je Mujo Alagić, grafičar i član Umetničkog saveta SULUV, prikazana je prvi put u Sarajevu na Akademiji likovnih umjetnosti, oktobra 2018. godine i prezentuje selekciju radova aktuelne grafičke scene u Vojvodini.

Učesnici izložbe: Milan Stanojev, Miloš Stanojev, Radovan Jandrić, Pavel Pop, Milan Matavulj, Milan Jakšić, Danijel Babić, Vladimir Stanković, Ljubomir Denković, Nebojša Milijašević, Jastra Jelačić i Mujo Alagić.

Savremena grafika u Vojvodini

| Miloš Arsić

Savremenu grafiku u Vojvodini odlikuje stanje vlastite aktuelnosti uklopljene u stabilnu tradiciju posebnog disciplinskog kruga. Ona predstavlja dinamičnu zbilju heterogenih događanja na planu opštih značenja i poseduje određeni vrednosni status plastičkog/likovnog sistema formiranog na sopstvenoj iskustvenoj tradiciji. Pretpostavljeni karakter njenog egzistencijalnog položaja kao relativne konvencije smisla plastičke celine, zapravo kao pojave koja traje (aktuelnost vlastitih događanja), određena je uslovnostima posebnog realiteta pojavnosti (podjednako u tehničko/tehnološkom i programskom pogledu), pre svega događanjima na globalnoj umetničkoj sceni tokom dve minule decenije. Grafika kao vrednosno afirmisana disciplina autonomnog likovnog statusa (potvrđeni sistem plastički artikulisane posebnosti), uglavnom se *prilagođava* relevantnim programskim izazovima (što ne znači da, u granicama sopstvenih mogućnusti, ne doprinosi i njihovom formiranju uz očekivani proces individualnih revizija) i određenim idealima vremena. Međutim, ona više *sprovodi* i potvrđuje *modele prakse mišljenja* nego što neposredno utiče na život ideja, na formulaciju osobitih značenja i evidentne postupke označavanja celine sopstvenog plastičkog organizma u, pre uslovljenoj nego zadatoj zbilji savremenih događanja i položaja umetnika (ne samo grafičara) u stupicama podjednako stvarnog u mogućeg stanja vremena.

Savremeni trenutak grafike podrazumeva realno stanje raskoraka: istovremeno konstantnu želju da se očuva tradicija posebnosti (osvojena sloboda disciplinske autonomnosti) ali i da se tehničke/tehnološke mogućnosti usklade sa drugim likovnim disciplinama, odnosno sa programskim zahtevima vremena. Njena uslovna ograničenost egzistencijom koju pružaju izdvojena (bezmalo autonomna) područja važnosti, tačnije realnost polja ploče/matrice i neizvesnosti željenog sveta grafičkog lista/otiska, zapravo odnosa negativ-pozitiv, predstavlja jedinstven spreg stabilne tradicije i konvencije srandarda. Svaki pokušaj izlaženja kao napuštanje sopstvenog *modela postojanja*, nimalo paradoksalno, iznova potvrđuje nužnost odnosa između matrice i otiska, pretpostravljenog i stvarnog, a eventualno narušavanje takvog *modela reda/redosleda* predstavlja negiranje vlastite disciplinske autentičnosti.

Izlazak iz kruga tradicije mogućeg kao egzistencije realnog stanja savremene grafike, relativno je ostvarljiv primenom sistema izazova. U prvom redu sopstvenog poretka kao hoda kontinuiteta slike slikarstva, odnosno fotografije u kontekstu aktuelnih ideja i programa digitalne umetnosti (radikalno narušavanje poretka izjednačavanjem važnosti ploče i otiska). Reč je o modelima različitih izazova, prvenstveno u formalnom značenjskom pogledu, o smislu stvarnog grafičkog poretka/reda i mogućeg sistema *preklapanja* autentično grafičkog i pikturalnog, reda slike i statusne osobenosti grafike. U osnovi se nalazi magična radnja (bliska činu) *preklapanja/prelivanja* i oponašana/prekrivanja koja je moguća zahvaljujući *aktivnoj istoriji* predstavljanja. Ona je uvek prisutna bez obzira da li se radi o područjima plastičkih, u ovom slučaju grafičkih aluzija ili iluzija, o sistemu usmerenih ili nedeterminisanih asocijacija, odnosno o grafici koja je enigmatični plastički znak ili o označenoj grafičkoj predstavi. Uvek je moguća konačnost predstave (ili znaka), svejedno da li je njen kontekst plastički tekst koji nešto znači i označava ili se radi o omeđenim poljima reda artikulisanih odnosa koji grade smisao univerzalne Slike kao privida stvarnog, ponajpre opsene i varke, kao stupice skrivenih ili *otvorenih* polja značenja.

Izložba Savremena grafika u Vojvodini predstavlja mogući primer dokazivanja stanja stvarnosti problema mogućnosti u krugu čiju centralnu tačku čini nepromenljivi spreg (ploča, matrica, otisak). Tehnološki iskoraci u područja novih grafičkih materijala i tehnika, odnosno smisla konačne plastičke realnosti otiska, samo je nužnost koja proizlazi iz pripadnosti određenom vremenu koja ne narušava postojani poredak stabilnog statusa grafike. Grafičri iz Vojvodine koji na ovoj izložbi predstavljaju njen savremeni trenutak (Mujo Alagć, Milan Stanojev, Miloš Stanojev, Radovan Jandrić,

Pavel Pop, Milan Matavulj, Milan Jakšić, Danijel Babić, Vladimir Stanković, Ljubomir Denković, Nebojša Milijašević, Jastra Jelačić, Snežana Petrović) svesni su rizika vlastitog položaja zavisnosti od tradicije reda u sistemu medija kome se obraćaju. Dosledno uvažavaju nužnost egzistencije dva izdvojena područja kao obavezujuću zadatost smisla discipine kojoj se obraćaju i kojoj pripadaju. Teže da polje neposredne bliskosti (u procesu nastajanja grafičkog lista) svedu na moguće jednu, uslovnu tautološku jedinicu mnoštva u značenju ponavljanja (ili, tačnije, obnavljanja) nezavisno od karaktera uvek naknadnih značenja. Neposredno ističu sopstveni stav o fenomenima aktuelnosti u životu, trajanju i značenju savremene grafike. Insistiraju na ulozi aktivnog sudeonika u događajima koje sami žele da odrede, lišavaju se inertnog *posmatranja sa distance*, izjednačavaju sredstvo i cilj, umetničku opsenu sa misterioznim svetom stvarnosnog.

Napomena:

Sa manjim izmenama i dopunama, ovaj tekst je 2004. godine, pod nazivom Savremena grafika u Vojvodini – problem identiteta, bio objavljen u katalogu istoimene izložbe priređene u Mađarskoj.

Grafičko prisustvo

Danilo Vuksanović

Slojevitost pojma grafike u brojnim vizuelnim pojavljivanjima obuhvata i pojam ručno štampane grafike koja se do današnjih dana održala i pozicionirala kao samostalna umetnička disciplina. Grafički prefiksi zauzimaju svoje mesto ispred celokupne vizualizacije medija a u njima su sadržani zanatski, industrijski, tehnološki i slovni univerzumi. Prvobitni načini otiskivanja nikad nisu tačno utvrđeni a otisci u drvetu i glini, koži, metalu, vosku i olovu, ipak su prethodili štampanju na papiru u Kini i Japanu u VIII veku. Znatno kasnije zahvaljujući kineskim zarobljenicima koji su tajnu papira preneli iz Arabije i onda preko Španije u Italiju, pojavile su se prve radionice za preradu papira u XIV veku. Papir je postao nosioc grafike u trenutku kada se pojavila potreba da se umnoži umetničko ostvarenje/crtež, u nizu mehaničkog ponavljanja. Tako je, manje više, i danas. Promene grafičkih tehnika donosile su i promene umetničkih ideologija i u XX veku načinile rez kojim proglašavaju legitimnim grafičkim postupcima - serigrafiju, ofset, kseroks, fotografiju u sklopu grafičkog otiska, bilbord i produkte kompjuterske tehnologije. Eksperimentisanje u domenu grafičkih disciplina ne prestaje da postoji, svaka težnja likovnih umetnika praćena je grafičkim umnožavanjem postojećih slika.

U savremenom trenutku polifone vizuelne akustičnosti, kada se u preplitanju mnoštva tehnološko/grafičkih manifestacija ne prepoznaju uniformni načini pojavljivanja grafičke provenijencije, opstaju stvaraoci koji svojim radom neguju tradicionalne grafičke tehnike. Uprkos ili zahvaljujući baš toj elektronskoj dominaciji slike, preko je potreban angažman na popularizaciji grafičkih tehnika u njihovom integralnom obliku. Ovom izložbom, na kojoj su predstavljeni otisci novosadskih grafičara ostvareno je prisustvo grafike - pomalo zapostavljenog medija na likovnoj sceni. Grafički poduhvati raznolikih likovnih tendencija i stremeljenja, proizašli iz prepoznatljivih grafičarskih tradicija, neguju zanatske i vizuelne postulate likovnog načina mišljenja. Kao takvi, oslonjeni na klasične vrednosti u proverenom polju umetničkih baština različitih stilskih usmerenja, listovi novosadskih grafičara govore sugestivnim i prepoznatljivim likovnim jezikom.

Snaga klasičnog multioriginala, ipak ne prestaje da pleni.

Rastko Stefanović

6 - 17. JUL 2020.

3 – 14. jun 2019.

Rastko Stefanović, rođen je 1978. godine u Zrenjaninu. Diplomirao je slikarstvo 2004. na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi prof. Jovana Rakidžića. Magistrirao je na istoj Akademiji 2009. na Studijskom programu crtanje, sa radom pod nazivom *Zaustavljanje sudbine* kod prof. Višnje Petrović. Trenutno je apsolvent na Doktorskim studijama likovnih umetnosti na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Osim slikarstvom, bavi se scenografijom i kostimom za pozorišne predstave, performanse i alternativne filmove, kao i organizacijom umetničkih aktivnosti u saradnji sa različitim institucijama i pojedincima - sarađuje u teatru, na filmu i televiziji. Osnovao je *Umetničku Asocijaciju Zrenjanin* 2005. godine, organizaciju koja okuplja Zrenjaninske umetnike u cilju razvoja i promocije savremenog umetničkog stvaralaštva. U okviru Asocijacije organizovao je i producirao više desetina izložbi, umetničkih akcija, hepeninga i nekoliko likovnih kolonija.

Novi idoli - nove ikone

SULUV Recenzija | Sunčica Lambić Fenjčev

Razmatrajući pokrete u umetnosti od 1945. godine do danas istoričar, teoretičar umetnosti i likovni kritičar Edvard Lusi-Smit prepoznao je da su tokom 20. veka uz sve napore moderne umetnosti ka dematerijalizaciji umetničkog predmeta konstantno postojale tendencije za oživljavanjem klasicizma koje su uzimale mnogobrojne različite i kontradiktorne oblike tokom ovog perioda, od modela umetnosti totalitarnih režima preko onih vrlo bliskih kiču i konačno do individualnih subverzivnih delovanja umetnika u okviru savremene umetnosti. Međutim, ove pojedinačne tendencije savremenih umetnika ka klasicizmu nikada nisu uspele da se objedine u koherentan pokret koji bi uspeo da uzdrma aktuelne tokove u umetnosti, sporadično se pojavljujući najpre u delima umetnika u Velikoj Britaniji i SAD-u, a kasnije i u Italiji, Španiji, Rusiji i konačno u Kini.

Savremeni umetnici često koriste klasicizam, odnosno tradicionalne forme slikanja, kao sredstvo označavanja sopstvene različitosti i uglavnom u svojim delima sintetišu formu preuzetu od starih majstora sa savremenim temama i tehnologijama. Ovo je uočljivo na slikama Rastka Stefanovića na kojima je klasična, tradicionalna forma predstavljanja, uglavnom svetaca ili mitoloških ličnosti, sjedinjena sa savremeno predstavljenim pozama i izrazima lica nastalih u interakciji umetnika sa naslikanim modelima koji na nekim radovima deluju poput manekena koji poziraju za fotografije modnih časopisa. Svaki od predstavljenih likova ujedno sa sobom, često vrlo ležerno, nosi i svoje predmetne simbole, koje se na nekim slikama čine poput aksesoara. U stvari, sama poza u kojoj su modeli naslikani, odnosno stav njihovog tela i nije toliko naglašeno savremen koliko je naglašena senzualnost kojom su likovi predstavljeni, način na koji nas gledaju, dok ih mi gledamo, kao i osećaj potisnute, skrivene seksualnosti koja ispunjava atmosferu gotovo svih slika. Ta jukstapozicija tradicionalnog prikazivanja religioznih ili mitoloških figura, koje bi po pravilu trebalo da su

ispunjene uzvišenim osećanjima, sa naglašenom senzualnošću i seksualnošću savremene masmedijske prezentacije ljudskog tela i lica pretvaraju ih gotovo u erotske predstave koje stavljaju u drugi plan ono što bi po nazivu radova primarno trebalo da bude predstavljeno. Na ovim slikama možemo uočiti koliko su generalno tradicionalne vrednosti slike tokom različitih perioda istorije umetnosti, bez obzira na uzvišenost i etičnost teme, bile posvećene predstavljanju, čak obožavanju lepote ljudskog tela, a seksualnost, iako skoro nikada u prvom planu, bila je uvijena u plašt religioznog, moralnog, uzvišenog. Same religiozne ili mitološke teme iz kojih su likovi predstavljeni na slikama Rastka Stefanovića, Judita iz biblijske priče o Juditi i Holofernu, Akteon iz mita o Akteonu i Artemidi ili Prijap, bog plodnosti, već u sebi nose aluziju na seksualnost, na požudu, intimne muško-ženske odnose i ukazuju na to da se klasičnoj predstavi može prići iz više različitih aspekata, kao i to da su neke teme i problematike svevremene odnosno bezvremene, večne. Na slikama Rastka Stefanovića može se uočiti ne samo senzualnost predstavljenih likova već svakako i jedna intelektualna analiza predstavljenog sadržaja. Umetnik, iako poštujući u većini slučajeva tradicionalan način predstavljanja ovih likova ipak ih interpretira na sebi svojstven način i slobodno odabira koju će od mnogobrojnih konotacija koje su vezane za predstavljene likove da nam prikaže. Međutim, na svim slikama se suštinski naslućuje iskazivanje mnogo značajnijeg, dubljeg intimnog sadržaja. Čini se da svaki od predstavljenih likova čuva neku tajnu, ali istovremeno i prihvata svoju sudbinu koja bez obzira na svu težinu na kraju ipak prerasta u trijumf. U svakom slučaju, većina predstavljenih likova na slikama Rastka Stefanovića su sinonimi za lepotu, po definiciji apolonske lepote koja podrazumeva skladnost, proporcionalnost, harmoniju, ali to se često odnosi na njihov fizički izgled dok istovremeno u unutrašnjosti, duboko u sebi, u svojoj intimi, oni nose dionizijsku lepotu koja je uzbuđujuća, opasna, sklona opsednutosti i protivna razumu.

U skladu sa nazivom izložbe Nove ikone Rastko Stefanović slikajući modele klasičnim načinom prezentacije i koristeći istovremeno iskustvo novih medija, po sopstvenim rečima preispituje ikoničnost i idoličnost ljudskog lica i tela. Fizička razvijenost, mišićavost kod muškaraca, senzualnost, lepota kod žena sve to ukazuje na kult ljudskog tela, ono što današnja industrija lepote predstavlja pred nas kao glavni smisao postojanja. Ovde se možemo zapitati ko su idoli novih generacija i šta oni nama danas predstavljaju? Da li na slikama Rastka Stefanovića imamo stvaranje novih idola ili razotkrivanje, možda novo, drugačije čitanje starih ikona iz ugla današnjeg popularnog društva? U kontekstu današnje fragmentizovane kulture ovi likovi, potencijalno novi idoli i ove nove ikone nose u sebi višesmislena značenja i to im istovremeno daje snagu, enigmatičnost i privlačnost.

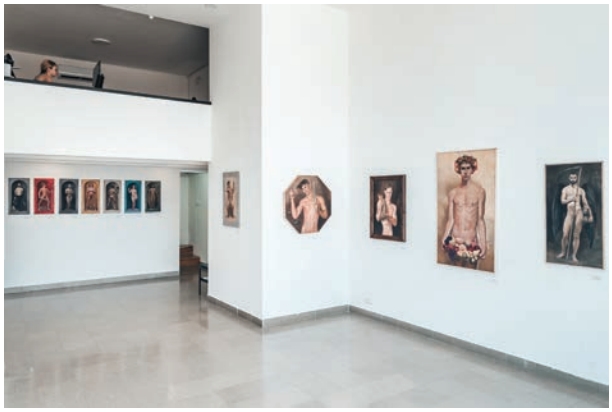

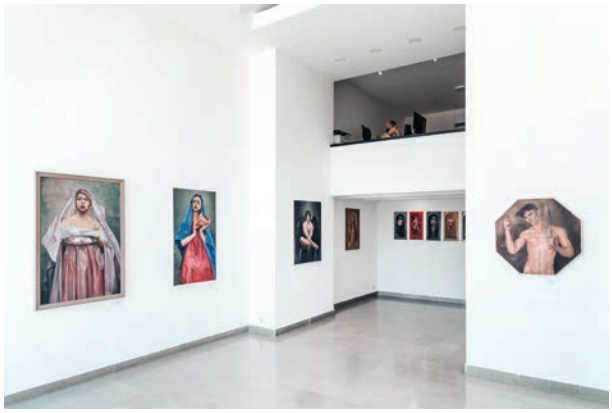

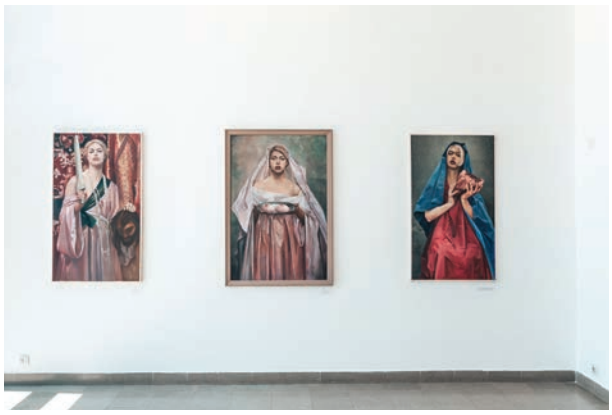

Glavni razlog da svoje radove nazovem ikonama bio je taj što je predmet mog rada prikaz pojedinačne ljudske figure i lika koji bi formalno mogao da se okarakteriše kao portet ali uz izvesnu dozu simbolizma i alegorije koji ga približavaju pojmu ikone, sakralne slike koja je prevashodno prikaz lika ili portet. Reference na klasične teme i ličnosti iz korpusa mitologije i religije počele su kao svojevrsna igra u interakciji sa modelima ali su vremenom počeli da se pojavljuju i dublji slojevi značenja. Koristeći klasične strategije prezentacije ali i iskustvo novih medija, pokušavam da za sebe pronađem formu kojom mogu da predstavim savremene protagoniste, a koja bi bila svevremena, stara koliko i nova i koja bi mogla da preispita, sugeriše ili simulira ikoničnost i *idoličnost* ljudskog lica i tela.

Miroslava Raković

BACK TO BASICS

27. jul - 7. avgust 2020.

Miroslava Raković je rođena 1955. godine u Novom Sadu. Srednju školu za dizajn Bogdan Šuput završila je u Novom Sadu. Osnovne akademske studije, odsek grafika, završila je na Akademiji umetnosti u Novom Sadu 1981. godine, u klasi prof. Halila Tikveše. Do sada je izlagala na više samostalnih i kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Dobitnik je *Zlatnog pera Beograda* 2015. i *Grand Prix Marco Biassoni* za ilustraciju 2019. godine. Pored crteža i slika, izražava se i u medijima fotografije i instalacije. Članica je SULUV-a, živi i radi u Novom Sadu.

Razlaganje i sastavljanje

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Apstraktno slikarstvo se po Herbertu Ridu može podeliti na slikarstvo unapred određenih odnosa i slikarstvo unutrašnje potrebe stim da ne postoje jasne granice između njih, odnosno u svakoj postoje elementi one druge. Prva vrsta teži da u slici uspostavi ravnotežu oblika i boje, dok se druga vrsta bazira na intuitivnom tretmanu platna bojom. U slikarstvu Miroslave Raković upravo dolazi do preplitanja ove dve vrste apstraktnog slikarstva. Sa jedne strane ona promišlja odnose formi i boja gradeći ritam koji se ponavlja na slikama, dok sa druge strane sliku tretira kao ono što ona i jeste u ontološkom smislu, kao površinu platna gde oblici nisu definisani, prelaze jedni u druge i razlažu se.

Polazna tačka je evociranje stvarnosti kroz shvatanje i filozofiranje sveta koji je okružuje. Iako umetnica kaže da inspiraciju u svom radu pronalazi u prirodi njen rad se fokusira na vreme i prolaznost istog. Ona u prirodi ali i na civilizacijskim tvorevinama pronalazi tragove koji svedoče o nečijem postojanju kao i o postojanju određenih zakonitosti trajanja. Jasno čitljive prizore apstrahuje i prevodi u ličnu simboliku, a svoj umetnički izraz zasniva na subjektivnom poimanju stvarnosti koji interpretira stvarajući znakove koji otvaraju puteve da na ovaj način dođe do novih rezultata. Prateći intuitivne procese eksperimentisanjem razlaže i deformiše boju i formu, čime stvara ličnu simboliku i gradi kompleksan slikovni sistem. A opet svaki potez, forma i boja su duboko urezani u podsvesti umetnice koji ponavlja na slikama različitog formata kombinujući neslikarske i slikarske materijale, a elemente svojih slika analizira i doživljava kao predstave vlastitih emocija i stanja. Svoj stvaralački impuls koristi da materijalizuje stanje svog umetničkog bića a forme koje predstavlja konstituišu se na znakovnom nivou iako ti znaci nisu jasno čitljivi. Kao što danas u vremenu masovnog društva jedinka teško pronalazi čvrsto egzistencijalno uporište, tako i umetnica ne pokušava da ga nađe nego obraća pažnju na trenutnost postojanja i predstavlja čin individualne katarze pred realnošću. A trenutna realnost nas poziva da se vratimo osnovama, kao što sam naziv izložbe *Back To Basic*s kaže, gde aludira na potrebu za razlaganjem i pronalaženjem osnovnih elemenata kako likovnih tako i onih koji čine naše biće u cilju ponovnog sastavljanja i daljeg postojanja na zdravim osnovoma.

Pronalaženje savršene ravnoteže između oblika, boje, površine i strukture uvek je izazov i emocinalna borba. Samo postojanje ove energije čini mi se tako privlačnim u radu sa različitim medijima. Moj rad ima jaku vezu sa prirodom, tačnije inspiraciju pronalazim u njenim malim artefaktima ili detaljima, kao sto je stari ispucali zid ili neka druga površina na kojoj je vreme ostavilo svoj trag. Ovi otisci prirode pružaju mi bogati vizuelni rečnik predstavljajući segmente lične ikonografije, pomoću koje iskazujem vlastite emocije i duševna stanja, ugrađujući ih u svoje radove. Iz haotičnog gomilanja sopstvenih simbola, pokušala sam da izdvojim bitnog od nebitnog, redukujući svojevrsne supstrate sećanja u neke nove oblike i postavljajući njihove odnose u službu idejnog sloja celine.

ДОБРЕ ИНДУСТРИЈСКЕ
СОРТЕ БРЕСКВЕ
СЕМЕ
САЛО
СКРОМНЕ
БУБРИВ.

Vlado Njaradi

LJUDI SENKE REKA KLJUČAJUĆE KRVI I PONEKO ČUDOVIŠTE

25. avgust – 4. septembar 2020.

Vlado Njaradi, rođen 1966. godine, završio je Školu za dizajn *Bogdan Šuput*, grafički odsek u Novom Sadu. Samostalno, u zemlji i inostranstvu, je izlagao pedeset pet puta, a kolektivno preko sedamsto puta. Nagrađivan je za slikarstvo, grafiku, crtež, umetničku fotografiju, grafički dizajn, mejl art, dramu i satiru. Autor je preko trideset uglavnom međunarodnih umetničkih projekata. Izdao je mapu grafika *Karpatski mit*. Legati umetničkih dela mu se nalaze u Prijedoru (BiH) i u Subotici. Zbirka slika mu se nalazi u Vrbasu. Zastupljen je u četrnaest monografija, antologija, leksikona, enciklopedija, edicija i atlasa. Član je: SULUV-a, ULUS-a, ULUPUDS-a, UPIDIV-a, Društva novinara Srbije, ARTPOT-a čiji je i predsednik. Osnivač je Međunarodne umetničke kolonije *Njaradi.* Autor je i osam dramskih tekstova. Ima status samostalnog likovnog umetnika.

Portret današnjice

SULUV Recenzija | Sunčica Lambić Fenjčev

Otuđenost među ljudima uprkos sve manjoj razdaljini među njima usled tehnološkog napretka, ideološka, rasna i verska netrpeljivost uprkos sve većem proklamovanju jednakosti, sloboda i prava ljudi na sopstvene izbore, permanentna političko-ekonomska kriza uprkos prividno sve boljem standardu života, sve drastičniji ekološki problemi uprkos sve prisutnijim tendencijama povratku prirodi i danas, iznad svega aktuelni, a do juče nezamislivi problemi javnog zdravlja uprkos sve većim naučnim i medicinskim dostignućima doveli su do psihičkog povlačenja, osećanja teskobe i uznemirenosti na globalnom planu. Reagujući na ove promene umetnost sve više uvodi elemente dinamičke nestabilnosti često postavljajući model katastrofe kao skriveni sadržaj koji proizilazi iz ozbiljne kritike društva i nemogućnosti uticaja na razvoj događaja. Još od kraja 19. veka, od kada počinje proces destrukcije forme u umetnosti, menjaju se status i uloga umetničkog dela i umetnika u društvu. Umetnici više nemaju ideju da menjaju svet, već obraćajući se kolektivnoj svesti i nadindividualnom osećanju pokušavaju da ostvare komunikaciju sa posmatračima, da svojim stavovima utiču na društvenu odgovornost prema sebi i drugima, ali i budućim generacijama.

Uzimajući kao polazište mitove i to one povezane sa smrću, najstrašnijim ljudskim mukama i tužnim sudbinama umetnik Vlado Njaradi na dramatičan način, direktno utičući na svest i emocije posmatrača govori, ili bolje rečeno žestokim koloritom viče, vrišti, doziva, da je krajnje vreme da se probudimo, osvestimo i reagujemo na ono što nam se svakodnevno dešava. Serija slika od dvadeset radova nastalih u periodu od nekoliko poslednjih godina i dalje imaju jednaku aktuelnost kao da su upravo naslikane. Na slikama su predstavljene deformisane figure, ekspresivno, snažno, u slojevima boje, a na nekim mestima sa bogatom fakturom toplog kolorita inače prepoznatljivog u umetnikovom delu, ali koji je na ovim slikama dobio gotovo nepodnošljivu napetost siline lične vizije. Ovaj brutalan način prikazivanja spojen sa jezivim vizijama koje predstavlja, izaziva osećanja teskobe i uznemirenosti oslikavajući žalosni portret današnjice. Umetnik je vešt kolorista, na slikama su direktno utisnute njegove emocije i misli predstavljene bojama koje može da prepozna i pročita svaki gledalac.

Ispunjene surovom simbolikom, ali istinito ukazujući na probleme, slike Vlada Njaradija otkrivaju suštinu, šta je to što se u stvari događa iza ovog našeg *ušminkanog* pojavnog, vidljivog sveta. Jer, ako ne reagujemo na vreme, svi ćemo postati ljudi senke, sa besmislenim životima, koji žive da bi živeli, ne razmišljajući šta ostavljamo u nasleđe našim potomcima.

Had, izmišljena i *prava* mitološka bića. Bogovi i boginje od kojih se plaše ljudi. Vladaoci čudovištima. Tanatos, bog smrti crnih krila, dok Haron u svom čamcu prevozi mrtve, a mrtvi mu plaćaju novcima. Bog Had se retko pojavljuje, a i tada samo da bi svojom crnom kočijom odvezao duše mrtvih u podzemno carstvo. Tu je i reka vatre Flegeton koja gori jer je reka ključajuće krvi. Potom ljudi senke, manji duhovi koji se vrzmaju naokolo poput šišmiša. Tu je mesto lutanja većine duša. Ni dobri ni loši, ni velika dela ni veliki gresi. Ništa vredno pomena urađeno za života, lutaju bez radosti, tuge i osećaja. Ljudi senke tek postoje, izbrisanog pamćenja, bez svrhe i snage da utiču na žive. Besmisleni životi koji su prošli u prostom bitisanju. Moj Had je današnjica, a hoće li biti dovoljno razmišljajućih i živećih da povuku u sutrašnjicu? I kakvu? Ko preživi, pričaće.

Tatjana Marticki

PEJZAŽ U PERIFERNOM POGLEDU

12 - 23. oktobar 2020.

Tatjana Marticki je rođena 1996. godine u Novom Sadu. Osnovne akademske studije, modul Grafika, završila je 2019. godine na Akademiji umetnosti u Novom Sadu u klasi prof. Anice Radošević Babić, a trenutno je student master akademskih studija. Od 2020. godine je član Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine (SULUV). Do sada je svoj rad prikazala samostalno i na više grupnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Učesnica je više radionica i projekata, a po pozivu je učestvovala na nekoliko grafičkih likovnih kolonija (Smederevo, Bogdanci u Severnoj Makedoniji). Dobitnica je nekoliko nagrada i pohvala za svoj rad od kojih se izdvaja Godišnja nagrada departmana likovnih umetnosti za najuspešniji umetnički rad iz umetničke discipline *Grafika* Akademije umetnosti u Novom Sadu (2019), Pohvala XIV Međunarodnog bijenala *Suva igla* u Užicu (2019) i Nagrada iz zadužbinskih fondova Matice srpske za najbolje đake i studente završnih godina škola i fakulteta (2020).

Pejzaž u perifernom pogledu – priroda u fokusu

SULUV Recenzija | Sunčica Lambić Fenjčev

Učvršćivanjem građanske klase i pojavom romantizma u 19. veku može se reći da je pejzaž postao dominantna tema slikarstva. Pejzaž je tema u kojoj su se na početku modernizma dogodila mnoga velika dostignuća. Impresionizam uočava trenutne promene u prirodi služeći se čistim spektarskim bojama, Sezan sintetiše viđeno, ekspresionistički pejzaž je izraz subjektivističke umetničke vizije, a snažna boja često odražava psihička stanja umetnika, dok u 20. veku analitička linija moderne umetnosti odvodi pejzaž sve više u apstrakciju. Pejzaž je tokom 20. veka u Evropi i Americi služio avangardnoj umetnosti kao sredstvo istraživanja formalnih tema, ali i izražavanja ličnih emocija i vizija. Kod nas u doba socijalističkog realizma pejzaž je bio idealna, neutralna tema za eksperimentisanje u umetnosti i pronalaženje puta za umetničke slobode. U savremenoj umetnosti tema pejzaža se transformiše u slojevitiju temu prostora odnosno mesta koja sadrži različite konotacije i različite mogućnosti tumačenja u zavisnosti iz kojeg aspekta ga posmatramo.

Fragmentizovane predstave pejzaža u radovima Tatjane Marticki prikazuju lokalni, ravničarski pejzaž i moguće načine njegove interpretacije i viđenja. Kod umetnika poreklom iz Vojvodine, naročito sredinom prošlog veka, ravničarski pejzaž je često bio osnovni motiv umetničkog delovanja, koji je predstavljan sa različitim emocijama i iz različitih pobuda. Upravo kao tačku zbližavanja između vladajućih struktura u Vojvodini i vojvođanskih umetnika sredinom pedesetih godina 20. veka, što je omogućilo postepeno oslobađanje umetnosti od socrealističkih stega, Bela Duranci pronalazi u odnosu koji se temeljio na snažnim emocijama prema *tlu, ravnici, njenim darežljivostima i surovostima, intimi i nedogledu* koji je doveo do *afirmacije motivske strukture* odnosno isticanja vojvođanskog pejzaža. Posebnu ulogu u ovom procesu imao je Milan Konjović pod čijim uticajem su bivši đaci Mila Milunovića, Marka Čelebonovića i Nedeljka Gvozdenovića polako napuštali intimizam i poetski realizam opredeljujući se za, po Milošu Arsiću *u osnovi lirsku varijantu ekspresionizma*.

Uočavajući, na prvi pogled, sličan senzibilitet u radovima Tatjane Marticki, čije grafike intenzivnim bojama ili ekspresivnim crtežom predstavljaju vojvođanske oranice, koje su poput parcela, predstavljene kao geometrizovane sheme na zidu, možemo naslutiti da vezanost umetnice za ovo podneblje u njenim radovima iskazuje neko sasvim drugo značenje. Prostranstvo ravničarskog područja transformisano čovekovom intervencijom postaje na neki način veštačka priroda otuđena od svog iskonskog porekla, a u službi eksploatacije čoveka. Umetnica kroz ove radove teži da podeli svoje viđenje i svoja razmišljanja na temu prirode i okolnog pejzaža, kao kulturnog artefakta odnosno socio-ekonomsko-političke konstrukcije. Za razliku od težnji romantičara koji su idealizovali odnosno romantizovali prirodu u skladu sa svojim osećanjima i želji da se kroz ta osećanja sažive sa prirodom, kao i za razliku od modernih umetnika kojima su pojave u prirodi služile da unaprede svoju umetničku veštinu i koncepciju, umetnici danas sve više shvataju koliko je čovek otuđen od prirode i koliko se ta otuđena priroda sve više okreće protiv čoveka. Umesto predstavljanja prirode kao mesta za čovekovo uživanje, opuštanje, kontemplaciju i romantična osećanja, savremeni umetnici pokušavaju da svojim delima osveste ljude na to koliko smo mi sami odgovorni za njeno neobuzdano uništavanje i beskrupuloznu eksploataciju do te tačke da smo poremetili tok nekih uobičajenih procesa.

Poput mnogih mladih umetnika danas, Tatjana Marticki, razigranom postavkom u izložbenom salonu na kojoj suprotstavlja skoro idilične predstave pejzaža u jarkim bojama sa dramatičnim crno-belim prikazima oranica, preispituje različite načine predstavljanja i percepcije pejzaža stavljajući prirodu u fokus i ukazujući na jedan ozbiljan sadržaj koji je od suštinske važnosti za budućnost svih nas.

Serija grafika *Pejzaž u perifernom pogledu* bavi se motivom lokalnog, ravničarskog pejzaža i načinima njegovog interpretiranja i viđenja od strane čoveka. Podsticaj za odabir naziva izložbene celine pružilo mi je iskustvo dugogodišnjeg putovanja od mesta do mesta na ravničarskom području, što me je navelo na razmišljanje o širokom prostranstvu poljoprivrednih parcela kao artificijelne prirode otuđene i od čoveka i od svoje autentičnosti. Invazivno okupiranje i eksploatacija zemljišta kao prirodnog resursa, preoblikovanog u jednu geometrizovanu shemu oranica jeste glavni fokus moje umetničke prakse. Predstavljena grafička celina suprotstavlja dva veoma različita doživljaja prirodnog okruženja od kojih jedno teži da pokaže osećanje krivice praćeno potrebom za podizanjem ekološke svesti, a drugo reminiscencije na, sad već nemoguće, shvatanje prirode kao objekta divljenja i kontemplacije koji umetniku pruža utehu i utočište.

Sonja Bojanić

MIKRO

2 - 13. novembar 2020.

Sonja Bojanić je u statusu samostalne likovne umetnice od 2020. godine. Završila je osnovne studije slikarstva na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi profesora Jovana Rakidžića. Zvanje Master likovni umetnik stekla je 2015. na istoj Akademiji, u klasi red. prof. Gorana Despotovskog, na predmetu Digitalna slika. Stekla je sertifikat na Link ITAcademy Certified Design and Multimedia na ITAcademy-Department of Design and Multimedia-New Media Design - Beograd, sertifikat na ITacademy za dizajn novih medija na Video and Sound Production odseku, kao i sertifikat na platformi za učenje coursera.org. Art: Concepts and Techniques, The Pennsylvania State University. Član je SULUV-a od 2016. god. Boravila je u ateljeima CITE - Internationale des Arts, u Parizu, 2018. i 2019. kao umetnik rezident.

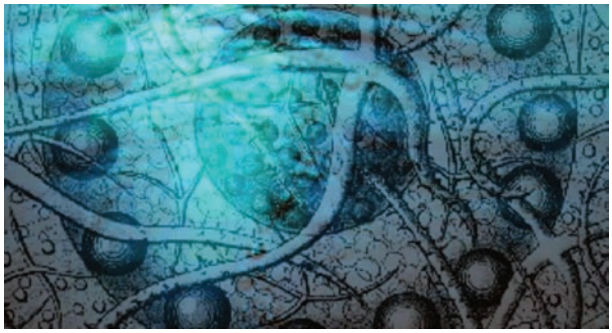

Mikro je makro

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Eksperiment, termin koji se vezuje uglavnom za nauku, ima važnu ulogu u umetnosti, često je usled njegovih primena dolazilo do pomaka i proboja u stvaranju prelomnih umetničkih dela, na prvom mestu u okviru tehnologije tradicionalnih medija, zatim stvarajući poetiku istraživanja novog i drugačijeg da bi danas umetnici i naučnici bili istraživači gde se i jedni i drugi podjednako prepoznaju u svojoj težnji ka napretku i prevazilaženju determinacije u nauci i umetnosti. Eksperiment je jedan stvaralački postupak koji vodi i nauku i umetnost do novih saznanja. Prostor umetnosti je danas jedan hibridan prostor, kao laboratorija, gde se kombinuju i isprobavaju različite strategije i umetnički kao i neumetnički mediji. U ovoj sferi eksperimenta umetnici često istražuju esencijala pitanja čovekovog života i smisla njegovog postojanja. Zahvaljujući sve većoj svesnosti pojednica, pa tako i umetnika o značaju usklađivanja sa prirodom u cilju njenog očuvanja, u umetnosti je često prisutna forma Bio arta, oblast gde umetnici stvaraju u okviru spajanja bio-tehnologija i umetnosti tako što kao medij koriste različite mikroorganizme. Posmatranje mikroorganizama kroz miroskop je polazna tačka stvaralaštva Sonje Bojanić, slike koje vidi transponuje u digitalni medij što je u skladu sa postulatima moist media, formom umetnosti gde se odvija fuzija bioloških i kompjuterskih procesa. Sama tehnološka dostignuća omogućila su nam da prirodu sagledamo drugačije, da vidimo i ono što je nevidljivo i tako pojmimo svu njenu lepotu i bogatstvo prizora koje nam nudi, samim tim i da je bolje razumemo. Na digitalnim slikama koje dobija interveniše u cilju postizanja likovnosti, stavljajući akcenat na stvaralačku invenciju, udaljavajući se tako od samog predmeta gde on dobija drugačije značenje od onog koje ima u nauci.

Ona posmatra prirodu, odnosno mikroorganizme i predstavlja ih kao estetski doživljaj, dok je u srži ovog posmatranja povezivanje sa prirodom polazeći od najsitnijih, okom nevidljivih stvari koje nam priroda pruža. Transformiše perspektivu posmatrača ali i umetnika, svesnost o postojanju i koegzistiranju toliko različitih vrsta života na planeti traži od nas da promenimo ugao gledanja. Umesto posmatranja jedne šire slike, jer se svako kao individua različito razvija, umetnica predlaže jednu nano prespektivu, perspektivu jedinke, sve jedno da li mikroorganizma ili čoveka.

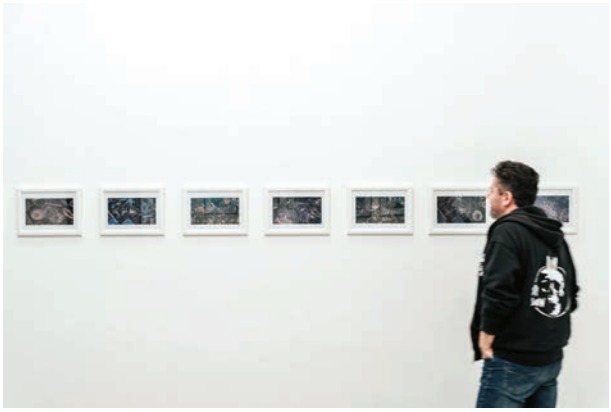

Polazim od mikroskopiranja forme, posmatranja njene egzaktnosti i intervenisanja uz upotrebu novih tehnologija. Istraživanje predmeta vodi do toga da se predmet proširuje preko svoje pojavnosti pomoću našeg saznanja o njemu. Intervencijom na predmetu može se ukazati na njegovu suštinu, a to može biti put ka otkrivanju načela. Do sada sam u svojim radovima kao dominantu koristila intervenciju repeticijom i radijalnu simetriju koja upućuje na homogenost strukture, intervenciju u naglašenosti boje, kao i isticanje forme. Moje interesovanje podrazumeva odnose mikro-makro; tačnost-likovnost; informacija-percepcija; slika-reč; slika-zvuk; pokret-reč; pokret-zvuk; oblikovanje formi koje nastaju iz tačke. U svom radu istraživala sam odnos nauke i umetnosti. Mikroorganizmi su transponovani putem *novih* likovnih medija - digitalnih medija.

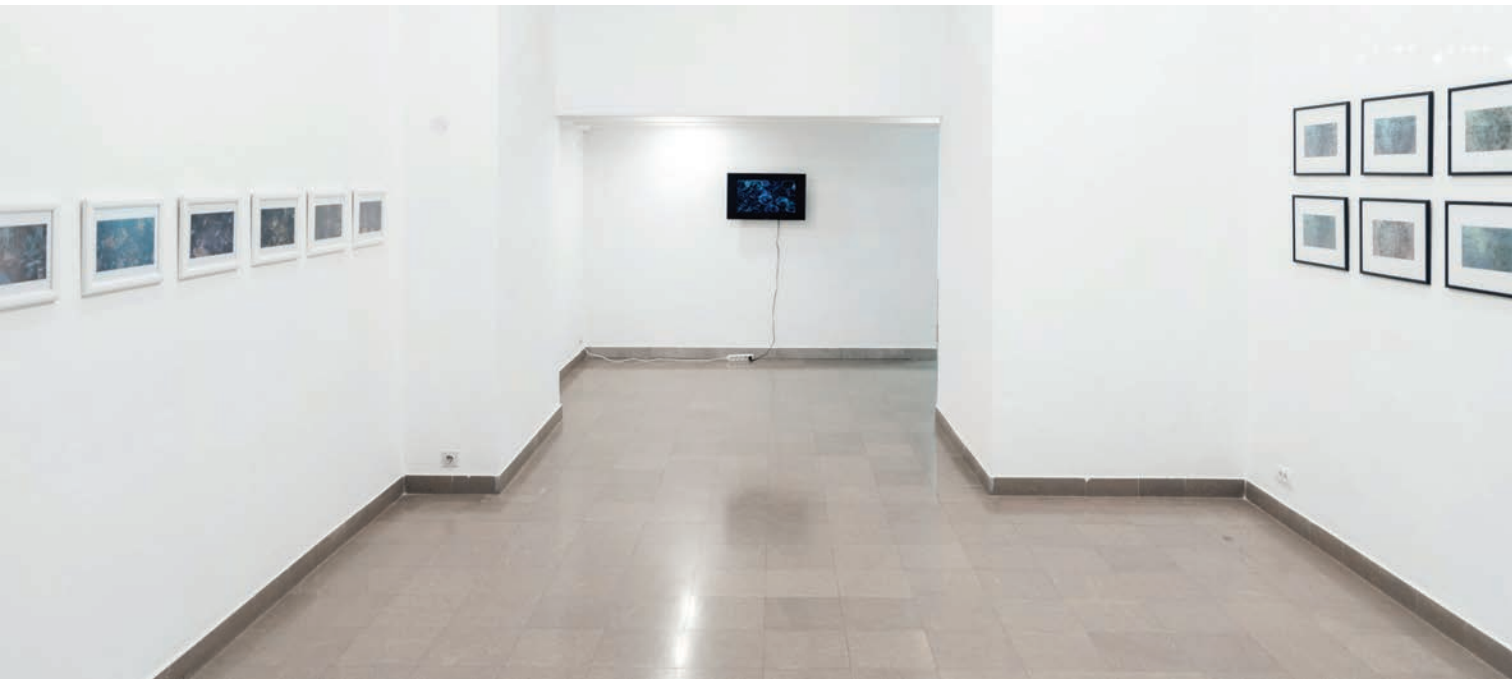

65. Godišnja izložba SULUV

21. decembar 2020 - 22. januar 2021.

U okviru 65. Godišnje izložbe članova SULUV učestvuje 65 umetnika, aktivnih članova Udruženja. Izložba obuhvata većinu likovnih stvaralaca Vojvodine i Srbije, mlađih i starijih generacija. Izložba je predstavljena u dve galerije – Galeriji SULUV i Malom likovnom salonu Kulturnog centra Novog Sada, na Bulevaru Mihajla Pupina, u Novom Sadu, od 21. decembra 2020. do 22. januara 2021.

65. Godišnja izložba članova SULUV, predstavlja stvaralaštvo velikog broja svojih članova, različitih generacija, nacionalnosti i ličnih poetika, nastalo u prethodne tri godine. Godišnja izložba članova SULUV ustanovljena je 1951. godine i predstavlja značajnu tradicionalnu manifestaciju koja je kroz decenije omogućavala godišnji pregled savremenog stvaralaštva eminentnih umetnika, kao i onih mladih i neafirmisanih, aktivnih članova Udruženja. Ono što ovogodišnju izložbu između ostalog čini veoma značajnom jeste činjenica da je poslednja 64. Godišnja izložba održana 2016. godine, nakon čega je nastala pauza od nekoliko godina usled nedovoljnih mogućnosti za realizaciju ovako kompleksnog događaja. Iz tog razloga inicijativa za ponovno vraćanje Godišnje izložbe članova SULUV u redovni program predstavlja veoma značajan momenat za dalji rad Udruženja, naročito u godinama kada Udruženje obeležava velike jubileje kontinuiranog višedecenijskog rada u oblasti kulture i likovne umetnosti. Ponovno uvođenje manifestacije kao što je 65. Godišnja izložba članova SULUV u programski repertoar Udruženja označava još jedan transformisani pogled na kulturno nasleđe i kulturni identitet, ali i otvaranje polja za preispitivanje tradicionalnih formi umetničke prezentacije, kao što su revijalne izložbe, njihovog značaja i pronalaženje modela kojim bi se te forme integrisale u savremenom umetničkom kontekstu.

O 65. Godišnjoj zložbi SULUV-a - danas i ovde

SULUV Recenzija | Sava Stepanov

Savez Udruženja likovnih umetnika Vojvodine je u 2020. godini obeležio više važnih jubileja - 75 godina delovanja Udruženja, 50. godina postojanja udruženjske galerije (koja je od 1968. godine u sadašnjim prostorijama na Bulevaru Mihajla Pupina) a aktuelna godišnja izložba SULUV-a je 65. po redu. Svi ovi brojevi, ne samo kalendarski, upućuju na dugogdišnju prisutnost, rad i značaj jedne umetničke institucije. Jer, sedamdesetpetogodišnje delovanje vojvođanskog umetničkog udruženja ukazuje na značaj, važnost i potrebu umetnosti u društvu - u različitim etatističkim konceptima i socijalnim okolnostima. Nikako ne treba zaboraviti da su članovi SULUV-a još od ranih pedesetih godina dali značajan doprinos borbi protiv *socijalističkog realizma* suprotstavivši se autentičnim likovnim argumentima nasilnom uplitanju politike u umetnost; da su iznalazili metode modernizacije umetnosti koja je bila jedan od povoda za preobražaj društvenih odnosa tokom šezdesetih i sedamdesetih; da su *uhvatili korak* sa ranim postmodernističkim manifestacijama u internacionalnom pokretu *umetnosti osamdesetih*; da su se racionalističkim, postkonceptualnim, geometrijskim i konstruktivističkim principima *umetnosti devedesetih* suprotstavili atmosferi haosa i destrukcije kojom je bila obeležena poslednja decenija prošlog stoleća. Konačno, posle 2000. prisustvujemo procesima iznalaženja relevantnog odgovora novom konceptu sveta u doba razularenog liberalnog kapitalizma i opšte medijalizacije sveta. Zapravo, SULUV je pokazivajući vlastitu vitalnost permanentno potvrđivao da je umetnost itekako potrebna društvu, da je važna i značajna za njegovo smisleno postojanje i delovanje.

Dugo godina su najvidljiviju potvrdu istrajnog delovanja ovog umetničkog udruženja prezentovale tradicionalne godišnje izložbe SULUV-a. Na tim postavkama je sagledavana aktuelna produkcija u vojvođanskim umetničkim radionicama. Nažalost, tokom proteklih decenija u našem okruženju, u vremenima nenaklonjenim umetnosti, ove i ovakve izložbene manifestacije su zanemarene. U medijskom informativnom društvu - zapostavljena je informacija o delovanju *kvalifikovane* umetničke populacije. Zanemareno je korektno praćenje sveobuhvatne udruženjske produkcije koja je mogla da pruži zbirni uvid u delovanje umetnika a što bi doprinelo boljem sagledavanju, akcentovanju i sistematizovanju relevantnih ostvarenja bliskih karakteru i senzibilitetu sveta u kome živimo. Tim pre što su, nakon agresivne i sveopšte globalne medijalizacije, nametnuti novi odnosi u umetnosti, pogotovo u njenoj inoviranoj vizuelno-likovnoj konstituciji. Slikarstvo je prestalo da bude vodeći vizuelni jezik jer su senzibilitetu savremenog čoveka postale bliže (i prijemčivije) neke druge i drugačije slike. Na sceni je novi vizuelizam, zasnovan na tehnicizmu, na digitalnim (i digitalizovanim) slikama u kojima se često gube granice između realnog i virtuelnog sveta.

Ipak, to i takvo stanje nikako ne umanjuje značaj umetnosti u aktuelnom trenutku. Ovovremenska tehnologija je, koliko god nametnuta - toliko i opšteprihvaćena jer unosi mnoštvo pogodnosti u život savremenog čoveka. No, naš današnji svet je, ipak, pun paradoksa. Tokom početnih decenija XXI veka pokazalo se da besni kapitalizam zasnovan na *filozofiji dolara* sprovodi nemilosrdnu upotreba čoveka. Krupni kapital je beskrupulozan - čovek je sveden na potrošni resurs a na svetskoj sceni je proces sveobuhvatne dehumanizacije. Uzrok te zanemarenosti *čovekove duše koja večno pati* (Sombati Balint) je svakako u čvrstoj sintetizi kapitalističke i tehnološke moći. Uz to, zahuktala nauka, najčešće korumpirana sredstvima krupnog kapitala, sve više je usredsređena ka robotici kojom će se zamenjivati *ljudski resursi* i ka stvaranju humanoidni i inteligentnih robota. Tako će čovekov rod ponovo biti zapitan o vlastitom postojanju i identitetu. U svakom slučaju predstoji nam neugodni osećaj *doline jeze* koji se javlja pri susretu čoveka sa humanoidnim robotom.

Kako u tim i takvim okolnostima reaguju umetnost i umetnici?

Uklapajući se u proces globalne medijalizacije savremena umetnost koristi tehnološke tekovine, njenu sveobuhvatnu infrastrukturu (network), njenu informacijsku prezentativnost i zasebnu medijsku filozofiju. Tranzicija od klasičnih ka novotehnološkim i digitalnim medijima se kontinuirano odvijala od vremena prekretnice vekova do danas, ali ni u jednom trenutku visoko-tehnološka umetnost nije preuzela prevlast na glavnoj sceni naše umetničke savremenosti. Šta više, iako to može zazvučati paradoksalno, fenomen tehnološko-medijske umetnosti je na određeni način, potvrđivao relevantnost klasičnih medija: slikarstvo, skulptura i grafika su, i te kako, u opticaju. U okružju sveprisutnih elektronskih slika, ponovo jača dignitet senzibiliziranog *hand made* proizvoda. Teoretičarka savremenih umetničkih praksi Divna Vuksanović je uverena da se sveopštoj digitalizaciji umetnost može i treba suprotstaviti postupcima koji podrazumevaju povratak telu/ruci, dakle, direktnim ljudskim gestom. Uz to, akteri savremene umetnosti upravo u vremenu dominacije tehnoloških medija sve češće ispoljavaju ponovo probuđeni poriv da dosegnu ideale estetskih i etičkih vrednosti te savremeni umetnik (p)ostaje stvaralac od integriteta i autoriteta. Pri tome se termin estetsko nikako ne može poistovećivati sa označavanjem lepog i ugodnog, nego kao sinonim estetskog sistema koji se kroz umetnost nudi model za uređenje sveta, dok je etička sugestija izdejstvovana umetničkim delom itekako potrebna u okružju jednog dehumanizovanog sveta.

U tom smislu treba posmatrati i shvatiti eksponate ovogodišnje 65. Godišnje izložbe radova članova SULUV-a. U svakom slučaju dela 65 umetnika različite generacijske pripadnosti i još različitijih umetničkih shvatanja i opredeljenja, omogućavaju određenu percepciju stvarnosti te brojna sagledavanja, analize i zaključke o našem svakodnevlju. U umetničkom smislu na ovoj izložbi se insistira na preciznom dijagnosticiranju aktuelnog stanja ljudske egzistencije ali i na personalnoj definiciji odgovora umetnika. A nije li upravo to osnovna funkcija umetnosti danas i ovde?

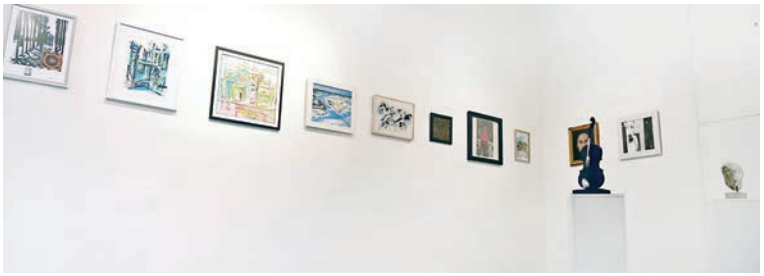

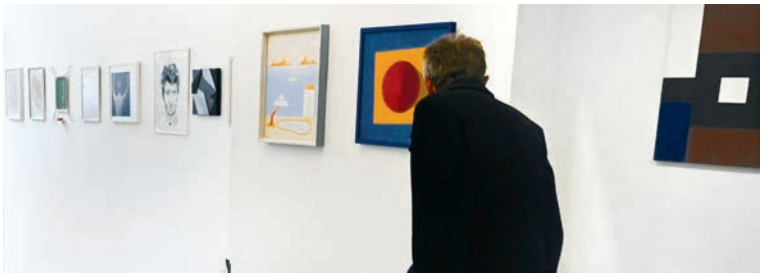

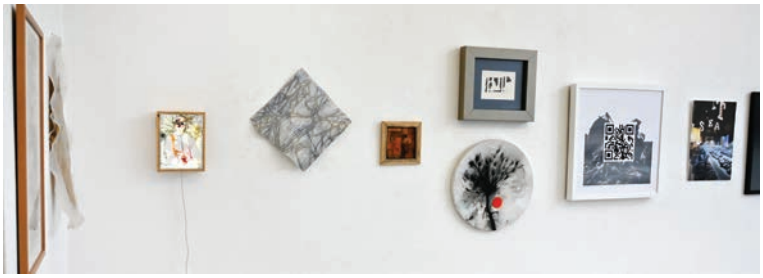

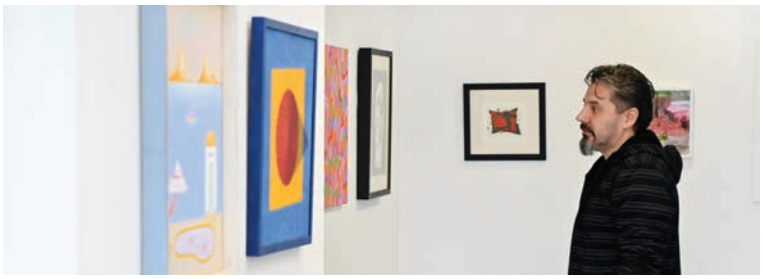

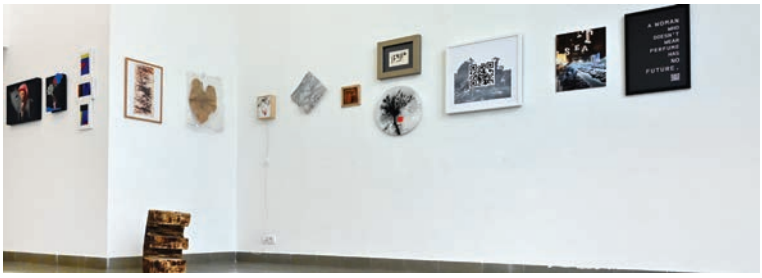

Program novih umetničkih praksi Udruženja

SMIC. Pokretna forma

Program novih umetničkih praksi Udruženja ima za cilj afirmaciju lokalne novomedijske umetničke prakse, kao i osnaživanje produkcijskih kapaciteta u toj oblasti. SULUV je kroz SMIC. oznaku i program *Novih umetničkih praksi* u 2020. godini realizovao projekat *Art Body Art* i na osnovu postavljene teme *Relacije tela* realizovane su dve aktivnosti. Krajnji cilj projekta je kreiranje međunarodne platforme za edukativne i stvaralačke interdisciplinarne procese. SMIC. je koncipiran da kroz multimedijalne umetničke jezike istražuje, podstiče i razvija umetničke prakse koje se bave fenomenom pokreta.

Tema *Relacije tela*, predstavlja tematsku aktivnost u okviru projekta *ART BODY ART.* Koncept *tela* (priroda, metamorfoza, pokret, emocija, forma...): živo telo, tehnološko telo, telo objekat, generisano telo, fikcija i iluzija, telo kroz doživljaj, privid...

U fokusu projekta je *pokretna forma*, odnosno umetničko delo (objekat, audio-video instalacija...) u formatu koji je u prostorno-vremenskom smislu i opsegu definisan trajanjem.

Radovi se oslanjaju na multimedijalne umetničke discipline, istraživačko-eksperimentalnog karaktera koje korespondiraju u oblastima vizuelnih tehnologija, elektronike, generativne umetnosti, interakcije, pokreta, svetla, zvuka i ostalih procesa digitalnih multifunkcija.

Eksperimentalnu *pokretnu formu* karakteriše: upotreba novih materijala, istraživački pristup u višemedijskom polju, organizaciona realizacija, prostorno i ambijentalno predstavljanje, napredni segmenti u predstavljanju tela (interakcija, interfejsi, kinetika, robotika, elektronika, video, animacija...) ili na osnovu periodike postupaka po iskustvima avangarde, pokretni post ready made, asamblaž, pokretne skulpture, mrdalice, mehanika...

Cilj je da svaki rad *nešto radi*, i otvara niz tema, zahteva učešće posmatrača, a zauzimajući i fizički i virtuelni prostor radovi treba da formiraju jedan hibridni prostor u kojem je omogućena aktivna interakcija publike i umetničkog dela.

Podržavajući umetničke izraze koji zastupaju eksperimentalni pristup u umetničkom delu, projekat *otvara polje za medijske instalacije i prostorna rešenja koji na ciljan način prenose kompleksne sadržaje i omogućavaju da se informacije dožive*. Istovremeno, podstiče se i kritičko sagledavanje pokretačke uloge tehnologije u nastajanju novih umetničkih formi.

New Artistic Practices of the Association Programme

The programme of new artistic practices of the Union aims to affirm the local new media artistic practices, as well as to strengthen production capacities in that area. Through the SMIC. label and the programme of *New Artistic Practices* in 2020, SULUV has actualised the *Art Body Art* project, which included two activities based on the given topic of *Body Relations*. The ultimate goal of the project is to create an international platform for educational and creative interdisciplinary processes. SMIC. is designed to explore, encourage and develop artistic practices that deal with the phenomenon of movement through multimedia artistic languages.

SMIC.
Motion
Art
Form

The *Body Relations* topic is a thematic activity under the *ART BODY ART* project. The concept of the body (nature, metamorphosis, movement, form...): the living body, technological body, body-object, generated body, fiction and illusion, the body through experience, appearance...

The project focuses on the *motion form,* that is, an artwork (object, audio-visual installation...) presented in such a format that is defined by duration in its spatial-temporal sense and scope.

The works rely on multimedia artistic disciplines of exploratory-experimental character corresponding in the fields of visual technologies, electronics, generative art, interaction, movement, light, sound and other digital multi-function processes.

An *experimental motion form* is characterised by: the use of new materials, an exploratory approach in the multimedia field, organisational realisation, spatial and ambient presentation, advanced segments in representation of the body (interaction, interfaces, kinetics, robotics, electronics, video, animation...) or based on the periodicals modelled after the avant-garde experiences, motion post readymade, assemblage, moving sculptures, mechanics...

The goal is that each work *does something*, and opens a series of topics, requires interaction from the observer, while taking up physical and virtual space, the works are supposed to form a hybrid space where an active interaction between the audience and the artwork is possible.

Supporting artistic expressions advocating an experimental approach in an artwork, the project *opens space for media installations and spatial solutions that carry complex contents in a targeted way and thus enable experiencing information*. At the same time, it encourages critical perception of the driving role of technology in creating new art forms.

SMIC. Pokretna forma

PROJEKAT ART BODY ART - RELACIJE TELA

Kulturna stanica Svilara, 11 - 17. avgust 2020.

Prva aktivnost - uvodni događaj projekta *Art Body Art*. Na izložbi su predstavljeni autori mlađe generacije.

Učesnici: Teodora Šćepanović, Sara Masnikosa, Jelena Bursać, Valentin Varga, Bojana Prodanović, Mila Pejić, Aleksandar Siker, Ivana Jeremić, Darko Sretić, Dejana Kovačević, Vania Janković, Jovan Ranković, Aleksandar Danguzov, Edvard Winters, Marija Ranković, Milan Marinković, Anđela Stojanović, Maja Marković, Aleksa Mitrović.

ART BODY ART

Pokrovitelji:

Fondacija Novi Sad 2021Grad Novi Sad
Gradska uprava za kulturu

Art Body Art

SULUV Recenzija | Teodora Perović

Pandemija koja ne jenjava, zaustavila nas je u svim redovnim aktivnostima i unela nemir i neizvesnost u naše živote. Ljudi su se više nego ikada okrenuli kulturi, umetnosti i kreativnim industrijama i pokazali koliko su ove oblasti važne za život. Kreativnost je hrana za dušu, a umetnici/ce su zahvaljujući modernim tehnologijama i tokom izolacije pronašli način da još jednom stvaraju izvanredna umetnička dela.

U svoje radove su uložili ogromnan trud da kroz brojne tehnike iz svojih domova inspirišu, uteše, ohrabre, motivišu, nauče i pokažu.

Projekat *Art Body Art* je omogućio umetnicima da različitim multimedijalnim umetničkim jezicima istražuju, podstiču i razvijaju umetničke prakse koje se bave fenomenom pokreta.

Doživljavamo ga kao skup svih tišina koje su autori proživljavali tokom samo(izolacije). U njima se produbljuje potraga za smislom i suštinom samog života, njegovog trajanja i delovanja. Čovek kao društveno biće je navikao da se kreće, međutim u ovim ključnim momentima spoznaje primorani smo da prve korake napravimo u sebi. Umetnošću se vraćamo u prošlost, u srž samog detinjstva. Posebno je interesantan način na koji se prošlost trenutno predstavlja, putem virtuelne savremene tehnike. Kao da sama digitalizacija koja predstavlja našu svakodnevicu pomaže da iz nje iscrpimo najupečatljivije uspomene i događaje koje smo preživeli bez digitalnog doba, i unesemo ih u trenutnu budućnost koju proživljavamo. Ako bismo pokušali da iz umetničkog dela prenesemo pouku kao da bi svaki put kad stanemo ispred njega bila neka potpuno druga rečenica, jer ovde se poruke prenose baš kao na našem lap-topu, mobilnom telefonu ili tabletu, tako brzo, neometano, umreženo sa ostatkom sveta. U ovim umetničkim delima svi smo isti, izjednačeni, stojimo izolovani na istom mestu, ali ono što nas čini drugačijima je način na koji gledamo kroz prozor, na koji se konektujemo sa prirodom. Jedan isti pejzaž je hiljadu različitih slika u različitim očima. Video koji traje neće svakog zadesiti na istom kadru, iako je to isti video u koji dva pojedinca gledaju.

Od svih radova koji odišu čarima zarobljene slobode, izdvaja se *Vrpca*, iz razloga što u sebi nosi srž celog projekta, ali i suštinu života, koji čine slike zarobljene u sećanju. Pupčana vrpca kombinovana sa savremenom fotografijom, ukazuje na

primer modernog doba života, svakodnevice koja je prožeta prošlošću. Pružamo korak ka budućnosti, ali u nju unosimo celog sebe zajedno sa svim svojim uspomenama i svime što jesmo, i što smo bili. Upravo to nas čini onim što smo smo danas stvorili od sebe.

Izuzetno važan segment je kontakt sa prirodom. Posebno u vreme izolacije, zarobljen između četiri zida, jedina priroda koju je čovek nosio sa sobom je on sam. Otuda u delima čitamo tu veliku spoznaju sebe, svojih ideala i prošlosti. Drugu prirodu poput sebe možemo pronaći samo u drugom čoveku. Tu zapravo dolazi do spoznaje sveta i buđenja empatije za sveukupno stanje u kojem se svet nalazi, strah za drugo živo biće.

Međutim, upravo u tom stanju jedini smiraj i meditacija se nalazi u prirodi, sa kojom se ne možemo stopiti. Način na koji ova dela savremenom tehnikom prikazuju zov čoveka za prirodom ukazuju na činjenicu da je i jedan i drugi segment jako bitan u kreiranju života savremenog čoveka.

Koncept umetnosti koji je ustanovljen 50ih godina prošlog veka, zagovarao je da je bitan proces stvaranja dela, a ne sam rezultat procesa. Ovaj projekat nam je pokazao da je bitan proces stvaranja dela, ali i sam rezultat tog procesa.

U radovima ovog projekta, pored multimedija, nastaje nova instnaca, a to je virtuelna realnost. Nju primećujemo u oblikovanju i realizaciji umetničkih dela, i to na taj način da jedan umetnički interaktivni tehnološki sistem deluje na različita čula i da ta različita čula bivaju uvedena u taj sistem i artikulisana ili deartikulisana.

STADTLUFT
MACHT
FREI

Dolazimo do pitanja: da li je granica prekoračena?

Odbacivanje tradicionalnog razumevanja umetničkih disciplina u ovom projektu, rezultiralo je heterogenim istraživanjima koja su se kretala od avangardnih eksperimenata, strategije redimejda, preko hepeninga, performansa, multimedijalne umetnosti, sve do umetničkih instalacija, ambijenata i konceptualne umetnosti. Radovi su obeleženi nizom umetničkih praksi koje podrazumevaju kombinovanje raznorodnih umetničkih metoda.

Umetnici su tragali za novim rešenjima, istraživali mogućnosti kolaža, asamblaža, fotomontaže. Radovima ukidaju iluziju i podražavanje stvarnosti, proglašavajući predmet, koji upravo predstavlja sam sebe, za umetničko delo. Zbog toga umetnost sagledavamo kao ideju, odluku, kao koncept samog autora koji određeni postupak proglašava umetničkim, pa samim tim dolazimo do zaključka da realizovani projekat odiše raznom poetikom mladih, talentovanih ljudi neopterećenih mejnstrimom savremene umetnosti Srbije.

SMIC. Pokretna forma

PROJEKAT ART BODY ART - RELACIJE TELA

Galerija SULUV, 28. septembar - 9. oktobar 2020.

ART BODY ART

Druga aktivnost - događaj projekta *Art Body Art*.

Učesnici: Aleksandra Letić, Danilo Prnjat, Jelena Gajinović, Nemanja Milenković, Sara Masnikosa, Vuk Ćuk, Žarko Aleksić, Adrian Klajo, Natali Stirniman & Stefan Stojanović (Stirnimann-Stojanovic).

Pokrovitelji:

Fondacija Novi Sad 2021Grad Novi Sad
Gradska uprava za kulturu

U pokretu

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Projekat Art Body Art osmišljen je da podstiče istraživanje relacija pokreta i ljudskog tela u okviru vizuelnih umetničkih medija. Iako sam naziv aludira na Body Art, koncept u umetnosti nastao 60tih godina 20. veka gde telo može biti umetnički medijum i objekat i prevashodno se misli na umetnost performansa, ovom prilikom ljudsko telo i ljudski duh su poslužili kao nepresušni izvor inspiracije. Vizuelni umetnici su oduvek proučavali telo, naročito njegovu anatomiju koja pruža analizu ljudskog bića gde može da se dopre do dubljih delova čovekovih funkcija a sve u cilju da se otkriju razum i duša. Savremena umetnička praksa se često bazira na razmeni iskustva i povezivanju različitih, naizgled nespojivih sfera društva kao što su nauka i tehnologija sa jedne, a umetnost sa druge strane i zato savremeni umetnici u korelaciji nauke i estetike, prilikom stvaralaštva kreću se tako što sintetišu ono što je poznato, naučno dokazano kao i ono što se da naslutiti. Umetnici prepliću svoj rad sa napretkom nauke i neretko nesvesno otkrivaju, instinktivno naslućuju prirodne zakonitosti i okom nevidljive pojave pre nego ih nauka otkrije i definiše. Zato možemo reći da se nauka i tehnologija sa jedne, a umetnost sa druge dopunjuju jer njihova sinergija podstiče razvoj obe grane. Doprinose međusobnom preispitivanju, umetnost kritički sagledava nauku i daje joj drugačiju perspektivu, dok su nauka i tehnologija odavno prodrle u svet umetnosti dajući joj snage da pravi velike skokove u svom razvoju. Ovaj spoj je takođe dosta izazovan jer jedna oblast drugoj može da naruši integritet ili sa druge strane da pruže jedna drugoj izazov i time dovedu do napretka svake pojedinačne oblasti. Filozof Slavoj Žižek smatra da 'Tehnološko-naučni napredak se doživljava kao iskušenje koje nas može „odvesti predaleko" – ulazeći na zabranjenu teritoriju biogenetičkih manipulacija i tako dalje, i tako ugrožavajući samu srž naše ljudskosti'[1] zbog toga je neophodno da savremena umetnost koristi sva naučno tehnološka dostignuća i propituje njihovu upotrebu, smisao, neophodnost, a ako treba i da pruži otpor prema realnosti koju nameće razvitak. Umetnost može biti odgovor na haotičnost sveta u kom trenutno živimo jer ima kapaciteta da stvori prostor za izražavanje različitih mišljenja i prezentovanje novih znanja.

[1] Slavoj Žižek, *Kao lopov usred bela dana, Moć u doba postčovečanstva*, Laguna, Beograd, 2019, 12.

Savremen čovek koji teži promišljanju sveta i prihvata dostignuća nauke i tehnologije mora pronaći još jedno uporište kao smisao svog postojanja, a to može ponuditi umetnost jer ona kao produkt ljudskog duha može iznedriti rešenja i odgovore na pitanja koja često fizičke zakonitosti ograničavaju pa zato ostajemo bez istih. Naravno, ovde je neophodno napraviti balans i konstantno činiti napor da se ne ode ni u jednu krajnost. Mikelsen kaže da „Broj koncepata koji trenutno ulaze u diskurs sveta umetnosti stalno raste i to je dobro, jer svedoči o potrebi da se misli, sagledava i deluje u svetu na drugačiji način. Toliko energije se oslobađa da kuća umetnosti gori. Savremena umetnost ne može biti totalizovana na empirijskom nivou, ali možemo *spekulisati* o njenim uslovima kako bismo odgovorili na pitanje: koliki je potencijal savremene umetnosti za budućnost?"[2]

Za izložbu Art Body Art odabrano je devet radova od desetoro autora. Iako izložba ima jasan ali dosta širok koncept i umetničko izražavanje odabranih umetnika je dosta slobodno, u skladu sa njihovim sopstvenim senzibilitetima. Njihov pristup radu karakteriše prisustvo različitih medija ali i strategija gde ukrštaju i kombinuju različite mogućnosti u cilju stvaranja novih dela. Oni nisu usmereni ka jednom cilju već ka različitim uslovima i problemima koji se javljaju u globalnom svetu, takođe ulažu napor da preispitaju i problematizuju ideje i vrednosti koje nam nauka i tehnologija nameću.

Ono što prožima sve radove jeste pokret odnosno akcija, da li je on prisutan u kinetici rada (Aleksandra Letić, Sara Masnikosa, Vuk Ćuk), prethodio je samom radu, odnosno rad ga dokumentuje (Žarko Aleksić, Danilo Prnjat, Nemanja Milenković), zahteva naš pokret prilikom posmatranja rada (Jelena Gajinović, Adrijan Klajo) ili preispituje kretanje tela odnosno njegovo prisustvo i odsustvo (Nathalie Stirnimann & Stefan Stojanović). U stvaralaštvu **Aleksandre Letić** papir je često prisutan kao medij, pa u radu *Mašina* crteže na papiru šmirglom umesto umetnice stvara mehanizam, moglo bi se reći jednostavan robot i iako se autorstvo rada pripisuje umetnici jer je ona proizvela kontekst, postavlja se pitanje koji deo autorstva pripada robotu, odnosno pitanje ljudskog delovanja u okviru četvrte industrijske revolucije koja nam se dešava i u kojoj meri roboti i veštačka inteligencija mogu zameniti ljude. Ovom odnosu čoveka i sveta tehnologije pristupa i **Vuk Ćuk**. Njegov rad *Dva majmuna* predstavlja jednu prostornu celinu gde kinetički objekti egzistiraju unutar jednog posebnog sveta u kom vladaju slične zakonitosti kao i u prirodi. Čovekove funkcije i prostore u kojima čovek funkcioniše preispituje **Sara Masnikosa** u radu *Deep inside my comfort zone* gde su predstavljene figure u staklenim kutijama koje pokreće motor unutar akvarijuma napunjenog vodom. Ova kolektivna prepuštenost struji života dok god ne remeti egzistenciju kakva god ona bila, deluje osvešćujuće i stvara potrebu za racionalnim poimanjem stvarnosti kao upitanosti u kom pravcu se kreće čovečanstvo polazeći od individue. U radu *Umetnost skida kilažu* **Žarko Aleksić** preispituje i dokumentuje mentalne i fizičke procese ljudskog tela. U svojoj umetničkoj praksi spaja umetnost i lična iskustva gde nastaju crteži uz pomoć GPS aplikacije koja beleži dužinu pređene putanje kao i broj kalorija koje se sagorevaju prilikom šetnje. Takođe i **Danilo Prnjat** koristi intermedijalnu umetničku praksu gde je za izradu instalacije *Kako radi zadruga?* pozvano više učesnika čiji se rad u okviru nje zasniva na reparaciji različitih predmeta preispitujući na ovaj način odnos zajedničke proizvodnje odnosno ekonomske demokratije u sistemu po kom svet globalno funkcioniše, pa i u njemu sistemi umetnosti. Intervencija na objektu **Nemanje Milenković** *Od A do Š,* preispituje vrednosti savremenog čoveka kao i njegov odnos prema životinjama. Ovde je takođe prethodilo organizovanje i uključivanje više ljudi koji su donirali materijale i predmente od veštačke kože na koje su kasnije istetovirine poslovice. Sve veće popuštanje pod pritiskom masovne kulture potrošačkog društva primetno je i u instalaciji **Adrian Klaja** pod nazivom *Vertikalna nostalgija* sačinjenoj od stubova obloženih perjem koji se izdižu iz horizontalnih

[2] Asmund Havsten-Mikelsen, *Ne-filozofija i savremena umetnost*, Grupa za konceptualnu politiku, Novi Sad, 2018, 17.

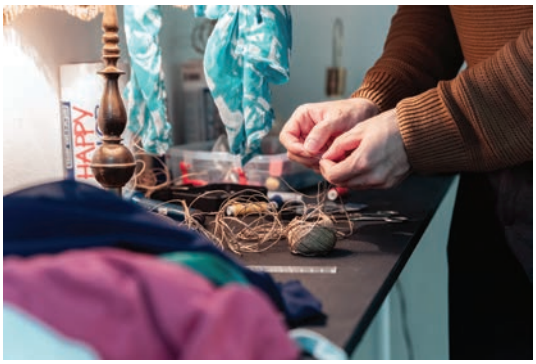
HAPPY

materijalnih želja i suprotstavljaju im se, a očituje se i u interaktivnoj instalaciji **Jelene Gajinović** *Mirrorless* gde ogledalo izbegava da u njemu vidimo svoj odraz čime autorka kritikuje potrebu za kreiranjem identiteta u virtuelnom umesto u realnom prostoru. Audio performans i instalacija **Natali Stirniman** i **Stefana Stojanovića** pod nazivom *Fluid Boundaries* propituje nepostojanje fleksibilnosti nametnutih granica koje služe određenim društveno-političkim sistemima i oblikuju pojedinca i društvo i šta bi proizvela njihova fluidnost.

Namera izložbe da se osloni na predstavljanje fenomena pokreta ljudskog tela ili pokreta izazvanog ljudskim telom podstakla je da se kroz ovu formu stimuliše savremena umetnička produkcija koja otvara prostor za usvajanje novih znanja kao i njihov međusoban dijalog. Ovakva interakcija odnosno interdisciplinarnost u umetnosti može samo da doprinese osnaživanju svih oblasti uključenih u stvaranje jednog umetničkog dela, a svaki napredak ruši osnovne pretpostavke našeg svakodnevnog pojma stvarnosti, omogućavajući nam da gradimo i pokrećemo neki novi svet.

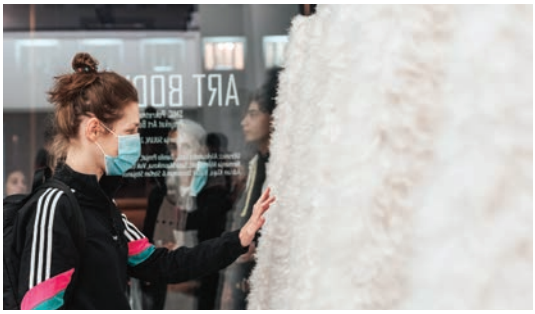

Program saradnje i partnerskih realizacija

Udruženje kroz *Program saradnje i partnerskih realizacija*, svake godine predstavlja izložbe i manifestacije nastale u saradnji sa drugim institucijama i udruženjima iz oblasti kulture, umetnosti i obrazovanja. Udruženje je u 2020. godini u okviru ovog programa predstavilo jedanaest realizacija:

Nastavak dvogodišnje saradnje sa umetnicima i organizacijama iz Austrije.

Udruženje BVBK (Graz) u saradnji sa Savezom udruženja likovnih umetnika Vojvodine. Izložbe projekta *To Another View.* izložba članova SULUV u saradnji sa BVBK i izložba članova BVBK u saradnji sa SULUV.

Dugogodišnja saradnja i partnerstvo sa Centrom za nove medije kuda.org

Prezentacija projekta Umetnička organizacija

Kroz višegodišnju saradnju sa Akademijom umetnosti u Novom Sadu.

Izložba *Dokument iz izolacije*

Master izložba Vanje Novaković, *Klikni ovde*

Saradnja sa Hrvatskim društvom likovnih umjetnika Osijek, Hrvatska.

Projektne aktivnosti *Link IT MARK IT*

Podrška i partnerstvo u realizaciji Međunarodnog festivala multimedijalne umetnosti - IMAF, Studio za multimedijalnu umetnost iz Odžaka

22. Međunarodni festival multimedijalne umetnosti - IMAF 2020.

Podrška i partnerstvo sa galerijom Bel Art u realizaciji Međunarodnog festivala savremene umetnosti *Dunavski dijalozi*.

Izložba Vuk Ćuk, *EVERYTHING IS GOING TO BE ALRIGHT*

Saradnja sa kustosima i teoretičarima umetnosti:

Đorđe Odanović RGB Pestum?

Saradnja sa UMK Centrom za metodiku, Novi Sad.

Izložba *Iz dubine i o površini* / Eva Fedi i Marta Kiš Butterer

Saradnja sa ULUK, Udruženja likovnih umetnika Kruševca

Izložba članova ULUK-a

Saradnja sa Ustanovom za izradu tapiserija *Atelje 61*

Izložba projekta *Virtuelne niti*

Cooperation and Partnership Programme

Every year, through its *Cooperation and Partnership Programme* the Association presents exhibitions and events made in cooperation with other institutions from the field of culture, art and education. In 2020 the Association presented eleven events through this Programme:

Continued two-year-long cooperation with Austrian artists and organisations.

The Association BVBK (Graz) in cooperation with the Union of Fine Artists' Associations of Vojvodina. Exhibitions under the project *To Another View.* The SULUV members' exhibition in cooperation with BVBK and the BVBK members' exhibition in cooperation with SULUV.

Long-standing cooperation and partnership with the New Media Centre kuda.org

Presentation of the project Art Organisation

Through long-standing cooperation with the Academy of Arts in Novi Sad.

Exhibition *Document from Isolation*

MA exhibition by Vanja Novaković, *Click Here*

Cooperation with the Croatian Fine Artists' Association of Osijek, Croatia.

Project activities under *LINK IT, MARK IT*

Support and partnership in the production of the International Multimedia Art Festival – IMAF, Studio for Multimedia Art from Odžaci

22nd International Multimedia Art Festival – IMAF 2020

Support and partnership with the Bel Art Gallery in the production of the International Contemporary Art Festival *The Danube Dialogues*.

Exhibition of Vuk Ćuk, *EVERYTHING IS GOING TO BE ALRIGHT*

Cooperation with curators and art theorists:

Đorđe Odanović RGB Pestum

Cooperation with the UMK Centre of Methodology, Novi Sad.

Exhibition *from the Depth about the Surface*/Eva Fedi and Marta Kiš Butterer

Cooperation with ULUK, Association of Fine Artists of Kruševac

Exhibition of the ULUK members

Cooperation with the Tapestry Production Institution *Atelje 61*

Exhibition of the project *Virtual Threads*

Dokument iz izolacije

20. maj - 5. jun 2020

Učesnici izložbe:

Članovi SULUV - Milica Dukić, Dragutin Jegdić, Lidija Srebotnjak, Miloš Vujanović, Alena Klatikova, Nenad Bogdanović, Vladana Moldovan, Lea Vidaković, Nemanja Milenković, Marija Jevtić, Dragan Jankov, Dunja Nedeljković, Adrien Ujhazi, Igor Cvejanović, Ljupka Erg, Vlado Njaradi, Sonja Bojanić, Bojan Novaković, Milan Živanović, Marijana Prentović, Ljubica Tucakov, Bojan Kiridžić, Dušanka Duša Bodulić, Slobodan Bodulić, Lazar Marković, Dejan Živković, Nenad Ignjatov, Janoš Tarko, Olgica Stefanović, Monika Sigeti, Nebojša Milijašević, Jelena Badnjevac Ristić, Sanja Žigić, Vera Tanasić, Maja Erdeljanin, Đorđe Vinokić, Milena Cvetković, Gordana Jankov, Đerđi Ačaji, Zorana Đaković, Jožef Klaćik, Dunja Nedeljkovic, Bosiljka Zirojević, Sanja Anđelković, Sonja Ardan, Miloš Stanojev

Studenti AUNS - Dejana Kovačević, Vladimir Janjić, Jelena Simonović, Kristina Stanojević, Anđela Kopanja, Teodora Jajić, Ivana Jeremić, Vanja Janković, Mila Pejić, Ana Novaković, Marija Ranković, Aleksandar Apatović, Darko Sretić, Aleksandar Siker, Aleksa Jovanović, Valentin Varga, Aleksa Mitrović, Kristina Zečević, Ines Damjanović, Bojana Prodanović, Helena Soldat, Snežana Petković, Milan Konjevic, Dejan Ilić, Igor Balać, Aleksa Mitrović, Maša Vujinović, Filip Džolić, Novak Požarev

Gosti - Matija Rajković , Aksentijević Dejan, Jelena Josifov

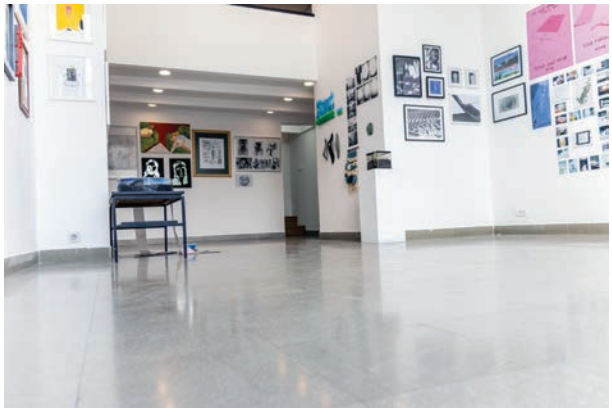

BEZ PAUZE

SULUV Recenzija | Slavica Popov

Već duže vreme se konstatuje da se umetnost i kultura nalaze na samoj margini našeg društva. Međutim kada je svetom zavladala pandemija koronavirusa Covid-19 a mere preduzete da je zaustave zapretile da parališu ili u najmanju ruku izazovu kolaps u raznim sferama bitnih za ljudsku egzistenciju umetnost jednostavno nije pritisla ovu globalnu pauzu. U takvom destabilizovanom stanju umetnici širom sveta su se pregrupisali i nastavili svoje delovanje koristeći sada sve dostupne alate koje pruža savremena tehnologija da prezentuju svoje stvaralašvo, upravo ona sredstva koja po mnogima predstavljaju opasnost za našu civilizaciju i koja savremena umetnost često kritički posmatra u svom radu. Iako je ovo stanje dovelo u pitanje opstanak umetnika i umetnosti, umetnost je kao i uvek pronašla u novonastalim uslovima način delovanja. Momenat kada svet kakav poznajemo staje, a umetnici ne prestaju da istrajavaju u svom radu deluje kao jedan apsurdan čin a u stvari je zdravorazumski i najpotrebniji jer bez umetnosti preti da se svet pretvori u ludnicu gde prve stradaju prave ljudske vrednosti. Kustoskinja Slađana Petrović Varagić je u intervjuu za list Danas to precizno definisala *zdravstvena struka je stala u odbranu fizičkog, a umetnička struka u odbranu mentalnog zdravlja društva*.

Brojni muzeji u svetu su već tokom pandemije započeli sakupljanje predmeta koji će budućim generacijama dočarati život u vreme korone. Na sličan vid dokumentovanja nije ostala imuna ni savremena umetnost. Neminovno je da je ovo stanje uticalo ili će tek uticati na savremeno vizuelno stvaralaštvo jer su umetnici ti koji su uvek pratili, osećali i prezentovali i najblaže promene u pojedincu ali i u društvu, a promena koja nam se desila i koja nam tek sledi nosi u sebi razmere jednog velikog tektonskog poremećaja. Prepoznavajući značaj ali i aktuelnost ove situacije SULUV je pozvao savremene vizuelne umetnike, uglavnom članove ovog udruženja ali i studente Akademije umetnosti u Novom Sadu da učestvuju na izložbi koja će predstaviti njihov rad tokom izolacije. Odazvalo se 82 umetnika sa radovima izvedenim u različitim medijima koji su većinom u skladu sa njihovim umetničkim stvaralaštvom iz perioda pre pandemije, znači ne govore eksplicitno o situacijama u kojima se društvo tokom pandemije i izolacije izazvano njom našlo, i baš ova doslednost naglašava kontinuitet umetničkog stvaralaštva bez obzira na okolnosti. Izložba je poslužila i kao platforma za razmatranje problema koji konstantno prate kulturu u Srbiji, naime ugrožena egzistencija umetnika i njegovog prava na rad i stvaralštvo su oduvek bili prisutni, SULUV kao reprezentativno udruženje koje okuplja sve relevantne aktivne autore u oblasti likovne umetnosti koji stvaraju na teritoriji AP Vojvodine posebno je bio angažovan po tom pitanju koje je tokom vanrednog stanja još dublje gurnuto u ponor iako su, kao što je rečeno, umetnici i njihova dela bili na prvoj liniji odbrane ljudskih vrednosti.

Postoje mišljenja koja sugerišu da će se vreme u budućnosti meriti u odnosu na ovu pandemiju, B.C. (Before Corona) i A.C. (After Corona) što ukazuje na srazmeru ove krizne situacije koja nas je trenutno zadesila, ali moramo biti svesni da svet konstantno prolazi kroz različite ekološke, ekonomske, političke, ratne, zdravstvene i druge krize. Krizno stanje je jedno permanentno stanje koje samo menja svoj oblik i u kom umetnici kritički deluju koristeći sve raspoložive medije da svoje delo koje u sebi nosi estetski ali i etički potencijal komuniciraju sa savremenom publikom. Dela prikazana na izložbi Dokumenti iz izolacije iskazuju ove stavove na autentičan način, a SULUV je kao krovno udruženje likovnih umetnika sa teritorije Vojvodine ovom izložbom angažovano pristupio ukazivanju na probleme umetnika koje je ova konkretna kriza produbila.

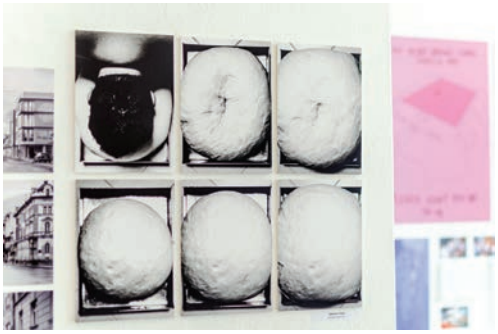

Nakon vanrednog stanja koje je trajalo od sredine marta do sredine maja 2020, Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine se vratilo redovnim aktivnostima koje su ove godine posvećene obeležavanju 50 godina rada Galerije i jubileja 75 godina postojanja Udruženja.

Udruženje je u okviru Programa saradnje i novih umetničkih praksi pozvalo sve aktivne članove i studente Departmana likovnih umetnosti Akademije umetnosti u Novom Sadu, da svojim radom uzmu učešće u izložbi na temu Dokument iz izolacije. SULUV dejstvuje u skladu sa aktuelnom krizom, a ovom izložbom skreće se pažnja na primarne vrednosti, razumevanje prava na rad i stvaralaštvo, što pripada korpusu osnovnih načela našeg Udruženja.

Izložba problematizuje poziciju umetnika i umetničkog stvaralaštva u periodu izolacije. Polazište teme Dokument iz izolacije sublimira osnov egzistencije i potrebu za radom i stvaranjem, bez obzira na kapital, nasleđe, status... na osnovu prava na opredeljenje - biti i delovati kao umetnik.

U ovom specifičnom kriznom periodu, u periodu izolacije, u širokom spektru aktuelnih društvenih fenomena, nametnuo se veliki broj tema koje govore o opštoj potrebi razumevanja relacije društva i umetnosti kao i različite karaktere ovih integracija. U novim okolnostima, mnogi aspekti ovih relacija postali su samo vidljiviji.

Ovom izložbom želeli smo da istaknemo individualna iskustva i moguće aspekte sagledavanja iz perioda izolacije, koji su poslužili kao osnov ikonografiji, ciljno ili besciljno, ostvarenoj i/ili neostvarenoj reakciji. Svi zainteresovani su podelili svoja iskustva, stavove i komentare na aktuelnu situaciju i period izolacije.

53
days
6
days

DON'T YOU DIE
ON ME
YOUR FINGER GOES
NUMB

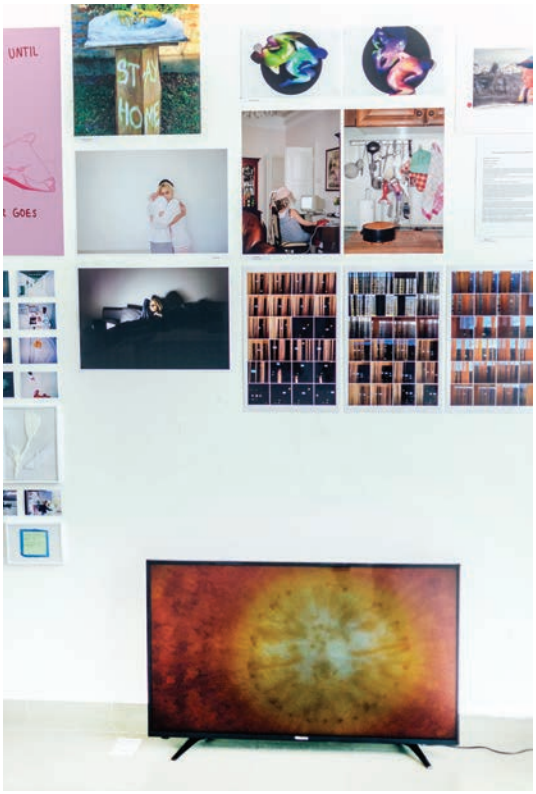
UNTIL
GOES
STAY
HOME

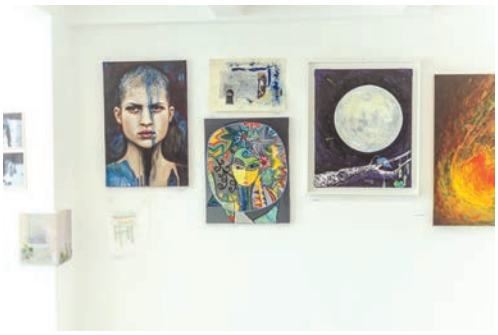

ULUK

Izložba članova Udruženja likovnih umetnika Kruševca

8 - 20. jun 2020.

Učesnici: Zoran Rajković, Olgica Lazarević, Zoran Vasiljković, Matija Rajković, Dejan Aksentijević, Mladen Lazarević, Nemanja Panić, Nikola Živić, Milena Maksimović-Kovačević, Jovanka Rašović, Mijodrag Janković, Boris Pavlović, Slobodan Radičević, Marina Pavlović-Petrov, Milena Apostolović, Antanasije Punoševac, Marjan Pavlović, Ana Miljković i Milka Žunjanin.

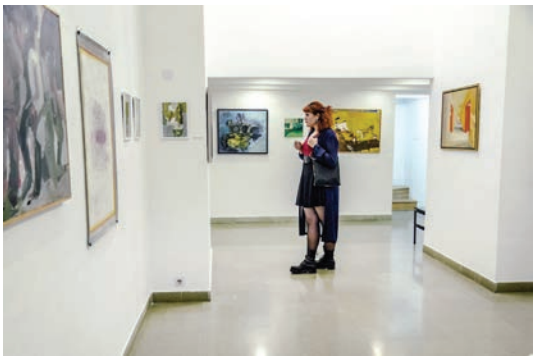

Udruženje likovnih umetnika Kruševca

Iz kataloga povodom izložbe članova ULUK-a | Natalija Topličanin

Udruženje likovnih umetnika Kruševca je nezavisno profesionalno udruženje i nastaje 2011. godine iz potrebe da se kroz formu udruživanja umetnika njihov rad učini vidljivijim, i samim tim da se utiče na intenzitet likovne scene grada. Kao primarni zadatak Udruženja postavlja se okupljanje što većeg broja umetnika, ali i organizacija samostalnih i kolektivnih izložbi, te saradnja sa drugim udruženjima i ustanovama kulture. U nastojanju da motiviše, podstakne na različita promišljanja i prezentuje najrecentniju umetničku produkciju, Udruženje likovnih umetnika Kruševca priređuje kolektivne izložbe poput revijalnih godišnjih, na kojima sem članova Udruženja, po pozivu umetničkog saveta, svoje radove izlažu i gosti, renomirani umetnici iz zemlje.

Od osnivanja udruženja, na gostujućim i godišnjim izložbama svoje radove izlagalo je više od četrdeset autora sa područja grada. Kreativnost svakog umetnika ponaosob, različitosti likovnog senzibiliteta i medija u kojem stvaraju predstavljaju osnovne kriterijume prilikom selekcije. Članovi udruženja, umetnici zrele generacije, ali i mlađi, koji svoje prve izlagačke korake započinju upravo kroz aktivnosti ULUK-a, oslanjajući se na lične poetike, doprinose oživljavanju kulturnih događaja i afirmaciji lokalne umetničke prakse na široj likovnoj sceni.

Na ovogodišnjoj izložbi ULUK-a, prezentovani radovi izvedeni u različitim tehnikama i likovnim medijima svakako nude jedan od mogućih činioca za sagledavanje savremene umetničke scene. Kao reprezenti aktuelnih tendencija, ali i šireg prostora delovanja i istraživačkog procesa umetnika, izloženi radovi omogućavaju uvid u trenutno stanje kruševačke likovne scene i ujedno predstavljaju presek stvaralaštva umetnika.

Kao prilika za kolektivno predstavljanje i udruživanje zajedničkih energija i težnji, izložbe Udruženja likovnih umetnika Kruševca pružaju mogućnost umetnicima da svoja istraživanja i umetničku praksu prezentuju. Izložbe poput ove, značajno doprinose funkcionisanju umetničke scene, kao i sagledavanju okvira u kojima se kreću interesovanja i stvaralačka raspoloženja likovnog okruženja.

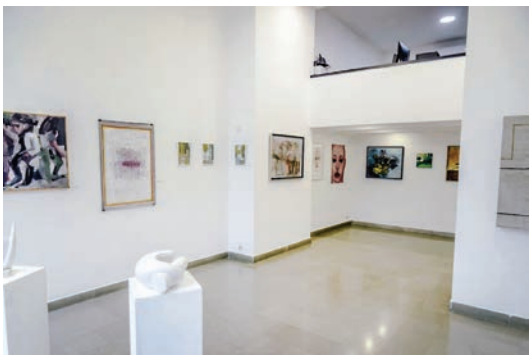

kuda.org & saradnici

UMETNIČKA ORGANIZACIJA – ART ORGANISATION

20 - 24. jul 2020.

Izložba u Galeriji SULUV je realizovana u okviru Programa saradnje i partnerskih realizacija Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine.

Izložba ***Umetnička organizacija – Art organisation*** je predstavila deo istraživanja u okviru dugoročnog međunarodnog projekta *Umetnička organizacija*, kroz prikaz 19 video intervjua sa učesnicima i protagonistima umetničke scene jugoslovenskog i postjugoslovenskog perioda. Razgovori su bili usmereni ka grupnim i kolektivnim procesima stvaralaštva i unutrašnje dinamike između umetnika i drugih učesnika u njima, na načine (samo) organizacije, grupne akcije i uslove rada. Kroz ove razgovore prikupljene su činjenice iz nedavne prošlosti i kulture, kako bi se definisale nove perspektive i razumevanje udruživanja, koautorstva, kolaborativnih procesa, liderstva, identiteta, anonimnosti i uslova rada, a takođe da se doprinese i trenutnom trenutku i propitivanju uloge organizacija i civilnog društva kao potencijalno progresivnog mesta politike i savremene umetnosti.

Istraživanje u okviru projekta pokriva široko istorijsko polje, preko diskusije sa protagonistima ovih praksi od 1990ih do danas, sa osvrtom na iskustva i nasleđe organizovanja i kolektivnog stvaranja u nedavnoj prošlosti lokalne i nacionalne kulture, preko neoavangardi 60ih i 70ih i Beogradskog nadrealizma 30ih godina prošlog veka.

Projekat otvara prostor za kolektivno kritičko preispisivanje istorije umetnosti (post)jugoslovenskog kulturnog prostora i kritički rad sa generisanim arhivom. Tokom jula 2020. godine realizovana je serija online razgovora **Vektori kolektivne imaginacije u umetnosti** i paralelno rad istraživačke radne grupe koja je putem online sesija, kolaborativno analizirala i preispitivala materijale nastale u istraživačkoj fazi kroz program **Fragmenti za studije o umetničkim organizacijama**. Online format realizovanih događaja i sesija je izabran usled promenjenih okolnosti koje su nastale tokom pandemije virusa Covid-19 i predstavlja svojevrstan izazov za sve koji su uključeni u ovaj proces.

Materijal u projektu je prikazan na vremenskoj traci – *video arhiv*, čija je uloga primena za buduće aktivnosti tumačenja i prevođenja. Vremenskom linijom ne želimo da kažemo da je postojala dosledna linearna istorija umetnosti takvih kolektivnih praksi kojima težimo, već da ih smestimo u određeni kontekst i naglasimo razlike između pojedinačnih trenutaka određenih proizvodnjom i reprodukcijom, ideologija, događaji, diskusije, afekti, ukratko - atmosfera. Umetnička (samo)organizacija je metoda rada koja je tipična za različita istorijska razdoblja u umetnosti i društvu. Ovom metodom se ostvaruju različite namere ili ishodi: od artikulacije zajedničkih ideja, političkih akcija, povezivanja umetnosti sa životom, eksperimentisanja, olakšavanja procesa stvaranja dela u umetnosti do proizvodnje tržišnog brenda, u nehijerarhijskim ili hijerarhijskim grupama, kolektivima i / ili porodice. Ipak, u praksi su umetničke institucije često bile mesta estetskih, proizvodnih i proceduralnih ograničenja, pritisaka, isključenja i kažnjavanja, a sledstveno tome, bile su predmet estetskih, političkih, teorijskih i organizacionih, institucionalnih i vaninstitucionalnih borbi.

Tokom projekta je ustanovljen i otvoreni-rastući *dokumentacioni arhiv* sa materijalom koji istražuje kolektivne prakse i čine ga transkripti razgovora iz video intervjua, lista referentne literature i tekstova koji su povezani sa temama kolektiviteta i saradnje, samoorganizovanja u umetnosti i autorstva.

Istraživanje u okviru projekta je realizovao istraživački tim kuda.org sa teoretičarima i istoričarima umetnosti Milicom Pekić, Stevanom Vukovićem, Anom Vilenicom, umetnicom Darijom Medić i teroetičarkom Anom Peraicom 2017-2020.

Umetnička organizacija je deo šireg projekta **Vektori kolektivne imaginacije** na kojem kuda.org iz Novog Sada sarađuje sa partnerima: Multimedijalni institut mi2 i Kulturtreger-Booksa , Zagreb (HR); Glänta Gothenburg (SE); Kontrapunkt , Skopje (MK) i Berliner Gazette , Berlin (DE).

Projekat je podržan od strane Evropske komisije kroz program Kreativna Evropa, uz dodatnu podršku FFAIART-Fondacije za umetničke inicijative, Ministarstva kulture i informisanja Republike Srbije i Gradske uprave za kulturu Grada Novog Sada.

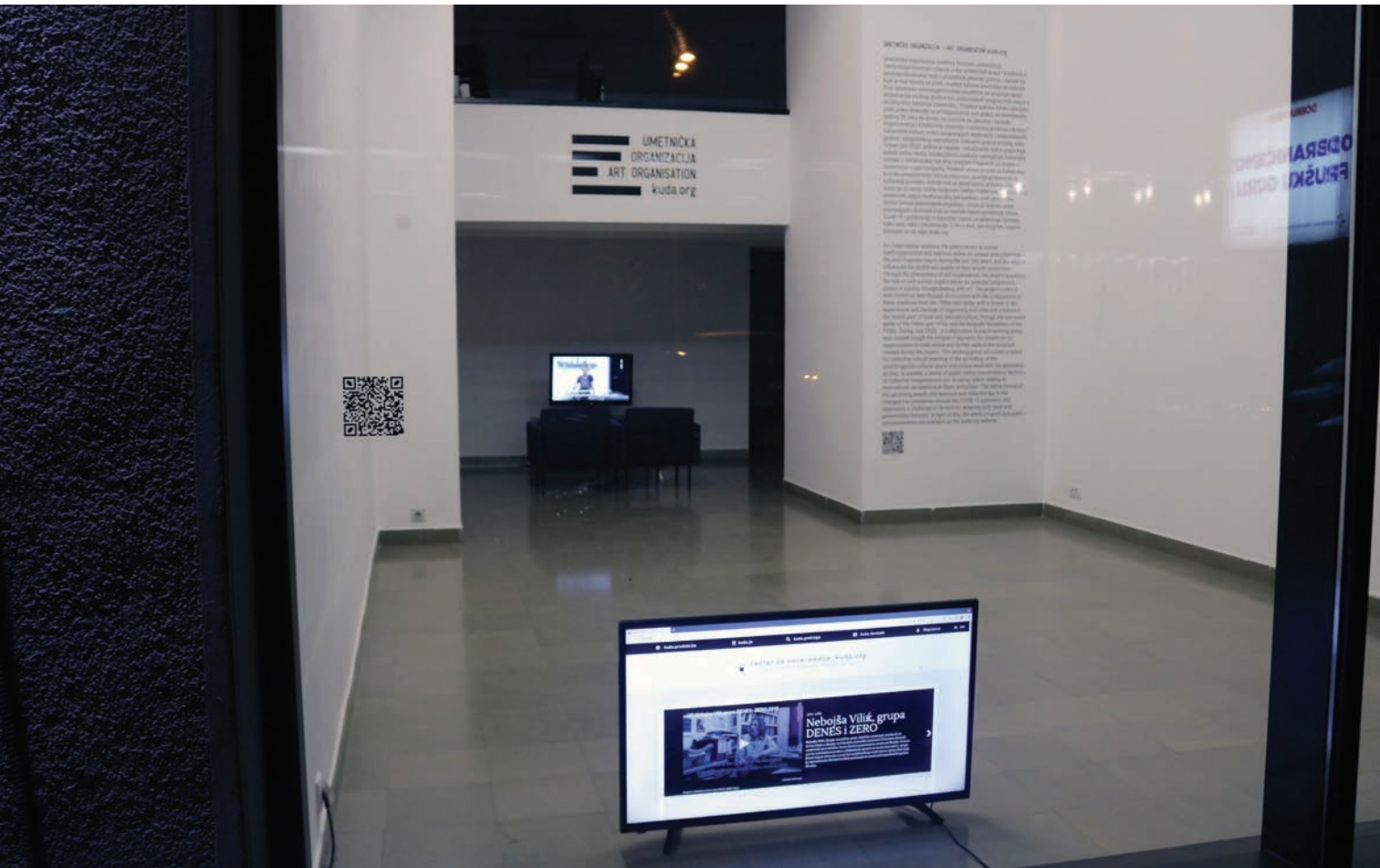
UMETNIČKA
ORGANIZACIJA
ART ORGANISATION
kuda.org
Nebojša Vilić, grupa
DENES i ZERO

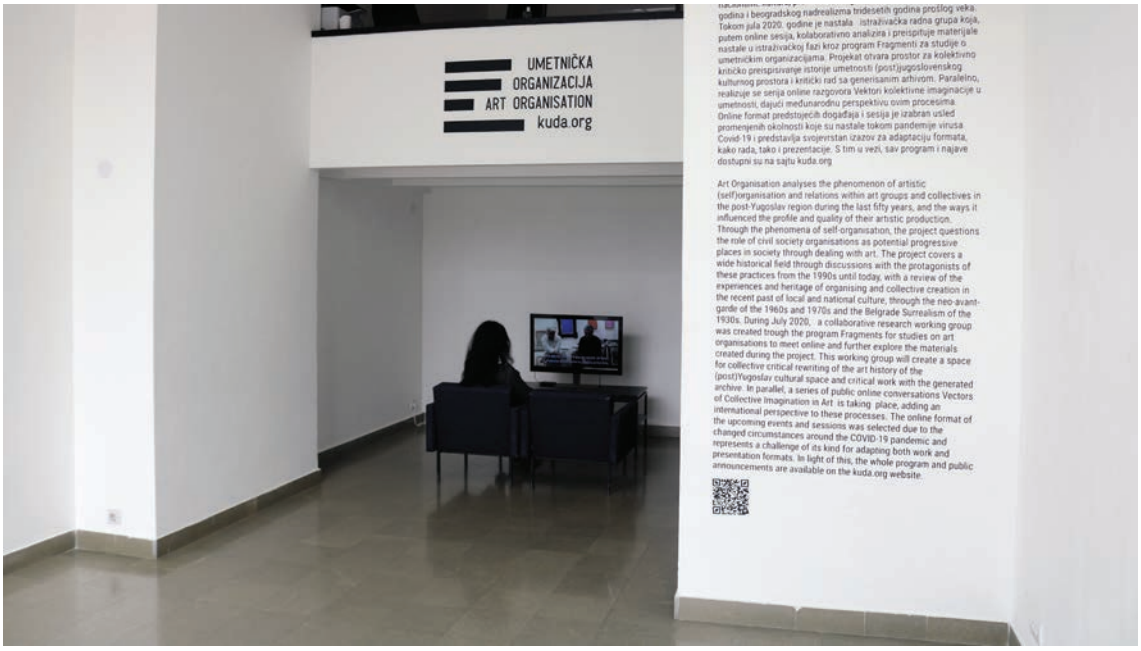
UMETNIČKA
ORGANIZACIJA
ART ORGANISATION
kuda.org
godina i beogradskog nadrealizma tridesetih godina prošlog veka.
Tokom jula 2020. godine je nastala istraživačka radna grupa koja,
putem online sesija, kolaborativno analizira i preispituje materijale
nastale u istraživačkoj fazi kroz program Fragmenti za studije o
umetničkim organizacijama. Projekat otvara prostor za kolektivno
kritičko prespitivanje istorije umetnosti (post)jugoslovenskog
kulturnog prostora i kritički rad sa generisanim arhivom. Paralelno,
realizuje se serija online razgovora Vektori kolektivne imaginacije u
umetnosti, dajući međunarodnu perspektivu ovim procesima.
Online format predstojećih događaja i sesija je izabran usled
promenjenih okolnosti koje su nastale tokom pandemije virusa
Covid-19 i predstavlja svojevrstan izazov za adaptaciju formata,
kako rada, tako i prezentacije. S tim u vezi, sav program i najave
dostupni su na sajtu kuda.org
Art Organisation analyses the phenomenon of artistic
(self)organisation and relations within art groups and collectives in
the post-Yugoslav region during the last fifty years, and the ways it
influenced the profile and quality of their artistic production.
Through the phenomena of self-organisation, the project questions
the role of civil society organisations as potential progressive
places in society through dealing with art. The project covers a
wide historical field through discussions with the protagonists of
these practices from the 1990s until today, with a review of the
experiences and heritage of organising and collective creation in
the recent past of local and national culture, through the neo-avant-
garde of the 1960s and 1970s and the Belgrade Surrealism of the
1930s. During July 2020, a collaborative research working group
was created trough the program Fragments for studies on art
organisations to meet online and further explore the materials
created during the project. This working group will create a space
for collective critical rewriting of the art history of the
(post)Yugoslav cultural space and critical work with the generated
archive. In parallel, a series of public online conversations Vectors
of Collective Imagination in Art is taking place, adding an
international perspective to these processes. The online format of
the upcoming events and sessions was selected due to the
changed circumstances around the COVID-19 pandemic and
represents a challenge of its kind for adapting both work and
presentation formats. In light of this, the whole program and public
announcements are available on the kuda.org website.

Đorđe Odanović

RGB PESTUM

10 - 22. avgust 2020.

Đorđe Odanović je diplomirao na fakultetu Primenjenih umetnosti u Beogradu. Član je ULUPUDS–a i ULUS–a. Od 1989. radi kao fotograf u Etnografskom muzeju u Beogradu. Od 1998. je u zvanju docentana katedri fotografije na Akademiji umetnosti Novi Sad. 2002. magistrirao je na fakultetu Primenjenih umetnosti. 2009, 2010, 2011, radi kao gostujući profesor na arhitektonskom fakultetu u Beogradu. 2010. je umetnički direktor ARTGETa , foto galerija, Kulturni centar, Beograd. 2011. biva izabran u zvanje redovnog profesora na Akademiji umetnosti Novi Sad. Ostvario je 27 samostalnih izložbi i oko 100 grupnih izložbi u Srbiji i inostranstvu: Keln, Atina, Solun, Pariz, Bratislava, Vervije – Belgija, Lima – Peru, Pleven – Bugarska.

Kustos izložbe je Miroslav Karić, kustos Muzeja savremene umetnosti Beograda i Nezavisne umetničke asocijacije Remont, u okviru Programa partnerskih saradnji SULUV.

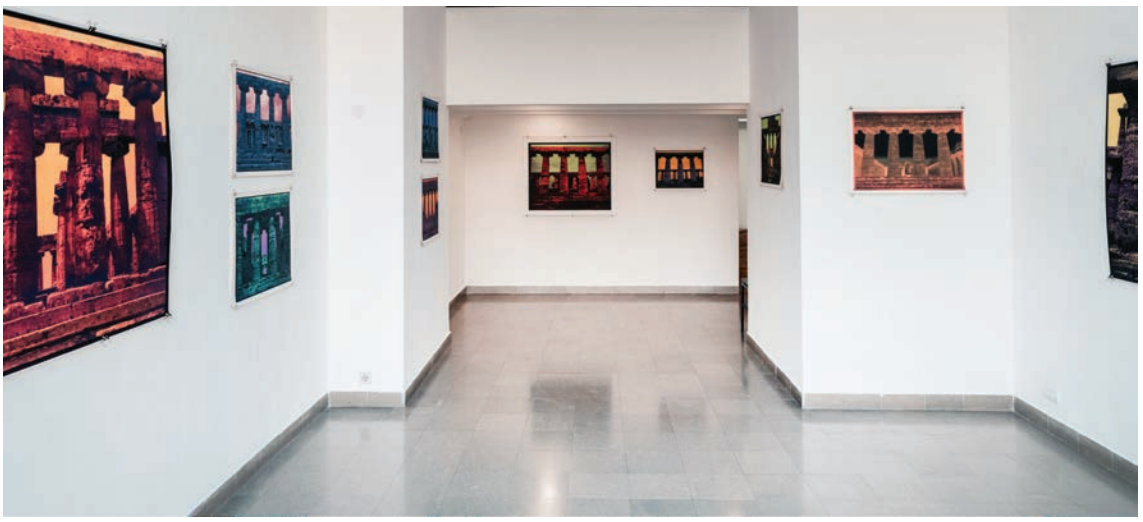

RGB Pestum

| Mirloslav Karić

U junu 2019. godine tokom restauracije i radova na preuređenju zapadnih gradskih zidina Pestuma, na području koje je obično namenjeno poljoprivrednim aktivnostima, otkriveni su arhitektonski elementi. Vizuelna ispitivanja terena omogućila su arheolozima da identifikuju neke izuzetne nalaze koji navode na moguće prisustvo zakopanog dorskog hrama male veličine, koji bi mogao predstavljati „unicum" u arheološkoj istoriji Magna Grecia.[1] Direktor arheološkog parka Gabriel Zuchtriegel smatra da bi ovo otkriće moglo da rasvetli drevni život zapadnog dela grada u kojem su se, pretpostavlja se, nalazile zanatlijske, grnčarske radnje i koji je do sada bio najmanje poznat. Lociran na obali Tirenskog mora osnovan oko 600 godine pre nove ere od strane grčkih doseljenika iz kolonije Sibaris i pod prvobitnim nazivom Posejdonija, grad Pestum u 18. veku zajedno sa nalazištima Pompeje i Herkulanuma biva „ponovo otkriven" kao arheološko blago. Ostaci drevne grčke kolonije danas predstavljaju najbolje očuvanu skupinu hramova bilo kog grčkog grada i jedno jedno od najnepravednije previđenih mesta drevnog mediteranskog sveta.[2] Dva hrama posvećena Heri a jedan u čast Atine izgrađena su između šestog i četvrtog veka pre nove ere i važe za primere arhitekture dorskog stila mada svaki od njih je na poseban način izdvojen određenim karakteristikama koje su se ogledale u veličini, ulazima i bočnim stranama, broju stubova.

Pomenuti lokalitet Pestuma i hramovi zaintrigirali su fotografa i vizuelnog umetnika Đorđa Odanovića da im priđe sa zainteresovanošću arheologa u otkrivanju veličine i majestičnosti ovih zdanja i njihovog značaja kao antičkih svetih mesta. Iz perspektive starih Grka „...sveti prostor u svojim različitim oblicima u suštini je predstavljao manifestaciju kosmosa definisanog u njihovom religioznom pogledu na svet. Značenje svetog prostora temeljilo se na veri u postojanje duhovnih diskontinuiteta u materijalnom svetu, gde je sveto bilo povezano sa fizičkom stvarnošću, ali je takođe obuhvatalo imaginarne, božanske regije koje su postojale izvan čulnog iskustva. U isto vreme, sveti prostor je obuhvatao ključne tačke kontakta između ljudskog i božanskog domena, kroz akt otkrovenja ili obožavanja. Tako su grčka verovanja u vezi sa svetim prostorima predstavljala prožimajući izraz inherentne spacijalnosti njihovog religijskog sistema."[3] Moć arhitektonske gradnje povezane sa težnjom ka božanskim, onostranim i vremenskim Odanović najpre mapira samim kadriranjima određenih arhitekstonskih celina (stubovi, arhitrav, stepenaste platforme) kojima sugeriše masivnost i „telesnost" svetilišta. Drugi važan aspekt u vizuelnoj inrepretaciji odabranog motiva ujedno i konceptualno polazište u daljoj elaboraciji teme jeste pozivanje na antičko vrednovanje i korišćenje boje koja je u sadejstvu sa osnovnim elementima, vodom, vatrom, vazduhom i zemljom čije dinamične veze i kombinacije čine vidljivi svet. Iskustvo u bojama kod drevnih Grka se zasnivalo na pokretu i svetlucanju kao što se i „...emocionalne i etičke vrednosti boje ne smeju zaboraviti u pokušaju raspoznavanja grčke hromatske kulture."[4] Koristeći i poigravajući se bojama viskog inteziteta isijavijavanja, gradacijom njihovih valeriskih vrednosti, kontrastnim i komplementarnim odnosima Odanović u svom radu nastoji da se na izvestan način približi mogućoj percepciji pa i viziji okružujućeg sveta

[1] Remote Sensing, The Discovery of a Buried Temple in Paestum:The Advantages of the Geophysical Multi-Sensor Application, Luigi Capozzoli, Ilaria Catapano, Gregory De Martino, Gianluca Gennarelli, Giovanni Ludeno, Enzo Rizzo, Francesco Soldovieri, Francesco Uliano Scelza and Gabriel Zuchtriegel, August 2020. file:///C:/Users/DARKA/AppData/Local/Temp/remotesensing-12-02711-2.pdf

[2] Rediscovering Paestum, Samir S. Patel, Archeology Archive, Volume 63, Number 4, July / August 2010 https://archive.archaeology.org/1007/etc/paestum.html

[3] Hannah Edwards, Ritual, Tradition and performance the rhetoric of sacred spaces in ancient Greece, Department of Communication Studies California State University, Sacramento, 2017. https://www.academia.edu/36508071/RITUAL_TRADITION_AND_PERFORMANCE_THE_RHETORIC_OF_SACRED_SPACES_IN_ANCIENT_GREECE

[4] Maria Michela Sassi, The Sea Was Never Blue, Aeon, July 2017**.** https://aeon.co/essays/can-we-hope-to-understand-how-the-greeks-saw-their-world

u drevna vremena što doprinosi atmosferičnosti zabeleženih prizora. Kako je u svojoj umetničkoj praksi inače sklon eksperimentisanju sa tehnološkim postupcima autor ovaj put ciklus od 12 fotografija snimanih na slajd filmovima razvija u takozvanom cross process-u prepuštajući tok njihovog finalnog izgleda neprevidivostima koloristićkih preokreta i pojačanih kontrasta. Izložena pred nama Odanovićeva svetilišta iz Pestuma ostavljaju utisak koliko poznatih toliko i snolikih, začudnih sadržaja ili gotovo materijalizovanih arhetipskih slika izvirućih iz pohranjenog duhovnog iskustva civilizacija koje su prethodile današnjoj.

Projekat *Pestum* fokusiran je na vizuelnu interpretaciju (putem fotografija), grčkog svetilišta Pestum (pɛstəm), nastalog u razdoblju između 6. i 4. veka, p.n.e, koji čine 3 hrama (u dorskom stilu), na lokalitetu Magna Grecia (južna Italija), u blizini Napulja.

Polazeći od višeznačne simbolike boje i svetla, kao i grčkog shvatanja njihove dinamičke veze i dejstva u polju vidljivog sveta, koncipiran je projekat. Primena boje u ovoj grupaciji fotografija, upućuje na nekoliko aspekata: vrednovanje i korišćenje boje u Grčkoj kulturi i umetnosti, antičko shvatanje boje u sadejstvu sa osnovnim elementima, vodom, vatrom, vazduhom i zemljom, tumačenjem protoka vremena, kao i percepcijom forme i teksture kamena u arhitekturi hrama. Ovim projektom obuhvaćen je ciklus od 12 fotografija.

Vuk Ćuk

EVERYTHING IS GOING TO BE ALRIGHT / DUNAVSKI DIJALOZI 2020.

7 - 18. septembar 2020.

Vuk Ćuk je studirao slikarstvo na Fakultetu primenjenih umetnosti u Beogradu i Univerzitetu primenjenih umetnosti u Beču. Radi kao Docent na Fakultetu primenjenih umetnosti na predmetu Crtanje i Slikanje.

U svojoj umetničkoj karijeri izlagao je na preko 30 grupnih izložbi u galerijama i muzejima u Srbiji, Italiji, Austriji, Češkoj, Sloveniji, Danskoj, Nemačkoj, Rusiji, Kini i Americi. Samostalno se predstavio trinaest puta: u Beogradu, Beču, Kopenhagenu, Augustenburgu, Herningu, Ljubljani, Parizu. Učestvovao je na sajmovima umetnosti ArtVienna, ArtMoscow, ArtCopenhagen, a umetnička knjiga Endless Editions: Face to Face – Blind date, na kojoj je učestvovao zajedno sa još 10 inostranih umetnika, nalazi se u kolekciji biblioteke MoMA Muzeja u Njujorku.

U svom radu bavi se istraživanjem položaja čoveka u savremenom svetu, sa akcentom na društvene promene uslovljene razvojem digitalnih medija, tehnologija i komunikacija. Izražava se kroz medij umetničkih instalacija, crteža, slikarstva, kinetičke i statične skulpture, digitalne umetnosti (VR, animacija).

Dobitnik je nagrade Recognition Award muzeja MAK u Beču, Nagrade za crtež iz fonda Vladimira Veličkovića, nagrade za slikarstvo Vladimir Vujačić Mirski i nagrade za skulpturu na skulptorskom simpozijumu u Taijuanu, Kina.

Autor je više projekata u javnom prostoru (mural na zgradi Fakulteta primenjenih umetnosti u Beogradu, vitraž u Narodnom muzeju u Kruševcu, mural u otvorenom delu muzeja Kunstlerhaus u Beču, trajna instalacija u e-čitaonici Narodne biblioteke u Kruševcu).

Dunavski dijalozi 2020.

Izvod iz teksta *Ko je kriv?* | Slavica Popov

Zabrinutost za sve što nam se dešava svoju kulminaciju doživljava u 2020. godini, bez jasnih naznaka da li će intenzitet ove upitanosti oslabiti i tako nas bar malo osloboditi anksioznosti. Trenutno smo svedoci rušenja određenog koncepta življenja, društveni i ekonomski sistemi menjaju svoj pravac, ruše se principi, sve postaje relativno. Iako nam je sve ovo došlo kao šok i iznenađenje ne možemo reći da nije moglo da se predoseti da su neki radikalni rezovi neophodni. Kako je savremena umetnost deo krupnijih i obuhvatnijih tektonskih poremećaja i promena koje se dešavaju u svakodnevnom životu i, naravno, na polju političkog života, u njoj smo mogli da naslutimo neminovnost stanja u kom se nalazimo. Savremena umetnost reaguje na aktuelnosti i kao neodvojiva od društva konstantno pokušava da shvati smisao ubrzanih promena koje nam se dešavaju pa je 2019. godine u Temišvaru u okviru Dunavskih dijaloga umetnički direktor i selektor festivala Sava Stepanov realizovao izložbu pod nazivom *Quo vadis hommini?* što se kao logična tema nametnula u ovoj 2020. godini. Tako je sam festival svojim opredeljenjem da prati savremenu umetnost ostao fokusiran na tekuće fenomene kao i aktuelna gibanja u društvu. S obzirom da se čovečanstvo trenutno suočava sa naizgled nerešivim zdravstvenim, a zatim i političkim, ekonomskim, socijalnim i drugim problemima neophodno je sve sagledati iz drugog ugla i uvažiti kreativan proces koji nam može pružiti neformalno i slobodno sagledavanje problema i po mogućstvu usmeriti nas ako ne ka njegovom rešavanju bar ka lakšem suočavanju.

U galeriji SULUV **Vuk Ćuk** je predstavio prostornu instalaciju pod nazivom *A Whole New World*. Umetnik u prostoru galerije kreira jedno veće i četiri manja ostrva ispunjena veštačkom travom gde obitavaju roboti koji simuliraju životinje odnosno predstavljaju žive skulpture. U pitanju je novi svet koji oponaša zakonitosti koje postoje u prirodi i koji inače stvara čovek podstaknut razvojem nauke i tehnologije, naročito u polju veštačke inteligencije. Ovaj veštački život koji opstaje i funkcioniše u galerijskom prostoru predstavlja jednu viziju budućnosti koja preti da će veštačka inteligencija prevazići čoveka i obesmisliti njegovo postojanje. Odnosno sam čovek će dovesti sebe do svoje bespotrebnosti.

Ovom instalacijom trudim se da ukažem da ukažem na trenutak u vremenu u kojem živimo - antropocen. Ovo novo doba karakterišu globalizacija, razvoj tehnologije, pandemija, globalno zagrevanje, značajne geopolitičke promene… Živimo u vremenu nepredvidive budućnosti, i u globalnom sistemu komunikacije, izveštavanja i medija, poseban je izazov doći do istine.Postavlja se pitanje šta taj pojam zapravo predstavlja.

Koncept antropocena sugeriše da je ljudska vrsta nova (geološka) sila koja menja planetu do neprepoznatljivosti. Taj novi svet, u kom se razvija i veštačka inteligencija menja sve aspekte ljudskog funkcionisanja. Postavlja se pitanje: da li ga olakšava ili otežava? Svakako, teorija evolucije ukorenjena je kako u živom, tako i u artificijelnom svetu. U svojim radovima, taj razvoj pokušavam da pokažem: počinjem od crteža, a stižem do jedne uzajamno zavisne prostorne celine sastavljene od kinetičih objekata koji interakuju sa svojim okruženjem. Tim objektima omogućen je sopstveni digitalni život koji je, još uvek, zavistan u odnosu na posmatrača.

Posebna stavka na koju sam koncentrisan jeste pojam artificejnosti u savremenom svetu i odnos veštačkog i prirodnog u odnosu na čoveka. Da li je novi, artificijelni svet pun ograničenja i pretnji za nas, ili je ono što sami stvaramo za sebe nešto što će nam olakšati život u budućnosti?

Vanja Novaković

KLIKNI OVDE

19. septembar 2020.

Vanja Novaković, rođena 1992, je novomedjiska umetnica koja istražuje kreiranje savremenog identiteta pod uticajem tehnološkog razvoja i konzumerzima. Kombinovanjem digitalnih i analognih medija, umetnica usmerava svoja promišljanja ka načinima medijskog i novomedijskog oblikovanja identiteta, tela i čoveka kao potrošača.

Diplomirala je na Akademiji umetnosti u Novom Sadu na Katedri za nove likovne medije. Organizovala je šest samostalnih izložbi i učestvovala je na mnogim grupnim izložbama i projektima u Srbiji i u Evropi (Austrija, Francuska, Hrvatska, Italija, Mađarska, Nemačka). Dobitnica je Dragan Rakić nagrade za najbolji rad iz predmeta Digitalna slika i oblasti novih likovnih medija tokom studija na Akademiji umetnosti u Novom Sadu 2018. godine. Članica Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine. Trenutno radi kao kustos dizajna u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine u Novom Sadu.

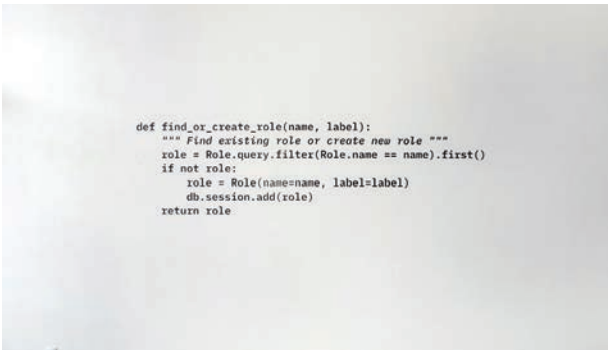

Veb aplikacija *Klikni ovde* / *Click Her(e)* je koncipirana kao beskrajna iluzija i simulacija koja ukazuje na loše strane preplitanja konzumerizma, medija i identiteta i moguće ishode tehnološke evolucije. Oponaša proces kreiranja digitalne naracije i digitalnog identiteta pomoću jezika i vizuelnih elemenata koji pripadaju sferama reklamne industrije, marketinga i popularne kulture.

Veb aplikacija *Klikni ovde* / *Click her(e)* je izgrađena po uzoru na aktuelne društvene mreže, ali za razliku od njih ova mreža je koncipirana tako da bude posvećena isključivo autorkinoj digitalnoj replici, odnosno virtuelnom klonu. Prikupljanjem i kombinovanjem sadržaja sa interneta, veb aplikacija je iskontruisana pomoću naglašavanja uočenih stereotipa o ženama, muškarcima, ličnoj sreći i ljubavi.

22. Međunarodni festival multimedijalne umetnosti
IMAF 2020.

21 - 26. septembar 2020.

Alexandra Holownia (Poland-Germany), Amy Guilfoyle (Ireland), Anita Cheng (Hong Kong-China), Artur Tajber (Poland), Calum Eccleston (UK), Craphone Liu (Taiwan), Dagmar I. Glausnitzer-Smith (Germany) & Vincenzo Fiore Marrese (Italy), Dimple B, Shah (India), Edwin Jimeno (Colombia), Eva Dabara (Israel), Fausto Grossi (Italy-Spain), Heather Warren-Crow (USA), Hortense Gauthier (France), Ileana Gherghina (Romania), Irena Paskali (Northern Macedonia-Germany), Izabela Brudkiewicz (UK), Janusz Plota (Poland), Lavoslava Benčić (Slovenia) & Marcello Lussana (Italy), Lorenzo Papanti (Italy), Makoto Maruyama (Japan), Maura Prosperi (Italy), Nenad Bogdanovic (Serbia), Nitesh Kushwaha (India), OPEN ACTION - John G. Boehme, Madeleine Elia, Brenda Petays, Judith Price, Grace Salez, Jayne Storey (Canada), Paloma Orts (Spain), Ras Sankara (Togo), Ruth Vigueras Bravo (Mexico), Sanskar Verma (India), Sarah H. Paulson (USA), Sasa Denic-Spena (Serbia), Satadru Sovan (India), Seiko Kitayama (Japan), Sofia Vera (Mexico) & Makame Orozco (Mexico), Spike Mclarrity (UK), Stephanie Hanna (Germany), Syporca Whandal (Hungary), Vaishak Raj (India), Valeria Barbas (Moldova-Romania), WWW Johannes Deimling (Germany)

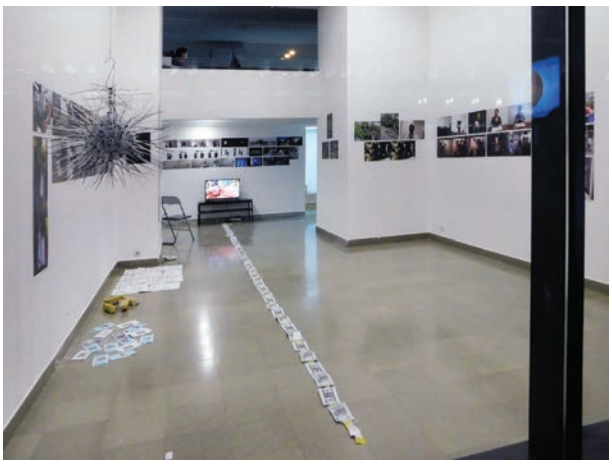

Performans i mogućnost susreta u 2020.

Sonja Jankov

Pandemija virusa covid-19 donela je brojne promene u uobičajenom načinu života. U mnogim zemljama, mere predostrožnosti su tokom određenih perioda 2020. godine obustavile mogućnost međugradskog i međunarodnog putovanja, obustavile su mogućnost kretanja tokom vikenda, mogućnost kretanja van parametra od pola kilometra, a negde čak i mogućnost kretanja uopšte osim na četiri sata tokom cele nedelje. Mnoge aktivnosti su pauzirane, kako na društvenom, tako i na individualnom nivou. Ljudi se mesecima minimalno kreću, onoliko koliko porodične i poslovne obaveze to zahtevaju. U ovakvom kontekstu, kulturne i umetničke prakse se takođe menjaju, što je ove godine slučaj i sa Internacionalnim multimedijalnim festivalom umetnosti (IMAF).

IMAF se do sada odvijao tako što su umetnici iz najrazličitijih delova sveta dolazili u Odžake i Novi Sad i stvarali u novom okruženju, sa zajednicom ili za zajednicu koju tamo zateknu, ostvarujući nova poznanstva i veze sa umetnicima koji te godine učestvuju. Ove godine, kao i većina kulturnih dešavanja, IMAF se najvećim delom odvio na digitalnim platformama, to jest, na digitalnim platformama se odvio onaj najznačajniji segment festivala – recepcija umetničkih dela od strane publike i susretanje između samih umetnika. Dok su do sada na IMAF-u performansi bili dokumentovani kako bi se sačuvali u medijskom obliku, ove godine je većina performansa dokumentovana ili imala uživo prenos da bi šira publika mogla da ih recepira. Ova izmena, koliko god na prvi pogled možda izgledala restriktivnom jer se smanjuje broj direktnog prisustva publike sa ciljem obustavljanja pandemije, otvara nekoliko stvaralačkih polja za umetnost performansa koje su umetnici odmah primetili i iskoristili.

Jedno polje je prikaz okruženja u kojem se umetnici trenutno nalaze. Kako ove godine umetnici nisu došli u Srbiju[1], nego su izveli performanse u mestima u kojima borave, mi smo imali prilike da vidimo deliće Tajvana, Kanade, Japana, države Togo, i drugih mesta, kao i deliće tih kultura. Kako nas je pandemija primorala da najveći deo vremena provodimo kod kuće, velik broj umetnika je iskoristio upravo to kućno, svakodnevno okruženje kao mesto rada i kao inspiraciju za stvaranje. Tako Izabela Brudkiewicz (Velika Britanija) stvara rad *Semiotics of a Child Kitchen* (*Semiotika dečje kuhinje*) u kojem snima ćerku kako opisuje različite objekte u kuhinji, praveći time reminiscenciju na video *Semiotika kuhinje* Marte Rosler. Craphone Liu (Tajvan) izvodi performans na krovnoj bašti svoje zgrade, Dimple B. Shah (Indija) u kući u kojoj stanuje, Makoto Maruyama (Japan) nam u svojoj sobi čita pesmu koju je napisao, dok Valeria Barbas (Moldavija) na prozore svoje kuće stavlja velike X znake, to jest linije po dijagonalama, koje vidimo na prozorima kuća u kojima niko ne živi. Osim što umetnike na taj način vidimo u njihovom okruženju, mi isto gledamo njihove radove od svoje kuće, iz ličnog okruženja, čime se performansi doživljavaju mnogo individualnije, ličnije i intimnije nego što je to slučaj kada se izvode u javnom prostoru. Uprkos tome što medijalizacija onemogućava direktno prisustvo, kućna atmosfera vraća taj osećaj povezivanja između umetnika i publike tokom sagledavanja nastalog rada.

Drugo polje koje digitalna distribucija performansa otvara je polje video umetnosti sa kojom se performans ovim putem sažima, postajući multimedijalno delo koje primenjuje mnoge video tehnike kao što su montaža i manipulacija slike i zvuka. Ako se vratimo na istoriju video umetnosti, videćemo da je ona u svojim počecima bila neodvojiva od performansa, umetničkih akcija i procesualne umetnosti, dokumentujući efemerne umetničke činove u javnom prostoru i kombinujući ih sa dokumentacijom materijalnih umetničkih radova, kao što su crteži, slike, instalacije. Upravo ovo se dešava i kada se, usled pandemije, performans „preseli" u medijsko polje umetnosti. U radu *Girl Intoxicated* (*Uzbuđe-*

[1] Izuzetak je Spike Mclarrity koji boravi i u Odžacima i u Novom Sadu, nastavljajući svoje višegodišnje projekte *Deep Cleaner* (*Duboki čistač*) i *White Rabbit* (*Beli zec*).

na), Ileana Gherghina (Rumunija) kominuje ubrzanje snimka, montažu, crteže različitih izraza lica koji postaju maske i okretanje na mostu kao semantičke elemente kojima gradi audio-vizuelni narativ o identitetu i otuđenju. Calum Eccleston (Velika Britanija) u radu *I Understand Only in Human Terms* (*Razumem samo na ljudski način*) korišćenjem plavog svetla i opcije zoom na kameri prikazuje svoje disanje do momenta kada ono postaje apstraktna slika. Heather Warren-Crow (SAD) stvara audio rad govorom i zvucima konzumiranja doručka, dok Syporca Whandal (Mađarska) u radu *The Punishment of Cain* (*Kainova kazna*) kombinuje arhivske fotografije ratnih zlodela, akciju kojom vuče kamen kao ljudi u radnim logorima, sa drugim vizuelnim i audio materijalima. Sofia Vera i Makame Orozco (Meksiko) stvaraju malu kućnu multimedijalnu predstavu *La Maquina de Hamlet* (*Hamlet mašin*a), u kojoj je kralj predstavljen kartom iz špila, Ofelija barbikom, a Hamlet samim umetnicama čija se lica tokom predstave digitalno dezintegrišu u piksele.

U ovim radovima se uočavaju osnovne teme kojima su se umetnici ovogodišnjeg IMAF-a okrenuli. Iako IMAF nije nikada bio tematski uslovljen, ove godine je pandemija revitalizovala neke teme koje su i ranije bile prisutne u umetnosti, a posebno u umetnosti performansa, i učinila ih mnogo prisutnijim i relevantnijim. Jedna od tih velikih tema je pitanje identiteta koje se u performansu često prikazuje korišćenjem maski ili zaklanjanjem lica. U performansu *Conversación con un hombre ausente* (*Razgovor sa odsutnim čovek*om), Edwin Jimeno (Kolumbija) koristi potpunu medicinsku zaštitnu opremu koja se trenutno koristi tokom pandemije. Janusz Plota (Poljska) koristi gasnu masku da bi mogao da se kreće po stvorenom habitatu. Mnogi umetnici prekrivaju lice kao vid izolacije – Satadru Sovan (Indija), Eva Dabara (Izrael), kao vid gubljenja ili transgresije identiteta – Nenad Bogdanović (Srbija), Fausto Grossi (Italija-Španija), Artur Tajber (Poljska), kao vid prerastanja u animalno biće – Sanskar Verma (India), ili kao simbol slepila kada je u pitanju problem ubilačkog nasilja nad decom – Ras Sankara (Togo).

Maska kod Amy Guilfoyle (Irska) postaje deo kostima, uz magnetske trake iz video kaseta, kojima se prerušava u drevnog šamana. Umetnica Ruth Vigueras Bravo (Meksiko) pravi medicinsku zaštitnu masku od cveća koje čiodama prikačava za lice, dok Johannes Deimling (Nemačka) u jednom momentu koristi violinu kao masku, u procesu transformacije u ambivalentno biće koje ima zelena pluća, ali zagađuje vazduh, koje ima svoja krila, ali su mu potrebni točkovi da bi se kretalo. Performans *Candle Face* (*Voštano lice*) umetnice Seiko Kitayama (Japan) koji ne potiče iz ove godine, dobija sasvim novo viđenje kada masku nastalu kapljanjem toplog voska na lice sagledamo u kontekstu trajuće pandemije. Isto očuđeno značenje dobija i višegodišnja akcija prerušavanja u belog zeca koju Spike Mclarrity (Velika Britanija) realizuje u gradovima koje posećuje, pa tako i u Novom Sadu u koji dolazi za vreme trajanja festivala i pandemije i pri tome ostvaruje kontakt i saradnju sa Nikolom Džafom, lokalnim umetnikom koji je stvorio *Muzej zeca*.

Druga dominantna tema u radovima predstavljenim na ovogodišnjem IMAF-u je boravak u prirodi ili integracija sa njom. Nastavljajući se na temu identiteta i izmeštenosti iz ljudske prirode, tematika prirode se sa jedne strane pojavljuje kao logičan nastavak umetničkog promišljanja o *drugosti* i o sopstvu. Međutim, sa druge strane, ona predstavlja prikaz realnosti u vremenu pandemije kada ljudi teže da provedu što više vremena u prirodi kako bi nadomestili sate provedene u izolaciji, karantinu i generalno u zatvorenom prostoru tokom policijskog časa. Stephanie Hanna (Nemačka) tako stvara video iz perspektive ribice u jezeru, Anita Cheng (Kina) postaje driada, šumska nimfa, potom boginja Diana u obličju košute koja svojim kretanjem i prisustvom uklanja opasnosti koje je okružuju. Grupa umetnika se u Kanadi okuplja u dvodnevnom performansu u polju visoke trave, dok Lavoslava Benčić (Slovenija) i Marcello Lussana (Italija) stvaraju bio-tehnološko umetničko delo u vidu biljki koje u interaktivnom odnosu sa čovekom emituju različite zvuke, te postaju svojevrsni muzički instrumenti. Saša Denić Špena (Srbija) stvara hronologiju uništavanja prirode od strane čoveka, dok Paloma Orts (Španija) ulazi u okean sa osekom, izlazi iz njega sa plimom, diše sa okeanom i tim činom pročišćava dušu. Integraciji sa prirodom teži i Vaishak Raj (Indija) koji uz pomoć plesa ostvaruje vezu sa drugim bićima na planeti, dok Satadru Sovan (Indija) svedoči o nestajanju prirode iz urbanog okruženja i pretvara sebe u

specifično sećanje na nju, u trag na njeno pojavljivanje i nestajanje u različitim formama. Sarah H. Paulson (SAD) se pojavljuje kao svedok i inicijator reinkarniranja materije kao feniksa iz gara i ugljena u umetnički crtež.

Dok Nitesh Kushwaha (Indija) stvara rad *Covid 19 axis* (*Kovid 19 osa*) koji direktno svedoči o položaju tela tokom restriktivnih kretanja u vreme pandemije, nekoliko umetnika se okreće globalnim temama koje nas se inače tiču, ali nas drugačije pogađaju tokom pandemije. Lorenzo Papanti (Italija) ispituje položaj svog tela sagledavajući sebe kroz različite kamere, u polju virtuelne realnosti koja se preklapa sa fizičkom realnošću. Seiko Kitayama (Japan) performansom *Moisturing a Body* (*Hidratacija tela*) indirektno postavlja pitanje kako telo kisne u enteriju, kada ne možemo da izlazimo, ali i podseća na sve one koje zbog raznih bolesti ne mogu da ustanu iz kreveta. Alexandra Holownia (Poljska-Nemačka) tematizuje položaj žene u zlatnim godinama i shvatanje njene seksualnosti, čemu se donekle, ali na potpuno drugačiji način, okreće i Maura Prosperi (Italija). Satadru Sovan (Indija) stvara nov habitat koji ima utopijske odlike, tematizujući time okruženje u kojem postojimo, a koje sada tokom pandemije drugačije shvatamo nego inače. Pandemija menja način na koji shvatamo dijalog, koji tematizuje Irena Paskali (Makedonija-Nemačka), kao i saradnju na šta ukazuje kolaborativni rad *It's Time* (*Vreme je*) koji realizuju Dagmar I. Glausnitzer-Smith (Nemačka) i Vincenzo Fiore Marrese (Italija).

Značajan segment ovogodišnjeg festivala predstavljala je izložba u galeriji Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine koja je na jednom mestu prikazala sve performanse umetnika koji su učestvovali na ovogodišnjem izdanju festivala, fotografske isečke iz njih, kao i rekvizite iz performansa umetnika iz Srbije – Nenada Bogdanovića i Saše Denića Špene, kao i gostujućeg umetnika, Spajka Meklaritija. Ovaj segment festivala koji se održao u fizičkom prostoru, u koji je publika mogla da dođe uz strogo poštovanja mera opreza, svedoči o težnji festivala da publici omogući i sagledavanje performansa u javnom prostoru. On takođe svedoči o težnji da se umetnost vrati fizičkim prostorima gde su novi susreti i nove saradnje ostvarivije nego u digitalnom okruženju.

Performansi izvedeni 6. septembra, u Galeriji SULUV:

Saša Denić-Špena (Srbija)

Sve je važno

U vremenu kada se samosvest čoveka pokušava podići na što viši nivo, neke pojave, uticaji, I pristup čoveka bivaju stavljani u drugi plan, a važnost svega navedenog je ne samo podjednaka već esencijalna za budućnost čitavog čovečanstva. Skretanje pažnje na takve stvari je dužnost i obaveza svakog od nas jer priliku da popravimo pričinjenu štetu kad ona pređe kritičnu tačku nećemo imati.

Saša Denić-Špena je rođen 1971. godine u Odžacima. Završio višu životnu školu. Njegova nacionalnost je čovek. Zanima ga svaki oblik umetnosti i otvoren je za sve što poboljšava ljudska bića.

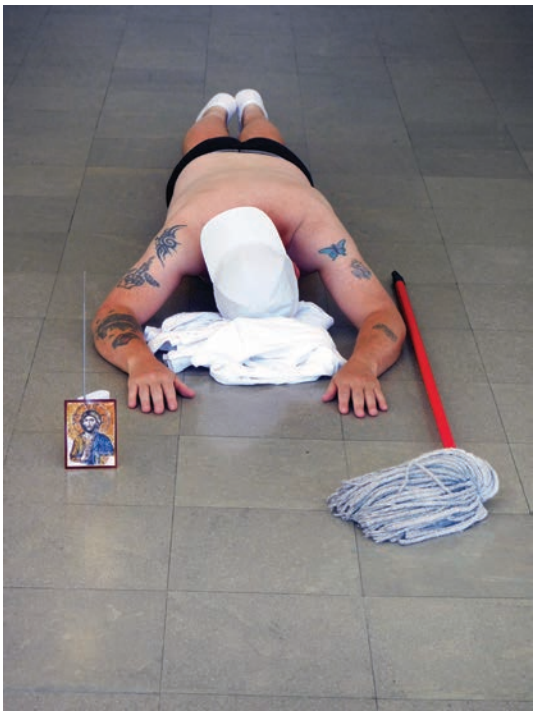

Spike Mclarrity (Velika Britanija)

Deep cleaner at SULUV

Čišćenje je akcija, ima mnogo slojeva, čistoća je na pola puta do pobožnosti.

Spike je konceptualni umetnik performansa zasnovanog na trajanju, najpoznatiji širom sveta kao Barnesov beli zec. Njegov rad takođe uključuje saradnju sa različitim umetnicama i umetnicima performansa iz celog sveta. Spike i njegov alter ego (ja sam beli zec) poznati su po tome što sede na zidu pored reke Temze u jugozapadnom Londonu ili se pojavljuju na granicama njegove zajednice svakog prvog u mesecu. Ovo je trajna predstava, pozdrav u mesecu koji je pred nama, zasnovan na mitu *Beli zec, Beli zec, Beli zec*. Bez obzira pada li kiša, sneg, sunce, zeca ćete videti kako sedi pozdravljajući jutarnji saobraćaj, ljude koji idu na posao, u školu, na fakultet. To radi od novembra 2015. godine, mašući ujutru, od 7 do 8 časova.

Nenad Bogdanović

Corona World Test

Već duže vreme aktuelna pandemija, koja će, svi su izgledi, trajati još mnogo dugo, idealan je test za pojedinca, društvo, nacionalnu i svetsku ekonomiju, kulturu i život.

Nenad Bogdanović je rođen 1955. u Odžacima, Srbija. Samostalni likovni umetnik i umetnik performansa, izdavač je i kurator. Član je umetničkih udruženja Vojvodine (SULUV) i Srbije (ULUS). Kurator je raznih međunarodnih umetničkih projekata i izložbi od 1980. 1998. godine osnovao je Studio za multimedijalnu umetnost i galeriju MAS u Odžacima, Srbija. Organizator i kurator Međunarodnog festivala multimedijalne umetnosti - IMAF, od 1998. Od 1980. Nenad je svoje umetničke performanse i umetničke akcije realizovao na mnogim međunarodnim umetničkim projektima i festivalima širom sveta: Pariz, Kasel, Tokio, Hirošima, Minsk, Venecija, Belfast, Monako, Bazel, Ženeva, Lozana, Cirih, Njujork, Kvebek, Istanbul, Varšava, Krakov, Tel Aviv, Jerusalim, Jokohama, Nagano, Toronto, Budimpešta, Marsej, Tuluz, Šenžen, Hong Kong, Prag, Bilbao, Berlin, Buenos Ajres, Montevideo, Kjoto, Osaka...

Autori fotografija: Spike Mclarrity i Andrija Ivanov, Nenad Bogdanović

Atelje 61

VIRTUELNE NITI

26 - 30. oktobar 2020.

Osnovna delatnost Ustanove za izradu tapiserija Atelje 61 je izrada tapiserija na osnovu kartona umetnika. U zanimljivoj sintezi tkanja kao starog zanata i savremene umetnosti, obogaćujući kulturnu baštinu Srbije autonomnim tapiserijskim medijem dosegnuti su visoki dometi likovnosti, koji potvrđuju Atelje 61 kao jedini profesionalni i kompleksni centar za tapiseriju na Balkanu, i jedan od nekolicine u Evropi.

Sistematsko čuvanje, negovanje, te izvođenje tapiserija u Atelju 61 podrazumeva u svom šestodecenijskom trajanju i otvaranje problematike različitih poetika i estetskih vrednosti u službi dekorativnog koncepta svojestvenog ne samo tapiseriji, već i problemima i konceptima razvoja savremene umetnosti u opšte.

Učesnici izložbe su studentkinje Fakulteta primenjene umetnosti Beograd: Marija Vukićević, Marina Teofilović, Nevena Stojiljković i studentkinje Akademije umetnosti Novi Sad: Sonja Halilović, Anđela Žugić, Jelena Simonović, Zita Arđelan, Darija Dragojlović.

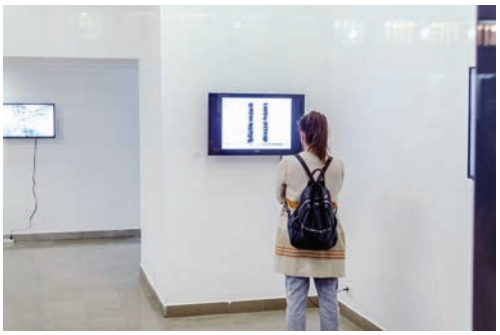

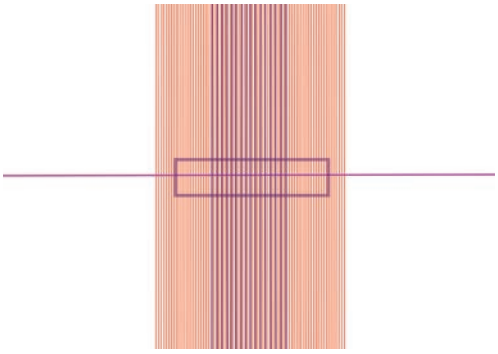

Izložba članova SULUV i članova BVBK

TO ANOTHER VIEW

16 - 27. novembar 2020.

Izložba je deo Programa saradnje i partnerskih realizacija SULUV i predstavlja saradnju SULUV-a i Udruženja likovnih umetnika iz Graca (BVBK Graz) u okviru projekta pod istim nazivom. Projekat se bavi pitanjima ekologije i reciklaže, a zasniva se na dijalogu članova ovih udruženja. Radove koji su predstavljeni na izložbi kreirali su članovi SULUV-a na osnovu skica koje su dobili od austrijskih umetnika. Kao rezultat dijaloga i interakcije umetnika nastali su eksperimenti koji se zasnivaju na promišljanju uputstava i njihovoj interpretaciji, koji su zatim postali istovremeno zajednički i lični radovi umetnika učesnika. Svaki umetnik je radio svoj rad na osnovu skice drugog umetnika, pa su tako i austrijski umetnici realizovali ideje/skice članova SULUV-a i predstavili radove u prostoru Schaumbad u Gracu, od 24. oktobra do 1. novembra 2020.

Učesnici: Članovi SULUV - Miroslava Raković, Tijana Holpert, Milica Dukić, Tamara Vajs, Milica Denković, Lazar Marković, Dušan Vuletić, Marta Kiš Butterer, Marija Jevtić Dajić, Irena Kovač

Članovi BVBK Graz - Christine Kertz, Barbara Hammer, Marlene Schaumberger, Anne Lückl, Gini Neffe, Ulrike Schuster, Barbara Hammer, Armin W.Nimra-Ruckerbauer, Michaela Unterlechner, Edda Lentsch

To Another View – To Another World

Izvod iz teksta *Ko je kriv?* | Sunčica Lambić Fenjčev

Tokom već skoro pola veka, sa sve složenijom situacijom u savremenoj umetnosti usled širenja polja njenog interesovanja i samim tim hibridizacije njene funkcije, umetnicima, kao i posmatračima i analitičarima neophodan je transdisciplinarni pristup da bi je stvarali, razumeli ili interpretirali. Analizirajući istoriju moderne umetnosti neki teoretičari danas postavljaju pitanje da li je formalizam ikada bio adekvatan za tumačenje umetničkih dela koja izražavaju unutrašnju viziju umetnika ili ona koja su motivisana različitim sadržajima izvan tehničkih, stilskih i medijskih problema same umetnosti. Poslednjih decenija ljudsko društvo je sve više zabrinuto zbog ugroženosti naše planete usled sve većeg narušavanja prirodnog okruženja od strane čoveka, a to se u velikoj meri reflektovalo i na umetnost. U svetu su se razvili mnogi umetnički pravci i pokreti koji se bave aktuelnim ekološkim problemima, a koji imaju korene u tradicionalnom pejzažnom slikarstvu ili fotografiji, pa preko environmental arta, land arta i drugih umetničkih pravaca i pokreta koji obuhvataju interdisciplinarni pristup spajajući široko polje različitih stilova i materijala u umetnosti, humanistiku, društvene i prirodne nauke, usvajajući, između ostalog, jednu specifičnu vrstu ekozofije, ekoestetike i ekopsihologije jer su društvena i ekološka sfera nerazdvojno povezane, a ekološki problemi jesu u vezi sa drugim aktuelnim dnevno-političkim temama. Ovi pokreti, poput ekoarta i njegovih podvrsta, identifikuju različite pojedinačne ekološke i društvene probleme, istražuju potencijalna rešenja, teže da uključe i osveste lokalnu zajednicu i fokusirajući se na trenutne uslove nekim problemima pristupaju praktično, a nekim više metaforički. Neke od ovih tendencija se mogu prepoznati na izložbi *To Another View – artfully recycled* koja predstavlja saradnju SULUV-a i Udruženja likovnih umetnika iz Graca (BVBK Graz). Osim aktuelnih ekoloških i sa njima u vezi društveno-političkih problema, na izložbi je od ključnog značaja dijalog između austrijskih umetnika i umetnika članova SULUV-a, jer su radovi predstavljeni na izložbi nastali interpretacijom i reagovanjem članova SULUV-a na skice i uputstva koje su dobili od svojih austrijskih kolega pokazujući, između ostalog, kako pojedinačne ideje i inicijative konstruktivnom i kreativnom reakcijom mogu ostvariti projekte i preneti poruke koje mogu biti svima razumljive, prihvatljive i u interesu čitave zajednice.

IRENA KOVAČ - Bernd Holzer, Lass mich nicht sitzen! – Don't let me down

Na osnovu uputstva umetnika Bernda Holzera, u kojem izražava svoju zamisao izvođenja instalacije koja predstavlja garnituru za sedenje od starog nameštaja i recikliranih materijala, koja bi vizuelno bila primamljiva za sedenje, ali suštinski neupotrebljiva, umetnica Irena Kovač izvela je instalaciju od praznih plastičnih balona od 5 litara, od kojih je načinila garnituru koju čine jedna fotelja, dvosed i mali stočić sa ukrasnom posudom. Kao prostirka za sedenje iskorišćena je sunđerasta podloga za različite namene po kojoj je razbacana izlomljena, oštra parčad stakla, verovatno od čaša ili flaša. Ova instalacija ostvaruje ideju njenog ideatora za predstavljanjem česte nesvrsishodnosti upotrebnih predmeta, odnosno činjenice da u današnjoj industriji, ne samo nameštaja, već i u drugim, pogotovo modnoj industriji, je često prisutan apsurdno izveden vrhunski stilizovan dizajn, kojem se daje akcenat i prednost nad udobnošću i funkcionalnošću. Odabirom samog materijala kojim je izveden ovaj nameštaj – plastični baloni za vodu, umetnica Irena Kovač ukazuje i na brojne druge probleme današnjice – problem nedovoljne upotrebe recikliranog materijala u proizvodnji na uštrb prirodnih resursa, problem prekomerne upotrebe plastike u svakodnevnom životu na uštrb prirodne sredine, pa i na problem čiste, pijaće vode, koji je pogotovo izražen u ravničarskim krajevima.

MARTA KIŠ BUTTERER - Marlene Schaumberrger, Upcycling

Inicijalna ideja umetnice Marlene Schaumberrger je upcycling što je radikalnija verzija recikliranja koja ne zahteva destrukciju postojećeg, „starog", „bespotrebnog" predmeta već pronalazak njegove nove svrhe i vrednosti uz minimalne intervencije. Ideja austrijske umetnice je da se napravi unikatni nakit koji će kao sastavni deo uključivati plastične kese i različite vrste omotača koji bi topljenjem kreirali nove kombinacije. Umetnica Marta Kiš Butterer se odlučila da umesto predloženih, veštačkih materijala iskoristi prirodni materijal, sada svuda dostupan – otpalo lišće, koje je ispresovano upakovala u providne, plastične, uglavnom već korišćene kese i time vizuelno istakla jedinstvenu lepotu prirode i značaj njenog očuvanja, ali metaforički njeno nestajanje pod sve većim naletom različitih otpadaka, naročito plastičnih kesa.

DUŠAN VULETIĆ - Ulricke Schuster, Witches

Uputstvo austrijske umetnice bilo je, na prvom mestu, pronaći pobacane plastične kese i drugo smeće po žbunovima, drveću, itd., koje osim što šteti prirodi, narušava i vizuelnu estetiku prirodnog okruženja ili stambene sredine, a koje često, na prvi pogled, naročito u dečijoj mašti, može delovati poput nekih zastrašujućih figura – veštica. Umetnik Dušan Vuletić se odlučio da u galerijski prostor donese deo, nekada, žive prirode, ali sada odbačene, nepotrebne. U pitanju je odsečeno ili polomljeno drvo, koje svojim razgranatim i oštrim, sada već prilično sasušenim granama deluje sablasno, kao prizor iz nekog horor filma. U svakom slučaju, ovo jeste strašan prizor, slika čovekovog nemara prema sopstvenoj okolini, u kojoj se drveće seče i uništava iz uglavnom neopravdanih razloga ili se o njemu ne vodi briga pa se samo lomi i propada.

TAMARA VAJS – Barbara Hammer, A Greta Thunberg s – Plait from Pantyhoses

Greta Tunberg je sedamnaestogodišnja devojčica koja se već nekoliko godina bavi aktivizmom u vezi sa klimatskim promenama. Ideja austrijske umetnice je da se od najlon čarapa, jednim od simbola tehnološkog napretka i potrošačkog društva, napravi pletenica – frizura po kojoj je poznata ova hrabra devojčica. Tamara Vajs je realizovala ovu ideju koja ujedno simbolizuje borbu ove devojčice za očuvanje životne sredine.

TIJANA HOLPERT – Gini Neffe – Markenware

Ideja austrijske umetnice Gini Neffe je u polisemiji, odnosno različitom značenju reči marka, u ovom slučaju kao poštanska marka i kao robna marka, brend. Povezujujući ovo sa ličnom istorijom, jer je njen deda bio strastveni kolekcionar poštanskih markica, umetnica njihovim apliciranjem na second hand odeću želi da kreira jedan novi, poseban

brend. Delo Tijane Holpert realizuje ideju Gini Neffe na poseban način. Pažnju nam privlači tamno-crveni second hand komad garderobe, koji u prvi mah skriva prelepu haljinu skrojenu od jednog sasvim aktuelnog materijala „po poslednjoj modi" – jednokratne epidemiološke maske. Poštanske markice su tu kao detalji, akcenti na haljini. Apsurdno, jedan aktuelni trenutak stvarnosti koji nas fizički razdvaja, ali sa druge strane, poput poštanskih markica i emotivno povezuje, čineći u simbiozi jedan specifičan brend današnjice.

MARIJA JEVTIĆ – Armin Ruckerbauer, Home, Sweet Home

Instalacija, naizgled bez jasne forme, ali pravo ogledalo našeg društva. Ideja austrijskog umetnika je da se napravi instalacija u vidu popularnih zidova za fotografisanje, kroz koji svaki posetilac može da provuče glavu i postane deo idilične slike. Pored članova porodice, ovaj zid bi, po zamisli umetnika, trebalo da sadrži različite otpatke, čineći u ovom slučaju, po rečima umetnika Armina Ruckerbauera „idilu smeća". Marija Jevtić je realizujući ovu ideju napravila instalaciju prepunu različitog otpada, koji mahom potiče iz kućne upotrebe – plastične flaše, tetrapaci, plastične kese, plastične kutije, selotejpi, itd., sve pretrpano, jedno preko drugog, tako da su skoro zatrpane i rupe predviđene da se provuku lica ljudi koji žele da se fotografišu u ovoj „porodičnoj idili". Apsurdno, ovakvi zidovi za fotografisanje svojim idiličnim predstavama teže da privuku ljude, da bi ih fotografija koju načine, odvela u neki lepši, idealizovani svet, ovde je zid metafora sadašnjice, jer nebrigom za svoju okolinu doveli smo do toga da smo već bukvalno zatrpani smećem sa svih strana, ne samo u smislu fizičkih predmeta koje nam nameće naše agresivno, potrošačko društvo koje uništava našu vezu sa prirodom već i u smislu različitih informacija i dezinformacija kojima smo svakodnevno zasipani i zatrpani bukvalno „do guše", kako je i predstavljeno na ovoj instalaciji.

MILICA DUKIĆ – Anna Luckl, Title: New brooms are sweeping cleaner, Subtitle: Catching one's self by your nose

Osnovni motiv austrijske umetnice su novinski članci koji se tiču politike, savremenog života, različite hronike, kulture, itd. i kako sve te informacije utiču na savremenog čoveka. Milica Dukić je izabrala tehniku veza na platnu, kojom na beloj, čistoj pozadini platna, jasnim, jednostavnim crtežom ovekovečuje ilustracije iz novina koje se odnose na različite teme iz svakodnevnog života, a koje nam svojim vizuelnim predstavama šalju snažne poruke kojima teže da utiču na našu svest. Na ovim crtežima, ilustracijama različitih novinskih članaka uočavamo različite informacije, koje su često na nivou besmislica, kojima, osim što je tendencija da plasiraju određene proizvode ili ideje, kao da žele da zbune običnog čoveka u ionako zbunjujućoj i često zastrašujućoj svakodnevici, da na kraju zaista imamo utisak, kako austrijska umetnica govori u podnaslovu rada, da nas neko vuče za nos.

MILICA DENKOVIĆ – Christine Hertz, Captured News

Milica Denković sledi uputstva austrijske umetnice stvarajući objekat u formi izuvijanog oblika, nalik na osmicu obuhvaćenu krugom od starih novina, koje su „uhvaćene" u mrežicu u kojoj se pakuje uglavnom povrće i sve to povezano kanapom. Umetnički predmet izveden je od svakodnevnih, upotrebljenih materijala, a interesantan je oblik objekta Milice Denković koji može nositi asocijaciju na beskonačnost, na beskonačan protok informacija kroz medije, ali ovde, bar na trenutak zaustavljenih i zarobljenih.

LAZAR MARKOVIĆ – Edda Lentsch, Sketches during phone calls

Sledeći ideju austrijske umetnice koja želi da pretvori nesvesne crteže koje svi pravimo tokom telefonskih razgovora u trodimenzionalni objekat, Lazar Marković koristi konstrukciju starog dušeka ili krevetskog okvira, u kojem uočavamo metalni okvir i spiralne opruge koje umetnik razvlači na pojedinim mestima u različitim pravcima, stvarajući različitu gustinu ovog trodimenzionalnog „švrljanja". Od jednog odbačenog predmeta stvoreno je delo koje otelotvoruje apstraktan, nesvesni deo naše ličnosti.

MIROSLAVA RAKOVIĆ - Michaela Unterlechner, Cigarette stubs & Co

Ideja austrijske umetnice je vođena aktuelnom situacijom, pandemijom, koja se tiče svih nas, bez obzira na druge osobine koje posedujemo. U tom smislu čitava planeta, kao i svi pojedinačno smo u opasnosti od pregorevanja i sagorevanja što je simbolično austrijska umetnica htela da predstavi opušcima cigareta u metalnom okviru. Međutim, Miroslava Raković je njenu ideju interpretirala na svoj način odlučivši se za jedan suptilniji pristup koji možda još snažnije prenosi ovu poruku. Ona je na izložbi izložila fotografiju sa perima u kutijama za diskove koji su poređani u jedan nepravilan geometrijski oblik. Pera su različitih oblika i nijansi, različitih brojeva i veličina unutar jedne kutije, u kojima je pozadina negde bela, negde crna, a negde su samo prazna polja. Upućujući na trenutnu situaciju u kojoj su se našli i pojedinac i celo čovečanstvo, ali i na potencijalnu budućnost nakon pandemije, sa jedne strane austrijska umetnica teži da predstavi čovečanstvo koje sagoreva i koje pokušava da se izdiže, dok nas Miroslava Raković možda sve predstavlja lake poput pera, sa kojima se lako može igrati, pojedinačno i u globalu, lako manipulisati, lako uništiti...

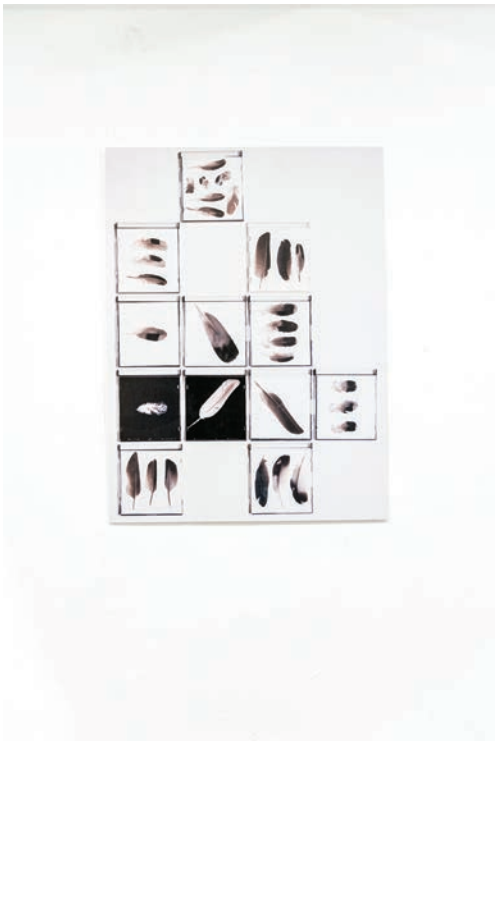

Izložba članova BVBK i članova SULUV

TO ANOTHER VIEW

24 oktobar - 1. novembar 2020.

Schaumbad, Grac.

Fotograf: Peter Purgar

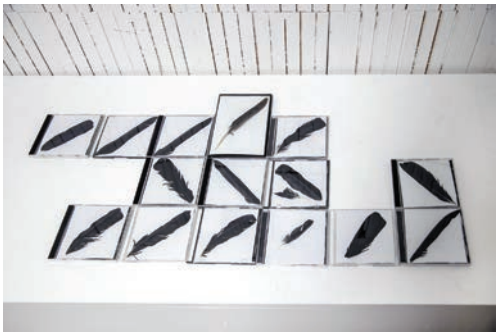

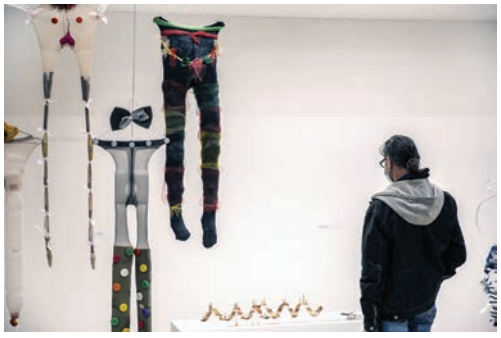

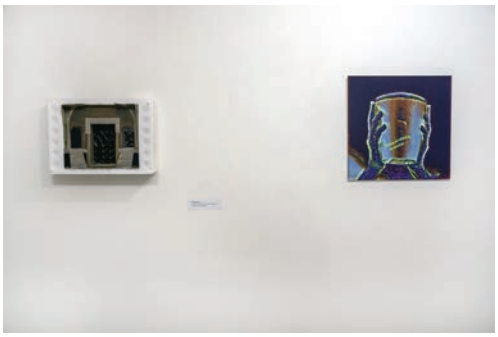

BEST-OF

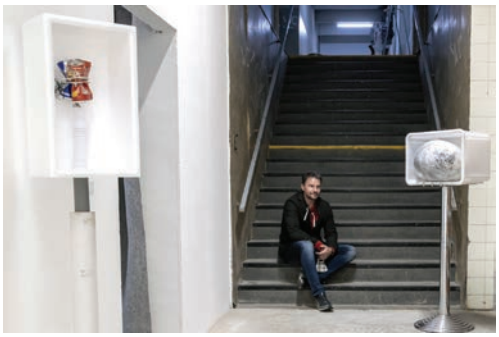

MASKEN-
PFLICHT

Eva Fedi i Marta Kiš Butterer

IZ DUBINE I O POVRŠINI

30. novembar - 11. decembar 2020.

Marta Kiš Butterer je rođena 1961. u Kikindi. Završila je srednju umetničku školu *Bogdan Šuput* u Novom Sadu. 1984. diplomirala je na Akademiji umetnosti u Novom Sadu smer slikarstvo. Od 1997. je član SULUV-a. Radi kao profesor likovne kulture u OŠ *Petefi Šandor* u Novom Sadu. Realizovala je ukupno 39 samostalnih izložbi. Učesnica je više grupnih izložbi, likovnih kolonija i humanitarnih manifestacija kako u zemlji tako i u inostranstvu. Od februara 2017. do februara 2019. je vršila dužnosti Savetnika – spoljnjeg saradnika Školske Uprave Novi Sad za predmet Likovna kultura.
Nagrade: Plaketa *Novak Radonjić* Ada – 2002, Nagrada FORUM izdavačke kuće Forum iz Novog Sada – 2008, Likovna Nagrada *Nađapati Kukac Petar* za 2014. – Bačka Topola, Nagrada publike za najbolji akvarel – Senta 2014, 2017, 2018. Nagrada *Najbolji edukator za vreme pandemije u 2020*, udruženja Živojin Mišić.

Eva Fedi rođena je 1972. godine u Novom Sadu. Diplomirala je 1996. godine na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, na smeru grafika, u klasi profesora Zorana Todovića. Magistarske studije završila je 2005. godine na smeru grafika kod istog profesora. Od 1996. godine do danas je priredila više samostalnih i grupnih izložbi. Od 1999. do 2015. godine bila je zaposlena u Centru za likovno vaspitanje dece i omladine Vojvodine, a od 2015. godine radi u Studentskom centru-studentskom domu *Evropa* u Novom Sadu. Član je SULUV-a , ULUS-a i Društva likovnih pedagoga Vojvodine.

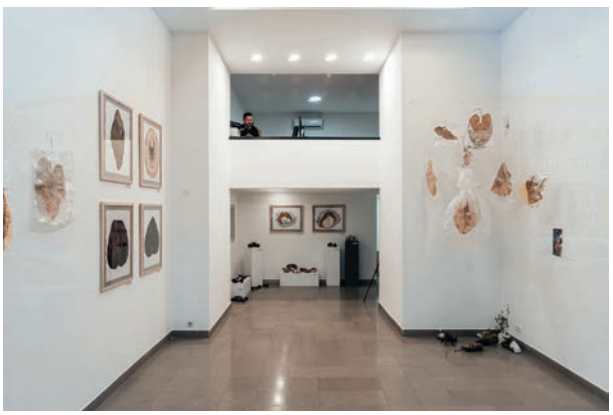

O radovima Marte Butterer Kiš i Eve Fedi

Mezei Eržebet

Dugo vremena je među nama ljudima vladalo mišljenje - a tako smo živeli i svoje živote - da je sve što je priroda dala, svo bogatstvo u dubini i na površini Zemlje neiscrpan izvor, izvor koji će večno trajati i služiti nas, bilo da su to životinje, biljke, voda, vazduh ili samo tlo, zemlja.

Danas već znamo i vidimo da ćemo polako mi sami uništiti prirodu. Previše škodimo prirodi, živimo nepromišljeno, u stanju smo da do krajnosti iskoristimo naš životni prostor za momentalne potrebe. Bez razmišljanja potpuno preoblikujemo prirodu, koristimo grube intervencije u narušavanju balansa prirode čak i kada znamo - jer već znamo - kakve ono ima posledice na nas, kako utiče na našu okolinu, a znamo i to da su te posledice nepopravljive.

Ova izložba prikazuje radove dve umetnice. Njihovi radovi već godinama imaju zajednički sistem vrednosti: stav koji je veoma duboko privržen prema vrednostima i pojavama koje je priroda stvorila. Poštovanje i divljenje prema prirodi spaja njihovo razmišljanje i radove, na isti način kako i one žive u stvaralačkom skladu i prijateljstvu. Sličan stvaralački stav spaja i njihovom svetu svojstvene, jedinstvene radove, te na ovaj način oni postaju veoma bliski. Poruka, vreme, kao i bitne i tačne dodirne tačke ovih ostvarenja čine da ova dela imaju više značenja, koja proističu upravo iz toga što se pojavljuju u zajedničkom prostoru, nadopunjuju se i jačaju izraz jedno drugom, a da pri tom i nas podstiču na razmišljanje. Svoje poruke, molbe, upozorenja, pozive ili baš uzvike one nam šalju i emituju iz dubine i sa površine.

Živi svet prepušten sudbini

Herbarijum Marte Butterer Kiš

Serija radova koje je Marta nazvala herbarijumom, izraz su njenog protesta. Citirajući umetnicu: *Ovo je mali poziv, ali velika molba potrošačkom društvu. Čovek je pohlepan, i surov prema živom svetu. Drveće, biljke i životinje nam svaki dan daruju vazduh, senku, utočište, potrebnu hranu, a mi zagađujemo okolinu i uništavamo i istrebljujemo živi svet*. Stranice herbarijuma su otisci ovog surovog, bezdušnog i rasipničkog vremena zatvorenog hermetički u plastičnu foliju, one su vizuelni prikaz izbledelih, beživotnih biljaka. Simbolišu živi svet koji ima sličnu sudbinu.

Svaka pojedina biljčica je simbolična čitulja. Koliko dugo nam još dugo mogu davati kiseonik? - postavlja umetnica pitanje.

Martine radove karakteriše potresna iskrenost i snaga. Ona svesno bira materijal i sadržinu svakog pojedinačnog rada. Njeni radovi nose tešku poruku. Pri njihovom stvaranju ona ne obraća pažnju na cizeliranu estetiku, svoje stvaralačko prisustvo prikazuje surovo, potresno izazivajući pažnju psmatrača.

Iz dubine

Fosili Eve Fedi

Polazna tačka Evinih radova su nastali u senćanskoj koloniji raku keramike. Celovitost i masivnost njenih prostornih formi nastalih poslednjih godina, se razlikuje od njenog dosadašnjeg načina izražavanja, ali istovremeno joj i dosledan. Bilo da je reč o njenim finim, prozirnim, njoj svojstvenim slojevitim crtežima ili o njenom prilagođavanju glini kao materijalu; na svim radovima možemo zateći Evine poteze. Svoju keramiku radije naziva skulpturama, pošto često koristi sirovija rešenja površina, najčešće je to *obvara* tehnika. Radove od gline prilagođava svojstvima ovog materijala, i za razliku od njenih crteža, bira masivnije forme. Prikazuje uvećane forme koštunica i plodova. Njene su skulpture teške, rustične, kao praistorijski fosili nađeni ispod zemlje ili izvađeni iz dubine mora. Pored grubljih površina prostornih formi imala je potrebu da ove plodove prikaže i na crtežima, bira sličnu paletu boja, evocirajući time duh svojih skulptura. Oseća se, da i ovi crteži žele da prikažu uvećane skulpturalne forme školjki i fosila odcepljenih iz dubine, istovremeno noseći u sebi i vibracije koje su proizišle iz te suprotnosti.

Eva Fedi i Marta Kiš Butterly
Iz dubine i o površini
30. 11. - 11. 12. 2020.

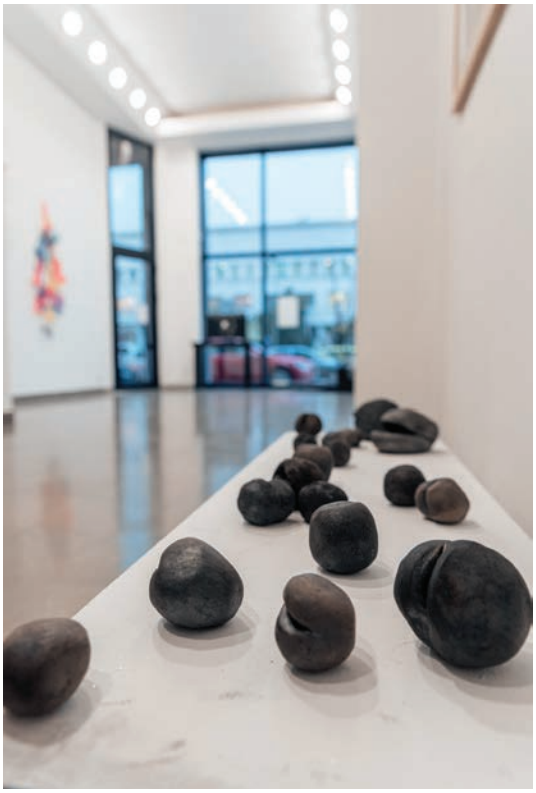

Program razmene i boravka

Program razmene i boravka SULUV u 2020. godini, usled pandemije Corona COV-19 virusa, nije mogao u potpunosti da bude realizovan, odnosno planirana gostovanja umetnika bila su sprečena usled novonastalih okolnosti. Jedno gostovanje ipak jeste realizovano, u okviru projekta *LINK IT MARK IT* (Poveži i obeleži) pokrenuta je prva aktivnost koja je podrazumevala saradnju, istraživanje i javnu diskusiju umetnika iz regiona sa lokalnim umetnikom.

Tematska relacija projekta *LINK IT MARK IT* je sadržana u terminu *IZBRISAN*, koji referiše na obeležje koje se '90-tih odnosilo na različite vidove diskriminacije države i institucija prema civilnom stanovništvu na bivšim teritorijama Jugoslavije. U terminu izbrisan, zastupljeni su represivni oblici, selekcije prema različitim nacionalnim, verskim i drugim oblicima pripadanja. Ove pojave brisanja identiteta pojedinca ogledale su se u: oduzimanju prava na državljanstvo, brisanju iz raznih evidencija, oduzimanju glasačkih prava, migracijama, izbeglištvu, izgnanstvu, raseljavanju... U tom smislu tematski okvir paralelno govori o *izgubljenim identitetima* i *izgubljenjim generacijama*, koji se po nekim analizama i istraživanjima u najvećoj meri vezuje za generacije 1960 do 1985. To su generacije koje su izgubile mesto boravka, posao, imovinu, državljanstvo, osnovna prava. Ovi gubici naglašavaju posebnu i manje priznatu posledicu oduzetu mladost. Upravo iz razloga narušavanja osnovnih civilizacijskih načela, ove generacije su zbog raspada SFRJ i ratnih sukoba, sankcija i izolacije, a kasnije i u periodu tranzicije, zabeležene kao generacije propuštene slučaju.

Tematski okvir projekta podrazumeva da umetnici istražuju prostorne, medijske, društveno-političke, socijalne aspekte, a zatim vizuelnim jezikom i umetničkim radom daju svoj doprinos u razumevanju problema i otvaranju inerkulturalnih dijaloga. Pored ostvarenih interkulturalnih dijaloga umetnika na datu temu, osnovna ideja je istražiti / aktivirati / oživeti, moguće gradske prostore.

Projekat LINK IT MARK IT, pomogli su:
Fondacija za otvoreno društvo, Srbija
Fondacija Novi Sad 2021
Grad Novi Sad, Gradska uprava za kulturu

Artists-in-Residence Programme

Due to the COVID-19 pandemic, SULUV's *Artist-in-Residence programme* in 2020 could not be executed in its full scope, meaning that the planned artists' residences have been prevented by the new circumstances. One artist-in-residence has been actualised within the project *LINK IT MARK IT*, the first activity has been launched, which included cooperation, research and public discussion of a regional artist with a local artist.

The thematic scope of the *LINK IT MARK IT* project is contained in the term *ERASED*, referring to what marked 1990s and the different forms of state and institutional discrimination of the civil population in the ex-Yugoslav territories. The term 'erased' envelopes the repressive selection criteria revolving around different national, religious and other forms of affiliation. These phenomena of erasing an individual's identity reflected in: denying the right to citizenship, erasing from various records, taking away the voting rights, migrations, taking refuge, exile, displacement... In this sense, the thematic framework speaks both of the *lost identities* and *lost generations,* associated mainly with the generations born between 1960 and 1985 by some analyses and research. These are the generations that lost their residences, jobs, properties, citizenships, their fundamental rights. Such losses underlie a particular and less recognised consequence of losing one's youth. For the very reason of violation of basic principles of civilisation, these generations were characterised as generations whose destiny was left to chance, due to the Yugoslav break-up, military conflicts, sanctions and isolation, followed by the transition period

Within the topical framework of the project, artists focus on exploring spatial, media, socio-political and societal aspects. The artists then offer their artistic contribution, formulated in the language of visual art, to understanding the issues and opening intercultural dialogues. Besides the intercultural dialogues of artists on the given topic, the main idea is to explore/activate/revive potential urban spaces.

The project LINK IT MARK IT was supported by:
Open Society Foundation, Serbia
Novi Sad 2021 Foundation
City of Novi Sad, City Administration for Culture

Vladimir Frelih i Dragan Matić

LINK IT MARK IT (POVEŽI, OBELEŽI)

novembar - decembar 2020.

Projekat *Link It, Mark It* (Poveži, obeleži)

Panel diskusija, učesnici:

Vladimir Frelih
(umetnik i vanredni profesor na Umjetničkoj akademiji u Osjeku)

Dragan Matić
(umetnik i redovni profesor na Akademiji umetnosti u Novom Sadu)

Moderator: Vladimir Mitrović
(istoričar umetnosti, kustos Muzeja savremene umetnosti Vojvodine)

Javna diskusija je deo prve aktivnosti projekta *Link It, Mark It* (Poveži, obeleži). Projekat preispituje društvene fenomene 90-ih godina na prostorima jugozapadne Evrope i njihove efekte na stvaralačke prakse umetnika koji su sazrevali u tom periodu na ovim prostorima. Ova projektna aktivnost je takođe podrzumevala boravak umetnika Vladimira Freliha u Novom Sadu i istraživanje prostornih, medijskih, društveno-političkih, socijalnih aspekata lokalne sredine u interakciji sa umetnikom domaćinom, Draganom Matićem. Javna diskusija predstavlja deo ovog umetničkog istraživanja i rada, dok će krajnji rezultat ove umetničke saradnje biti predstavljen kao izložba u godini titule.

Dragan Matić (1966. Bački Petrovac), diplomirao je slikarstvo na Akademiji umetnosti u Novom Sadu 1991. godine. Magistrirao je slikarstvo na Akademiji umetnosti u Novom 2000. godine. Zaposlen na Akademiji umetnosti u Novom Sadu kao redovni profesor. Njegov umetnički rad obuhvata medij slikarstva, ready-made, digitalnu fotografiju, video, performans, elektronski zvuk. Član je umetničkih grupa Multiflex i Happy Trash Production, dobio je nekoliko domaćih i međunarodnih nagrada za umetnički rad. Izlagao je samostalno i kolektivno na velikom broju izložbi u zemlji i inostransvu.

Vladimir Frelih (1963. Osijek), dipolomirao je na Kunstakademie u Dizeldorfu (Kunstakademie Düsseldorf), gde je završio i master studije 2000. godine. U svom umetničkom radu često se bavi konceptom vizualizacije medijskih rubova kako digitalnih, tako i analogno materijalni medija i njihove međusobne komunikacije, prevodivosti ili kompatibilnosti. Krajnji produkt, umetnički rad, neretko je estetska, oblikovna nuspojava, bilo da se radi o videu, videoinstalaciji, fotografiji, vebu, računalnom programu ili objektu i slici u svim njenim varijacijama. Pojedinac, zajednica, društvo su neodvojivi elementi umetničkog i pedagoškog promišljanja. Kroz samostalne i skupne izložbe aktivno deluje na savremenoj domaćoj i stranoj umetničkoj sceni. Dobitnik je nekoliko nagrada za svoj umetnički rad. Njegovi se radovi takođe nalaze u više javnih i privatnih zbirki i fondacija savremene umetnosti (Kunstmuseum Bonn, Stadt Düsseldorf, MSU Zagreb). Na Akademiji za umetnost i kulturu Osijek predaje Fotografiju, Video i film i Multimediju. Od 2011. Godine na Akademiji umetnosti Novi Sad kao gost profesor predaje Savremenu umetničku praksu i Metode umetničkog istraživanja.

Vladimir Mitrović (1964. Loznica) Diplomirao je istoriju umetnosti na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1989). Bio je urednik kulturne rublike vojvođanskog političko-kulturnog magazina Bulevar (1999-2002), izvršni urednik časopisa za arhitekturu i urbanizam DaNS (2003-2011) i v.d. direktora Muzeja Vojvodine (2008-2010). U Muzeju savremene umetnosti Vojvodine radi kao kustos od 2007. godine. Po opštem mišljenju jedan je od pionira izučavanja istorije arhitekture novijeg doba i posleratnog perioda na području Vojvodine. Bavi se i likovnom kritikom. Tekstovi su mu prevođeni na engleski, nemački, mađarski, rumunski i francuski jezik. Autor je brojnih knjiga, izložbi, kataloga i dokumentarnih filmova iz oblasti istorije arhitekture XIX i XX veka u Vojvodini i Srbiji. Studije i stručne članke objavljivao u domaćim i stranim stručnim umetničkoj periodici, nedeljnoj i dnevnoj štampi. Član je ULPIDIV-a i međunarodnog udruženja za proučavanje moderne arhitekture Do. Co. Mo. Mo. i redovan saradnik Leksikona arhitekata Srbije i Srpskog biografskog rečnika. Dobitnik je nagrada Pavle Vasić i Ranko Radović.

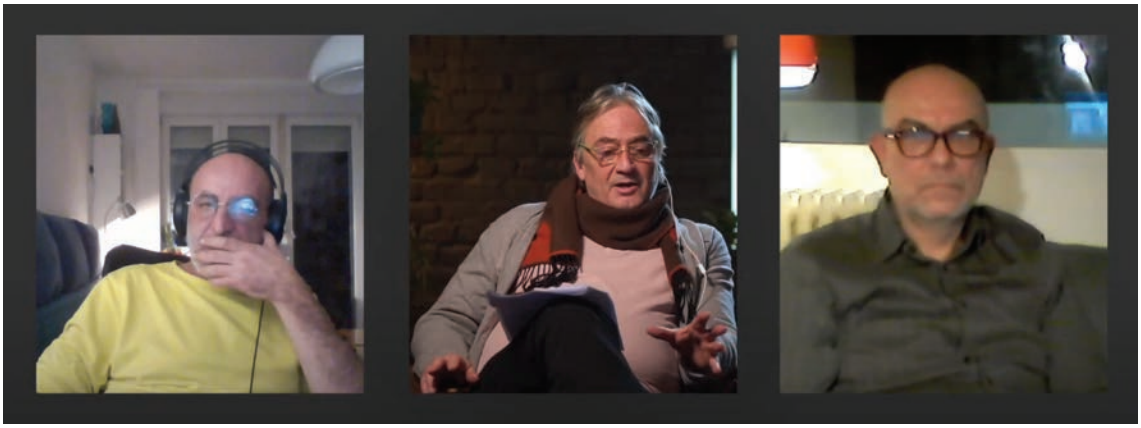

Edukativnoistraživački i Izdavački program

Edukativnoistraživački program (otvoreni dijalozi, javna vođenja, predavanja i seminari). *Izdavački program* (godišnja publikacija i druga stručna izdanja)

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine danas obeležava 50 godina postojanja Galerije i 75 godina rada Udruženja. Galerija Udruženja počela je da radi 1969. godine. U kontinuiranom radu od nastanka do danas, kroz brojne realizacije predstavila je značajne događaje (izložbe članova, gostujuće izložbe, promocije, predavanja i sl.).

Projekat *Arhivska građa Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine: sedam decenija kontinuiteta (1946-2021)*, (Digitalizacija kulturnog nasleđa SULUV), posvećen je ovom jubileju i očuvanju kulturnog nasleđa. Podrazumeva kompletnu digitalizaciju arhive od nastanka Udruženja (1946) do danas i očuvanje materijala koji predstavljaju važno kulturno nasleđe. Podrazumeva digitalizaciju arhive od nastanka Udruženja (1946) do danas i očuvanje materijala koji predstavljaju važno kulturno nasleđe.

Arhiva Udruženja je materijal koji svedoči o radu i stvaralaštvu značajnih umetnika, članova Udruženja, kao i o razvoju i značaju Udruženja za kulturu. Materijal sadrži biografske i bibliografske podatke, medijsku građu, kataloge, izdanja, publikacije, objavljene i neobjavljene elaborate iz umetnosti, kritičke tekstove i recenzije, dokumentarnu građu (fotografije, video, audio zapise). Digitalizacijom kulturnog nasleđa Udruženja doprinosi se koherentnosti budućeg rada ove institucije i naglašava se razvoj kroz valorizaciju istorijskih, sadašnjih i budućih događaja.

Projekat je kroz *Edukativnoistraživački program* Udruženja namenjen široj i stručnoj javnosti putem dostupnih sadržaja publikacije i digitalnih sadržaja.

The educational research program

The educational research program (open dialogues, public guidings, lectures and seminars), Publishing programme (annual publication and other professional publications)

Today, the Union of Fine Artists' Associations of Vojvodina marks the 50th anniversary of the Gallery and the 75th anniversary of the Union. The gallery of the Association started working in 1969. In its continuous work from its foundation until today, it has presented significant events (exhibitions of members, guest exhibitions, promotions, lectures, etc.) through its numerous productions.

The project *Archival Material of the Union of Fine Artists' Associations of Vojvodina: Seven Decades of Continuity (1946-2021)*, (Digitalisation of SULUV's Cultural Heritage), is dedicated to this anniversary and the preservation of cultural heritage. It includes a full digitalisation of the archive from the foundation of the Union (1946) until today, and the preservation of materials that represent important cultural heritage.

The Union's archive includes materials that testify to the work and creativity of important artists, members of the Union, as well as Union's development and importance for Culture. The material contains biographical and bibliographic data, media material, catalogues, editions, publications, published and unpublished studies in the field of art, critical texts and reviews, documentary material (photographs, videos, audio recordings). The digitalisation of the cultural heritage of the Union contributes to the coherence of the future work of this institution and emphasises the development through the valuation of historical, present and future events.

Through Union's *Educational and Research Programme*, the project is intended for the general and professional public through the available publications and digital contents.

Arhivska građa Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine: Sedam decenija kontinuiteta (1946–2021)

decembar 2020.

Edukativnoistraživački program nematerijalne kulturne baštine

Fragmenti istorije: 1957–1967.

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine predstavlja najnoviju publikaciju pod nazivom *Arhivska građa Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine: sedam decenija kontinuiteta (1946-2021) -* ***Fragmenti istorije 1957–1967***.

Ova publikacija od izuzetnog je značaja za Udruženje, ali i za kulturu naših prostora, jer označava početak istraživanja i publikovanja bogate i specifične kulturno-istorijske građe koja svedoči o periodu nakon II Svetskog rata do današnjih dana. Digitalizacijom i publikovanjem sadržaja arhivske građe SULUV otvara se široko polje za istraživanje kulturno-istorijskog i političkog konteksta u kojima se razvijala likovna umetnost kod nas. Materijal iz perioda od 1957. do 1967. istraživao je i tekstualno obradio Vladimir Mitrović.

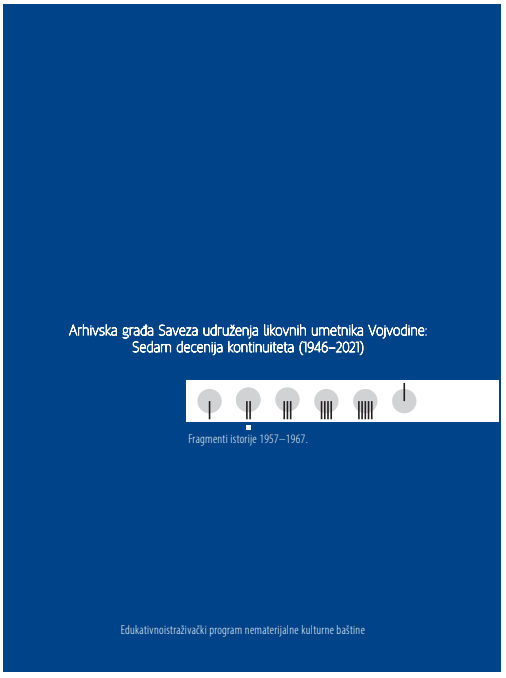

Arhivska građa Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine:
Sedam decenija kontinuiteta (1946–2021)
Edukativnoistraživački program nematerijalne kulturne baštine
Fragmenti istorije: 1957–1967.

Detalji uvodnog teksta iz objavljene publikacije, autora | Vladimir Mitrović

[...] Cilj analize dokumenata zatečenih u arhivi Podružnice svakako nije završeno i konačno sagledavanje zatečenog dokumentacionog materijala, već se pažnja usmerila na dokumenta koja su nosila određene podatke i nova saznanja, do sada nepublikovana i malo poznata. Analizirana dokumenta nisu do sada bila u fokusu malobrojnih istraživača, kao neka vrsta sekundarnih, ali ništa manje važnih saznanja o delovanju i radu Podružnice i njenih članova. Dakle, istraživanje je bilo koncipirano kao proces popunjavanja starih saznanja u obliku određene „paralelne istorije" dosadašnjem, poznatom istorijatu Udruženja, vezanom uglavnom za njegovu svakodnevnu delatnost, u dokumentima koji beleže pravce delovanja, namere, ideje, želje i razmišljanja njenih članova. Postojeću dokumentaciju, nekad šturu i birokratizovanu, pokušali smo prilikom analiza da obogatimo tako da tekst bude čitljiviji i zanimljiviji. Svesni da se ni jedno istraživanje nikada ne može smatrati konačnim i dovršenim, posebno ovakvo, o radu jednog umetničkog udruženja, očekujemo i njegov prirodni nastavak. Činjenice i izvori povezani su u manje celine, kroz hronološki praćene periode unutar kalendarskih godina, kao i odabrani događaji, pojave i ličnosti, što je sve zajedno bilo u fokusu pažnje. Period o kome je ovde reč (1957–1967), kao početni korak budućeg istraživačkog procesa, ujedno se poklopio, tačnije, pratio je društveni i politički razvoj Jugoslavije, koja se u to vreme interesno otvara prema Zapadu, uz brojne reforme privrede, partije, pa i dramatične promene urbane svakodnevice. Taj period ostao je upamćen i po naglom razvoju svih vrsta umetničkog stvaralaštva i nastajanju umetničkih organizacija, institucija, galerija i muzeja savremene umetnosti širom ondašnje Jugoslavije. Nažalost, istraživanje je proteklo bez razgovora sa svedocima događaja i pojava, što je u velikoj meri nedostajalo u nekim završnim ocenama.

[...] Hronološka podela delovanja SULUV-a na periode: 1) 1946–1958. Udruženje likovnih umetnika Vojvodine (ULUV); 2) 1958–1976. Udruženje likovnih umetnika Srbije. Podružnica za Vojvodinu (ULUS Podružnica); 3) 1976–1992. ponovo Udruženje likovnih umetnika Vojvodine (ULUV) i 4) od 1992. Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine (SULUV) – bila je odgovarajuća i pogodna početna pozicija za ukupno sagledavanje bogatog, složenog i sadržajnog delovanja ove institucije.

[...] Tokom proteklih decenija, pojave, izložbe i autorski rad prvih posleratnih generacija likovnih umetnika Vojvodine, članova ULUS-a Podružnice za Vojvodinu, već su dobili svoje kvalitetne i detaljne istoriografske reference, prvenstveno u studijama koje su pratile istoimene izložbe u organizaciji Galerije savremene likovne umetnosti (danas Muzej savremene umetnosti Vojvodine u Sportsko-poslovnom centru Vojvodina), kao i u radovima drugih istoričara umetnosti i likovnih kritičara. Građa prikupljena u navedenim studijama bila je osnov za detaljan hronološki prikaz izložbenih aktivnosti Podružnice i njenih članova. U isto vreme, publikacije su dokaz o istoriografskom praćenju i ulozi GSLU, kao centralne muzejske ustanove u Vojvodini koja je stručno pratila dešavanja na ondašnjoj likovnoj sceni Pokrajine. Kustosi GSLU koji su obavili ovaj sada već istorijski zadatak, bili su istoričari umetnosti Slobodan Sanader (Donji Meljani kod Podravske Slatine, Hrvatska, 1926 – Novi Sad, 2015), Miloš Arsić, Grozdana Šarčević i Ljiljana Ivanović. Oni su ujedno postavili i temelje savremene umetničke istoriografije posleratne umetnosti u Vojvodini. O delovanju Podružnice u dnevnoj štampi (Dnevnik, Magyar Szó) redovno su pisali istoričari umetnosti i likovni kritičari Miodrag Kujundžić (Beograd, 1926 – Novi Sad, 1998) i Đorđe Jović (Žabari kod Požarevca, 1928 – Novi Sad, 1988), kao i umetnik Jožef Ač (Bačka Topola, 1914 – Novi Sad, 1990). Tokom ovog perioda povremeno se, kao likovni hroničari, javljaju

i drugi umetnici, Milivoj Nikolajević i Stojan Trumić. Bez njihovih tekstova, publikovanih u dnevnoj štampi, književnim časopisima i katalozima izložbi, bilo bi teško, pa i nemoguće, rekonstruisati dešavanja na vojvođanskoj likovnoj sceni tog doba.

[...] Kroz svoju istoriju Udruženje je, u tadašnjem društvenom kontekstu (socijalističke) „podele rada", bilo direktno vezano za opštedruštvenu situaciju i položaj, pa je samim tim pogodan medij za pravilno i pregledno dokumentovanje i istorijsko-umetničko sagledavanje kao svojevrsne platforme za dalja tumačenja, analize i dodatnu istorizaciju u različitim društvenim i umetničkim kontekstima. Kao što, genaralno, ni sam tok istorije razvoja savremene umetnosti nije pravilno smestiti u određene, ponekad čak i zarobljene, stilske i estetske okvire.

[...] Za ovu priliku, iz bogate dokumentarne i umetničke građe, odabrali smo samo njene krajnje redukovane fragmente – dokumenta, fotografije i štampani materijal (katalozi u izdanju Podružnice i plakati), kako bi se, bar delimično, i vizuelno mapiralo sve ono što su stvorili umetnici, kao kičma delovanja i trajanja samog Udruženja. U svakom slučaju, ovaj projekat je tek početni korak u procesu beleženja, analiziranja i izučavanja dokumentacionog materijala SULUV-a koji će uslediti u narednim godinama. Svi podaci u tekstu koji sledi potiču iz autentičnih dokumenata koji su sačuvani u arhivi SULUV-a.

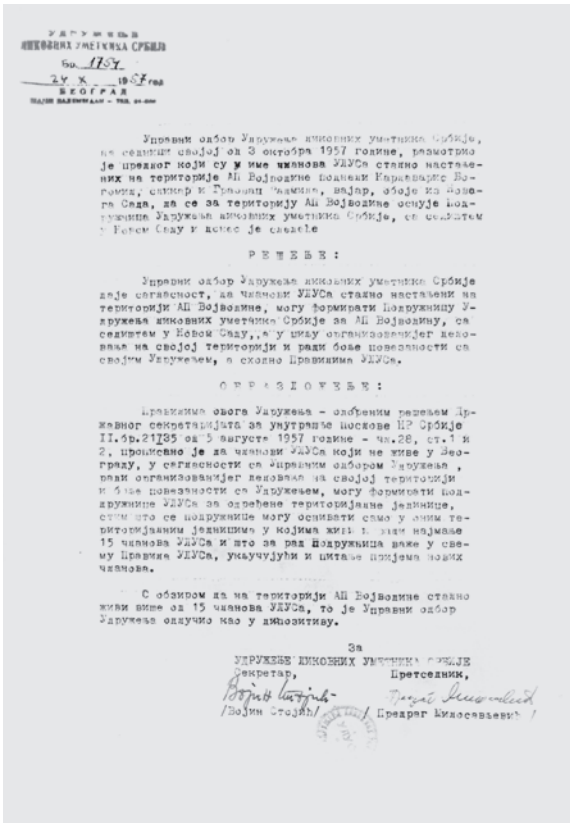

УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ
Бр. 1757
24 X 1957 год
БЕОГРАД

Управни одбор Удружења ликовних уметника Србије, на седници својој од 3 октобра 1957 године, размотрио је предлог који су у име чланова УЛУСа стално настањених на територији АП Војводине поднели Драгољуб Богоњић, сликар и Соломон Чамиџић, вајар, обоје из Новог Сада, да се за територију АП Војводине оснује Подружница Удружења ликовних уметника Србије, са седиштем у Новом Саду и донео је следеће

Р Е Ш Е Њ Е :

Управни одбор Удружења ликовних уметника Србије даје сагласност, да чланови УЛУСа стално настањени на територији АП Војводине, могу формирати Подружницу Удружења ликовних уметника Србије за АП Војводину, са седиштем у Новом Саду, а у циљу организовањег деловања на својој територији и ради боље повезаности са својим Удружењем, а сходно Правилима УЛУСа.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е :

Правилима овога Удружења - сагласним решењем Државног секретаријата за унутрашње послове НР Србије II.бр.21735 од 5 августа 1957 године - чл.28, ст.1 и 2, прописано је да чланови УЛУСа који не живе у Београду, у сагласности са Управним одбором Удружења , ради организованијег деловања на својој територији и боље повезаности са Удружењем, могу формирати подружнице УЛУСа за одређене територијалне јединице, с тим што се подружнице могу оснивати само у оним територијалним јединицама у којима живи и ради најмање 15 чланова УЛУСа и што за рад подружница даје у свему Правила УЛУСа, укључујући и питање пријема нових чланова.

С обзиром на то на територији АП Војводине стално живи више од 15 чланова УЛУСа, то је Управни одбор Удружења одлучио као у диспозитиву.

За
УДРУЖЕЊЕ ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ
Секретар, Председник,
/Војин Стојић/ /Предраг Миласављевић/

Udruženje likovnih umetnika Vojvodine (1946–1958)
1946–1956.
Udruženje likovnih umetnika Srbije. Podružnica za Vojvodinu (1958–1976)
1957–1967.
1968–1976.
Udruženje likovnih umetnika Vojvodine (1976–1992)
1977–1992.
Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine (1992–)
1992–2009.
2010–

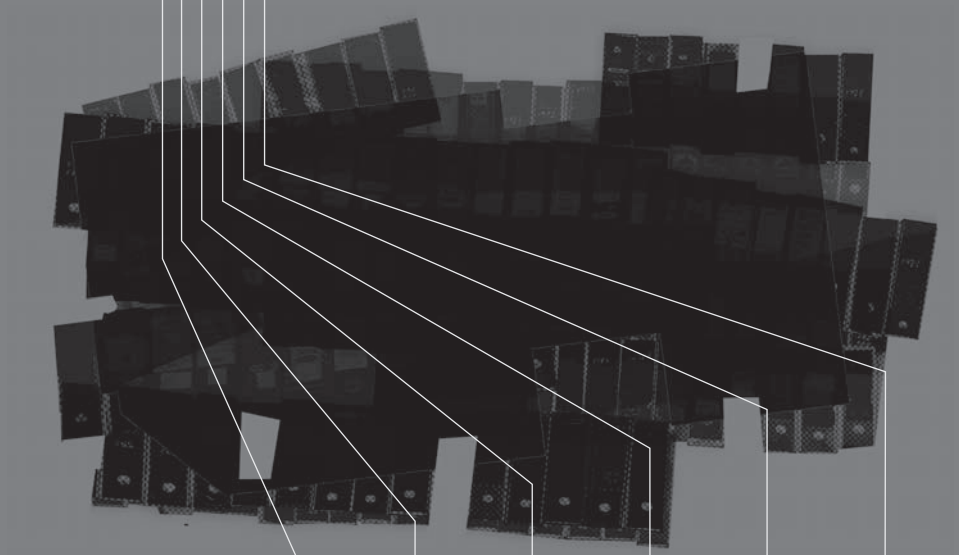

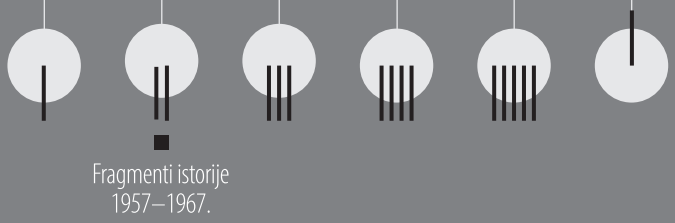

Fragmenti istorije
1957–1967.

Promocija publikacije

PRODUKCIJA SULUV 2019.

14. januar 2020.

Promocija publikacije *Produkcija SULUV 2019*. i kataloga izložbe projekta *SMIC. mala pokrena forma* u izdanju Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine, održana je 14. januara 2020, u Galeriji SULUV. Na promociji je predstavljen sadržaj publikacije, odnosno program rada Udruženja i produkcije u 2019. kao i najava programa za 2020. godinu.

Andrea Palašti

KUĆNE VEŽBE - VOĐENJE KROZ IZLOŽBU I PROMOTIVNA RADIONICA

14. januar 2020.

Umetnica i predavačica doc. Andrea Palašti održala je u Galeriji SULUV, 14. januara *promotivnu radionicu* i vođenje kroz izložbu *Kućne vežbe*, na kojoj je govorila o svom radu te o metodologiji koju primjenjuje – o umetnosti kao mestu proizvodnje društvenost, o umetnosti instrukcije (instruction based art), kao i otvaranju tradicionalnog pedagoškog procesa ka istraživačkom i eksperimentalnom participativnom umetničkom radu.

Kućne vežbe nastale su sa idejom arhiviranja svakodnevice, odnosno kao vizualizacija ili dokumentacija zadataka koji su bili postavljeni u okviru moje porodične svakodnevice: npr. mamine piktoralne shopping liste koje godinama kolažira za nas kako ne bismo zaboravili šta joj trebamo kupiti u radnji. Tu je i tatina minuciozna serija crteža pasa koju je crtao na osnovu fotografija iz Enciklopedije, nastale na moj uput, jer mi nikada nije dozvolio da imam kućnog ljubimca. Tu su i kratkoročni zadaci, (kvazi) simboličko-interaktivne vežbe u kojima jedni drugima dajemo tematska uputstva šta da fotografišemo u *kućnom* okruženju. Ove vežbe zapravo transkribuju životne postupke u međuodnosu slobodne i kontrolisane svakodnevice, te otkrivaju kako društveni i kulturni razvoj utiče na konstrukciju svakodnevice porodične zajednice. Slična metodologija davanja instrukcija kućnih zadataka se kasnije odrazila i na moj pedagoški rad na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Zajedno sa studentima osmišljavamo kreativne zadatke koji se mogu lako ispuniti, sa minimalnom opremom, uz samo malo napora i u jednostavnim prostorno-vremenskim uslovima. Sa ciljem razvijanja brzih rešenja bez *koncepcijskih pretenzija*, ovi zadaci predstavljaju svojevrsne likovne, estetske i idejne vežbe razgibavanja, koje upućuju kako alternativne metode umetničke edukativne strategije utiču na razvijanje kreativnog mišljenja.

Kućne vežbe izvode se u različitim medijima, u zavisnosti od zadatka, koriste se fotografije, crteži, video radovi, objekti, tekstualni i/ili audio zapisi, pomoću kojih se dokumentuju interakcije, intervencije i/ili međusobne komunikacije. *Kućne vežbe*, zapravo uzimaju za inspiraciju niz referenci iz istorije umetnosti, uključujući i pokrete iz 1960-ih i 1970-ih ili autori kao što su Sol Levit (Sol LeWitt), Joko Ono, (Yoko Ono), Alison Nouls (Alison Knowels) i drugi, ali i savremenih tendencija kao što je internet projekat *LTLYM* (2002/09) Mirande Džuli (Miranda July) i Harel Fletčera (Harrell Fletcher) ili izložbe *do it* (1993 –) kustosa Hans Ulriha Obrista (Hans Ulrich Obrist) ili izložbe *We are all photographers now* (2007). U tom svetlu, *Kućne vežbe* se oslanjaju na svojevrsnu kolektivnu edukaciju, međutim, fokus nije na estetskim funkcijama umetničkog dela, već i na socijalno-emocionalnoj interakciji učesnika. One se ne ogledaju (samo) u materijalnošću predstavljenih dela, već se njihova vrednost prepoznaje upravo u otkrivanju različitih nijansi ljudskog tumačenja, odnosno u različitim interpretacijama kako zadatka, tako i nas samih.

Samostalni umetnici
Free-lance Artists

suluvsamostalci@gmail.com

SULUV je početkom 2018. godine ponovo potvrdio reprezentativnost kod Ministarstva za kulturu i javno informisanje Republike Srbije što je omogućilo nastavak vršenja poverenih poslova koji se odnose na pitanja samostalnih likovnih umetnika. Statusnu komisiju čine: Slobodan Knežević Abi, Bosiljka Zirojević Lečić, Jovanka Ulić, Dobrivoj Rajić i Rastislav Škulec. SULUV u 2020. godini u svojoj evidenciji broji 49 samostalnih likovnih umetnika.

SULUV was re-acknowledged as a representative association by the Ministry of Culture and Public Information of the Republic of Serbia in early 2018, which enabled it to continue carrying out the tasks delegated to it in regard to free-lance artists. The members of the Status Committee are: Slobodan Knežević Abi, Bosiljka Zirojević Lečić, Jovanka Ulić, Dobrivoj Rajić and Rastislav Škulec. In its record, in 2020 SULUV has 49 free-lance fine artists.

suluv.org *Portfolio članova Udruženja*

Saradnje

ARTIST RUN ALLIANCE
SEECULT
HRVATSKO DRUŠTVO LIKOVNIH UMJETNIKA OSIJEK
UDRUŽENJE LIKOVNIH UMJETNIKA CRNE GORE
M.SZÍNHÁZI EGYESÜLET (METANOIA ARTOPÉDIA)
SAVEZ UDRUŽENJA LIKOVNIH UMETNIKA JUGOSLAVIJE
STUDIO ZA MULTIMEDIJALNU UMETNOST
CENTAR ZA NOVE MEDIJE_KUDA.ORG
SAVEZ FEMINISTIČKIH ORGANIZACIJA (RE)KONEKCIJA
DRUŠTVO LIKOVNIH UMETNIKA LJUBLJANA
USTANOVA ZA IZRADU TAPISERIJA ATELJE 61
BEL ART
MŰVÉSZTELEP CZONGRAD
DRUŠTVO ARHITEKATA NOVOG SADA
SPOMEN-ZBIRKA PAVLA BELJANSKOG
ŠKOLA ZA OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE „MILAN PETROVIĆ“
KUNSTRAUMARCADE
AKADEMIJA UMETNOSTI NOVI SAD
AUSTRIAN VISUAL ARTS ASSOCIATION STYRIA
UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA PRIMENJENIH UMETNOSTI I DIZAJNERA VOJVODINE
UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA SRBIJE
UDRUŽENJE LIKOVNIH UMETNIKA KRUŠEVCA
CENTAR ZA METODIKU

Fond solidarnosti

Članice Fonda solidarnosti:

Udruženje likovnih umetnika Srbije
Asocijacija Nezavisna kulturna scena Srbije
Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine
Stanica Servis za savremeni ples
BAZAART
Međunarodno udruženje likovnih kritičara sekcija Srbija - AICA

O Fondu solidarnosti kulturnih radnica i radnika Srbije

Fond solidarnosti zajedno su osnovala udruženja Asocijacija Nezavisna kulturna scena Srbije, Udruženje likovnih umetnika Srbije, Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine, Stanica Servis za savremeni ples, BAZAART i Međunarodno udruženje likovnih kritičara sekcija Srbija - AICA, kao privremeni zajednički projekat čija je osnovna funkcija solidarna pomoć ugroženim radnicima i radnicama iz polja kulture koji nisu dobili drugi vid pomoći od države Srbije ili lokalnih samouprava. Fond je nastao kao samoorganizovana mera pomoći kolega kolegama i reakcija na odsustvo ozbiljnih, promišljenih, dugoročnih mera države koje bi bile rezultat razumevanja prirode rada u kulturi i njegovog društvenog značaja.

Fond je kroz kampanju prikupljanja sredstava od međunarodnih fondacija sakupio ukupno 4.817.000,00 rsd, i to od Fonda za otvoreno društvo 3.000.000,00 rsd, Švajcarske agencije za razvoj i saradnju 1.700.000,00 rsd i platforme FundAction 1.000 eur, a putem crowdfunding kampanje na platformi Donacije.rs prikupljeno je dodatnih 753.000,00 rsd. Sredstva su dodeljena na osnovu otvorenog javnog poziva koji je trajao od 16. jula do 6. avgusta 2020. godine i na koji je pristiglo 1668 prijava.

Osnovni kriterijumi za konačnu listu najugroženijih kolega bili su njihovo socijalno i stambeno stanje prema sledećim kategorijama:

1. kategorija - samohrani roditelji dece uzrasta do 18 godina koji su u periodu vanrednog stanja ostali bez svih prihoda

2. kategorija - pojedinci preko 65 godina starosti koji žive sami, bez druge značajne finansijske podrške, koji su u periodu vanrednog stanja ostali bez svih dodatnih prihoda u domaćinstvu i čija mesečna primanja po osnovu penzije i socijalnih davanja ne prelaze 25.000,00 rsd

3. kategorija - član domaćinstva sa decom koje je ostalo bez svih prihoda u periodu vanrednog stanja

4. kategorija - pojedinci koji su ostali bez većine prihoda u domaćinstvu (jednočlanom, kao i višečlanom) u periodu vanrednog stanja.

Svaka od osnovne 4 kategorije bila je razdvojena na dve podkategorije po kriterijumu stambenog pitanja, odnosno da li podnosioci prijave plaćaju rentu ili ne za prostor u kome žive.

Nakon veoma obimnog i zahtevnog procesuiranja odobrena je i isplaćena 71 prijava iz I i II kategorije sa pojedinačnim iznosima od 30.000,00 rsd i 106 prijava iz IIIa kategorije sa iznosima od 28.800,00. Kako su isplate ovih sredstava bile solidarnog karaktera, Ministarstvo finansija je ove iznose oslobodilo plaćanja PDV-a.

Iako smo svesni da je ovo bila samo kap u moru sredstava potrebnih da se urušen, nezaštićen, neuređen sistem kulture podrži i da se umetnici i umetnice, kulturni radnici i radnice pomognu u ovim teškim okolnostima, ponosni smo na svoju inicijativu i na njene rezultate. Zahvaljujemo se svim donatorima, a posebno svim graĐanima koji su solidarno donirali sredstva tokom kampanje i omogućili da se poveća broj onih kojima smo mogli da preusmerimo pomoć.

Činjenica da se ovako veliki broj aktera u kuturi prijavio za pomoć iz Fonda solidarnosti, još jednom potvrđuje koliko je ruiniran sistem kulture u našoj zemlji i koliko su devastirajuće posledice višedecenijske nebrige i neupućenosti donosilaca odluka i kreatora kulturnih politika u Srbiji. Sa druge strane, ovakva akcija je pokazatelj da solidarnost i zajednički rad moraju postati modus operandi u svim oblastima našeg društva.

Saradnja članova (SULUV, UPIDIV, DANS)

Na osnovu sporazuma o međusobnoj saradnji tri reprezentativna udruženja (SULUV, UPIDIV, DaNS) su pokrenula inicijativu da se pokrenu sastanci mešovitog sastava iz sva tri udruženja i da se na tim razgovorima međusobno informišu o problemima koji se tiču njihove struke, organizovanja, statusa, produkcije i da kroz zajednički dijalog artikulišu dalje korake u cilju iznalaženja rešenja.

Ovi susreti su se pokrenuli kao susreti predstavnika rukovodećih tela sva tri udruženja, na kojima se operativno dogovaralo i usklađivao dijalog sa članovima Gradskog veća i gradskim Upravama. Kroz ovaj oblik razmene informacija i detekcije prilika, ubrzo je iniciran predlog da se organizuju i javni sastanci mešovitog sastava na kojima bi se fokusirano obradili pojedini aspekti važni za dalji rad i funkcionisanje.

Aktivnosti Inicijative AGRARIA u 2020.

Saradnja sa Fakultetom za arhitekturu i urbanizam Politehničkog univerziteta u Temišvaru u Rumuniji

Inicijativa *Agraria* je pokrenuta 2018. godine sa ciljem da se uspostavi objedinjeni prostor umetničke produkcije i programske saradnje umetničke produkcije u Novom Sadu pod nazivom - Dom savremenog stvaralaštva. Inicijativa je pokrenuta kroz saradnju tri reprezentativna strukovna udruženja sa sedištem u Novom Sadu: Društva arhitekata Novog Sada (DANS), Saveza udruženja likovnih umetnika Vojvodine (SULUV) i Udruženja likovnih umetnika primenjenih umetnosti i dizajnera Vojvodine (UPIDIV) i srodnih umetničkih udruženja u civilnom sektoru. Radi se o arhitektonskom kompleksu industrijskog nasleđa u ulici Lasla Gala 32 (poznatiji kao *Elektrolux*), u prostoru nekadašnje nemačke zadruge *Agraria*, izgrađenom 1939-1940. godine kao najreprezentativniji primer poslovno-proizvodne modernističke arhitekture u Novom Sadu.

Nakon dvogodišnjeg procesa rada u kojem je ustanovljena zaštita objekta i trajna promena namene za oblast kulture, umetnosti i edukacije, nastavljen je proces lobiranja, dobijanja međunarodne podrške i umrežavanja. Inicijatori su započeli proces širenja na edukativne procese u saradnji sa Univerzitetima u Novom Sadu, Temišvaru (Rumunija) i u Beogradu. Početkom ove godine uspostavljen je o konkretan vid saradnje sa katedrama za arhitekturu.

Rukovodioci predmeta Arhitektonsko projektovanje na 4. godini Fakulteta za arhitekturu i urbanizam Politehničkog univerziteta u Temišvaru odabrali su kompleks Agrarije u Novom Sadu kao studiju slučaja i predmetni zadatak za studente u letnjem semestru 2020. godine (70 studenata). Kao lokalnog saradnika u nastavi uključili su Aleksandra Bedea, arhitektu i člana Inicijative za Agrariju, koji je postao deo nastavničkog tima na ovom zadatku. U tu svrhu organizovana je poseta Agrariji i Novom Sadu od 21. do 23. februara 2020, kada su svi studenti i nastavnički tim, na čelu sa Bogdanom Demetrescuom, došli na lokaciju da analiziraju stanje objekata kompleksa Agrarija. Zadatak za studente jeste da isprojektuju rekonstruisani i revitalizovani kompleks Agrarije kao Doma savremenog stvaralaštva, na način kako je to predložila Inicijativa za Agrariju. U tom smislu, ideje i predlozi za sadržaj i funkcionisanje Agrarije koje Inicijativa već godinama razvija će poslužiti kao programski zadatak za studente, na koji će oni projektantski da odgovore i ponude nove vizije za ovaj prostor. Na kraju semestra će biti organizovana velika izložba svih studentskih radova koje će i sama Inicijativa za Agrariju moći da u budućnosti koristi kao deo svoje dokumentacije, a možda nešto od toga i odabere za realizaciju. Nažalost zbog razvoja pandemijske krize, realizacija izložbe je odložena dok se za to ne steknu uslovi.

PRODUKCIJA SULUV 2020.
SULUV PRODUCTION 2020

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine
The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina

Produkcija SULUV 2020.

LUV. (Likovna umetnost Vojvodine)

SULUV Production 2020

LUV. (LUV - Fine Arts of Vojvodina)

Izdavač / Publisher:
Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine
Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina

Bulevar Mihajla Pupina 9, 21000 Novi Sad, Srbija
9 Bulevar Mihajla Pupina, 21000 Novi Sad, Serbia
Tel/phone: +381.21.524.991
suluvkontakt@gmail.com
suluvkonkursi@gmail.com
suluvsamostalci@gmail.com
suluv.org

Glavni i odgovorni urednik / Responsible Editor-in-Chief:
Dr um. Goran Despotovski, predsednik udruženja / D.F.A., President of Association

Urednici izdanja / Editors:
Dr um. Jelena Sredanović, članica predsedništva / D.F.A., Member of Presidency
Mast. lik. um. Danica Bićanić, članica predsedništva / MA, Member of Presidency
Mast. lik. um. Maja Erdeljanin, članica predsedništva / MA, Member of Presidency
Mr Zoran Pantelić, član predsedništva / Member of Presidency
Dr um. Goran Despotovski, predsednik udruženja / D.F.A., President of Association

Predgovor / Preface:
Predsedništvo SULUV-a

Autori teksta / Authors of the Texts:
Dr Sanja Kojić Mladenov, viša kustoskinja Muzeja savremene umetnosti Vojvodine / Senior Curator at the Museum of Contemporary Art of Vojvodina

Autori fotografija / Authors of the Photos:
Aleksandar Danguzov, SULUV.

SULUV Recenzije / SULUV Reviews:
Sunčica Lambić Fenjčev, viša kustoskinja Savremene galerije Zrenjanin / Senior Curator of the Contemporary Gallery Zrenjanin
Slavica Popov, viša kustoskinja Savremene galerije Zrenjanin / Senior Curator of the Contemporary Gallery Zrenjanin
Sava Stepanov, likovni kritičar / art critic
Dr um. Lidija Marinkov Pavlović, profesorka Akademije umetnosti Novi Sad / D.F.A. Lidija Marinkov Pavlović, Professor of the Academy of Arts in Novi Sad
Teodora Perović, istoričarka i teoretičarka umetnosti / art historian and theorist
Vladimir Mitrović, kustos Muzej savremene umetnosti Vojvodine / Curator at the Museum of Contemporary Art of Vojvodina

Ostali tekstovi / Other texts:
Sonja Jankov, likovna kritičarka / art critic
Miloš Arsić, likovni kritičar / art critic
Eržebet Mezei, likovna umetnica / artist
Natalija Topličanin, istoričarka umetnosti / art historian
Danilo Vuksanović, umetnik / artist
Mirloslav Karić, istoričar umetnosti / art historian

Grafičko oblikovanje / Graphic Design:
SULUV, Goran Despotovski, Studio za dizajn santa2g

Tiraž / Circulation: 500

Štampa / Printed by:
Birograf Comp d.o.o.

Novi Sad, 2020.

Pokrovitelji / Supported by:

Pokrajinski sekretarijat za kulturu, javno informisanje i odnose s verskim zajednicama
Provincial Secretariat for Culture, Public Information and Relations with Religious Communities

Grad Novi Sad, Gradska uprava za kulturu
City of Novi Sad, City Administration for Culture

Napomena: Stavovi autora izneti u knjizi (publikaciji *Produkcija SULUV 2020*),
ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva za finansiranje.

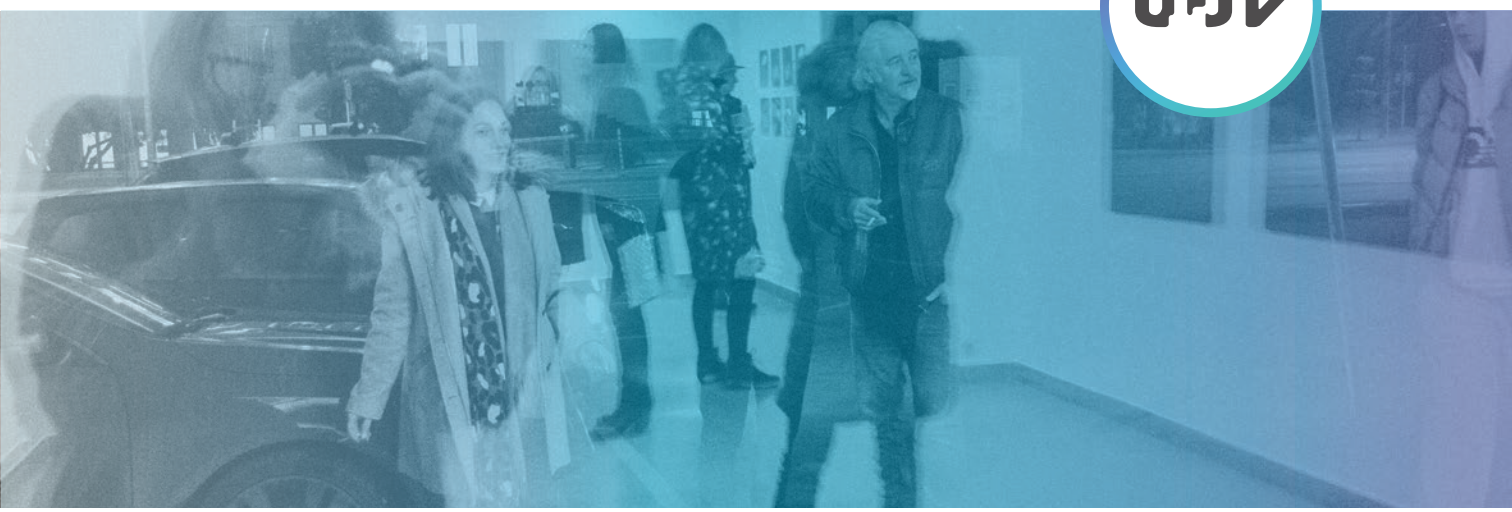

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

061.2:73/76(497.113 Novi Sad)"2020"(083.824)

САВЕЗ удружења ликовних уметника Војводине (Нови Сад)
Produkcija SULUV 2020 : LUV. (Likovna umetnost Vojvodine) = SULUV production 2020 : LUV. (LUV - Fine Arts of Vojvodina) / [glavni i odgovorni urednik Goran Despotovski ; autor teksta Sanja Kojić Mladenov]. - Novi Sad : SULUV, 2020 (Zemun : Birograf comp). - 171 str. : ilustr. ; 21 x 25 cm

Uporedo srp. tekst i engl. prevod. - Tiraž 500.

ISBN 978-86-88319-31-7

a) Савез удружења ликовних уметника Војводине (Нови Сад) -- Изложбе -- 2020 -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 28316169

Savez udruženja likovnih umetnika Vojvodine
The Union of Associations of Fine Artists of Vojvodina